

เรื่องเล่า... คดีปกครอง
เปิดปมคิด พิชิตปมปัญหา by ลุงเป็นธรรม

- : กองทุนหมู่บ้านเสียหาย ใคร?... มีสิทธิฟ้องคดี
- : ก่อสร้างสะพานทางเดิน... ความจำเป็นที่ส่งผลกระทบต่อประชาชน
- : สะใภ้ผู้เยาว์... เขา หรือ เธอ ฟ้องคดีได้ !
- : การระบุนิติกรรมและระยะเวลาการฟ้องคดีใน “คำสั่งทางปกครอง”
สำคัญ... ไฉน ?
- : สิทธิฟ้องคดีต่อศาล : หากหน่วยงานมีข้อขัดข้องในการบังคับ
ทางปกครอง
- : ยื่นฟ้องคดีพ้นกำหนดเวลา... ศาลรับได้ถ้าไม่ใช่ประโยชน์ส่วนตน
ฯลฯ

“เรื่องเล่า... คดีปกครอง เปิดปมคิด พืชปมปัญหา by ลุงเป็นธรรม”

โดย สำนักวิจัยและวิชาการ
สำนักงานศาลปกครอง
สงวนลิขสิทธิ์
พิมพ์ครั้งที่ ๑ : สิงหาคม ๒๕๕๕
จำนวน เล่ม

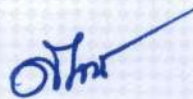
จัดพิมพ์โดย :
สำนักวิจัยและวิชาการ สำนักงานศาลปกครอง
อาคารศาลปกครอง เลขที่ ๑๒๐ หมู่ที่ ๓ ถนนแจ้งวัฒนะ
แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๑๔๑ ๑๑๑๑ สายด่วน ๑๓๕๕
โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๘๔๕
<http://www.admincourt.go.th>

พิมพ์ที่ :

คำนำ

สำนักงานศาลปกครอง โดยสำนักวิจัยและวิชาการ ได้ดำเนินการจัดทำบทความทางวิชาการเกี่ยวกับคดีปกครอง โดยนำตัวอย่างคำสั่งหรือคำพิพากษาศาลปกครองที่น่าสนใจ มาเรียบเรียงเป็นเรื่องราวและเผยแพร่ในหนังสือพิมพ์บ้านเมือง คอลัมน์คดีปกครอง และวารสารก่านันผู้ใหญ่บ้าน คอลัมน์มุมมองกฎหมาย

สำนักงานศาลปกครองเห็นว่าบทความทางวิชาการดังกล่าว มีประโยชน์และให้สาระความรู้เกี่ยวกับกฎหมายปกครองและ กระบวนการยุติธรรมทางปกครอง จึงได้รวบรวมจัดทำเป็นรูปเล่ม หนังสือ “เรื่องเล่า... คดีปกครอง เปิดปมคิด พิชิตปมปัญหา by ลุงเป็นธรรม” โดยมีการนำเสนอในรูปแบบของบทสนทนาที่มี ลุงเป็นธรรมเป็นตัวละครเอกในการดำเนินเรื่อง และได้มีการสรุป สาระสำคัญรวมทั้งหลักกฎหมายไว้ในบทความแต่ละเรื่องด้วย เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้สนใจได้ศึกษาค้นคว้า และหวัง เป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้จะมีส่วนในการพัฒนาองค์ความรู้ เกี่ยวกับกฎหมายปกครอง อีกทั้งเป็นประโยชน์ต่อแวดวงวิชาการ นิติศาสตร์และผู้สนใจโดยทั่วไป

(นายดิเรกฤทธิ์ เจนครองธรรม)
เลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง
สิงหาคม ๒๕๕๕

สารบัญ

เรื่องที่	ชื่อเรื่อง	หน้า
๑.	ฟ้องคดีปกครอง เริ่มนับเวลา ณ วันไหน ?	๑
๒.	ข้อมูลข่าวสารของราชการ	๗
๓.	เดือดร้อนรำคาญจากแมวเพื่อนบ้าน	๑๓
๔.	เดือดร้อนรำคาญจากอาคารข้างบ้าน	๑๙
๕.	ละทิ้งหน้าที่ราชการ โดย (ไม่) มีเหตุผลอันสมควร !	๒๔
๖.	เจตนาดี... แต่ไม่มีอำนาจ	๓๐
๗.	เรียกรับเงินจากผู้มาติดต่อราชการเพียงน้อยนิด มีสิทธิออกจากราชการ	๓๕
๘.	มาตรฐานการกำหนดค่าทดแทนการเวนคืนที่ดิน	๔๑
๙.	อ้างประโยชน์สาธารณะ รุกล้ำที่ดินเอกชน : ไม่พ้นความรับผิดชอบ	๔๗
๑๐.	กองทุนหมู่บ้านเสียหาย ใคร ?... มีสิทธิฟ้องคดี	๕๓
๑๑.	ทำนิติกรรมอำพรางเพื่อหาประโยชน์ โดยไม่ชอบ... ที่สุด ก็ต้องชดใช้ !	๕๘
๑๒.	ทำร้ายร่างกายผู้ต้องสงสัย... ผิดวินัยอย่างร้ายแรง	๖๔
๑๓.	คืนเงินค่าพัฒนาคุณภาพการศึกษา... ให้ผมด้วยครับ !	๗๐
๑๔.	อนุมัติโดยขาดความระมัดระวัง มีสิทธิ์ ! ถูกเรียกค่าเสียหาย	๗๕
๑๕.	ก่อสร้างสะพานทางเดิน... ความจำเป็น ที่ส่งผลกระทบต่อประชาชน	๘๑

เรื่องที่	ชื่อเรื่อง	หน้า
๑๖.	ติดป้ายหาเสียงตามใจ... เจ้าหน้าที่ที่ได้รับผิดชอบ	๘๗
๑๗.	“คอนโดมิเนียม” สูงเสียดฟ้า เงินตราจาก “ฝุ่นละออง”	๙๒
๑๘.	จะฟ้องคดีต้องมี “ความเดือดร้อนหรือเสียหาย”	๙๘
๑๙.	ไม่ได้รับอนุญาตให้ค้าขาย จะทำอย่างไร ? ก่อนฟ้องคดี	๑๐๓
๒๐.	ท่านครับ ! จ่ายดอกเบี้ยให้ผมด้วย	๑๐๘
๒๑.	สะใภ้ผู้เยาว์... เขา หรือ เธอ ฟ้องคดีได้ !	๑๑๓
๒๒.	“ไชน่กกระหา” คือรายได้... ให้เวลาผมด้วย !	๑๑๙
๒๓.	ยืนยัน เชื่อใจ มั่นใจว่า ใช่...! ไฉน? “ตัว” สืบคำ	๑๒๕
๒๔.	มีพินัยกรรมรับเงิน (บำเหน็จ) เหตุใด ? ไม่มีสิทธิ	๑๓๑
๒๕.	ต้องพ้นจากตำแหน่ง... เพราะเหตุมีส่วนได้เสีย	๑๓๖
๒๖.	การระบุวิธีการและระยะเวลาการฟ้องคดี ใน “คำสั่งทางปกครอง” สำคัญ... ไฉน ?	๑๔๓
๒๗.	สิทธิฟ้องคดีต่อศาล : หากหน่วยงานมีข้อขัดข้อง ในการบังคับทางปกครอง	๑๕๑
๒๘.	“ระยะเวลา” ความสำคัญที่ไม่อาจมองข้าม	๑๕๘
๒๙.	ยื่นฟ้องคดีพ้นกำหนดเวลา... ศาลรับได้ถ้าไม่ใช่ประโยชน์ส่วนตน	๑๖๔
๓๐.	ราษฎรฟ้องขอให้ไต่ถาม อปต. ออกจากตำแหน่ง ศาลปกครองจะรับคดีไว้พิจารณา... ได้หรือไม่ ?	๑๗๐
๓๑.	วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ในการออกคำสั่ง ทางปกครอง	๑๗๖

เรื่องที่ ๑

ฟ็องคตึปครอง เริ่มนับเวลา ณ วันไหน ?

คุณลุงเป็นธรรมชาติครับ !

ผู้อำนวยการเขตมีคำสั่งให้ผมระับ
การตัดแปลงอาคาร ผมจึงยื่นอุทธรณ์
และคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ฯ
ได้แจ้งคำวินิจฉัยให้ผมทราบทางไปรษณีย์
ลงทะเบียนตอบรับ แต่ผมไม่อยู่ไปต่างจังหวัด
หลายวัน น้องสาวผมลงชื่อรับไว้แทน
อย่างนี้ระยะเวลาการฟ้องคดี
จะเริ่มนับจากวันไหนครับ ?

เอ... เรื่องทำนองนี้ลุงคุ้นๆ ว่า
เคยอ่านเจอในคอลัมน์
คดีปกครอง หนังสือพิมพ์
บ้านเมือง เดียวลู่ไปหยิบ
มาให้อ่านนะ...

ฟ้องคดีปกครอง เริ่มนับเวลา ณ วันไหน ?

คดีนี้มีประเด็นโต้แย้งในเรื่องการนับระยะเวลาการฟ้องคดี โดยผู้ฟ้องคดีเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ทาวน์เฮาส์ ๓ หลังติดกัน ได้รับคำสั่งจากผู้อำนวยการเขต (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑) ให้ระงับการดัดแปลงอาคารทาวน์เฮาส์ทั้ง ๓ หลัง และห้ามมิให้ผู้ฟ้องคดีหรือบุคคลใดใช้หรือเข้าไปในส่วนใดๆ ของอาคาร และให้ผู้ฟ้องคดีดำเนินการเปลี่ยนแปลงแก้ไขอาคารดังกล่าวให้ถูกต้องตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น รวมทั้งยื่นคำขอรับใบอนุญาตดัดแปลงอาคารให้ถูกต้องตามกฎหมาย

ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า คำสั่งของผู้ผู้อำนวยการเขตไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากการดัดแปลงอาคารบางส่วนได้มีมาอยู่ก่อนที่ผู้ฟ้องคดีจะซื้อมาแล้ว สำหรับในส่วนที่ผู้ฟ้องคดีทำการดัดแปลงก็เพียงเพื่อบังแดดบังฝน และเพื่อป้องกันความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเท่านั้น การดัดแปลงดังกล่าวมิได้ก่อให้เกิดความเสียหายต่อโครงสร้างและฐานรากของตัวอาคารเดิมแต่อย่างใด

ผู้ฟ้องคดีจึงยื่นอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ในเขตกรุงเทพมหานคร (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒) โดยต่อมาผู้ฟ้องคดีได้รับแจ้งผลการวินิจฉัยอุทธรณ์ทางไปรษณีย์แต่ผู้ฟ้องคดีไม่เห็นด้วยจึงนำเรื่องมาฟ้องต่อศาลปกครอง

คดีนี้ศาลยังไม่ทันได้วินิจฉัยในเนื้อหาของคดีก็ต้องมาติดที่ระยะเวลาการฟ้องคดีเสียแล้ว โดยกฎหมายที่เกี่ยวข้องได้วางหลักในเรื่องดังกล่าวไว้ดังนี้

มาตรา ๖๙ วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ กำหนดว่า **กรณีการแจ้งเป็นหนังสือให้ส่งหนังสือแจ้งต่อผู้นั้น หรือถ้าได้ส่งไปยังภูมิลำเนาของผู้นั้นก็ให้ถือว่าได้รับแจ้งตั้งแต่วันที่ไปถึง**

มาตรา ๔๙ แห่ง พ.ร.บ.จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดว่า การฟ้องคดีปกครองจะต้องยื่นฟ้องภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี หรือนับแต่วันที่พ้นกำหนด ๙๐ วัน นับแต่วันที่ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือร้องขอต่อหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดและไม่ได้รับหนังสือชี้แจงจากหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือได้รับแต่เป็นคำชี้แจงที่ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าไม่มีเหตุผล แล้วแต่กรณี **เว้นแต่จะมีบทกฎหมายเฉพาะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น**

คดีที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการควบคุมอาคาร จึงต้องนำ พ.ร.บ.ควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาใช้บังคับ และมาตรา ๕๒ วรรคสี่ของกฎหมายดังกล่าว ได้บัญญัติว่า **ถ้าผู้อุทธรณ์ไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยอุทธรณ์ให้เสนอคดีต่อศาลภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัยอุทธรณ์**

ระยะเวลาการฟ้องคดีจึงต้องถือตาม พ.ร.บ.ควบคุมอาคารฯ เพราะเข้ากรณีที่ไม่มีบทกฎหมายเฉพาะกำหนดไว้

ศาลปกครองชั้นต้นเห็นว่า เมื่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ฯ ได้แจ้งคำวินิจฉัยอุทธรณ์ให้ผู้ฟ้องคดีทราบทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับภายในประเทศ โดยแจ้งไปตามที่อยู่ของผู้ฟ้องคดีได้ให้ไว้ซึ่งก็คือบ้านที่พิพาท โดยมีบุคคลในบ้านหลังดังกล่าวลงชื่อรับไว้แทนเมื่อวันที่ ๑๕ ก.ค. ๕๒ กรณีจึงถือว่าผู้ฟ้องคดีได้รับแจ้งแล้วตั้งแต่วันที่ ๑๕ ก.ค. ๕๒ ซึ่งตามกฎหมายควบคุมอาคาร ผู้ฟ้องคดีจะต้องยื่นฟ้องคดีต่อศาลภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้ง กล่าวคือ จะต้องยื่นฟ้องภายในวันที่ ๑๔ ส.ค. ๕๒

การที่ผู้ฟ้องคดีนำคดีมาฟ้องในวันที่ ๑๙ ส.ค. ๕๒ จึงเป็น**การยื่นฟ้องเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว** ข้ออ้างของผู้ฟ้องคดีที่ว่าตนไม่ได้อยู่ที่บ้านหลังดังกล่าวและญาตินำจดหมายมาให้ตนล่าช้าานั้น ไม่อาจรับฟังได้ **ศาลปกครองชั้นต้นจึงมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา**

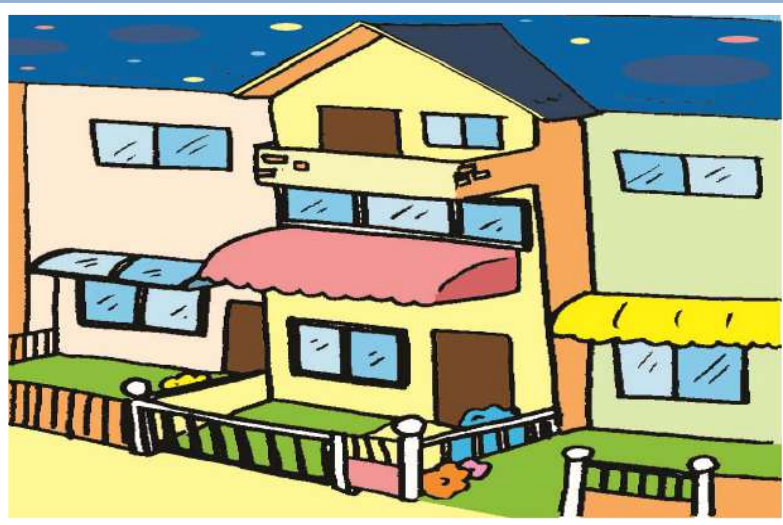
ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์สู้คดีโดยอ้างมาตรา ๗๑ แห่ง พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ที่กำหนดว่า การแจ้งโดยวิธีส่งทางไปรษณีย์ตอบรับให้ถือว่าได้รับแจ้งเมื่อครบกำหนด ๗ วัน นับแต่วันส่ง สำหรับกรณีภายในประเทศ ... เว้นแต่จะมีการพิสูจน์ได้ว่าไม่มีการได้รับหรือได้รับก่อนหรือหลังจากวันนั้น

ศาลปกครองสูงสุดได้อธิบายในประเด็นดังกล่าวว่า มาตรา ๗๑ ข้างต้น หมายความว่า การแจ้งคำสั่งทางปกครองโดยวิธีส่งทางไปรษณีย์ตอบรับที่พิสูจน์ไม่ได้ว่ามีการได้รับการแจ้งคำสั่งทางปกครองเมื่อใด ให้ถือว่าได้รับแจ้งเมื่อครบกำหนด ๗ วัน นับแต่วันส่งสำหรับกรณีภายในประเทศ ซึ่งต่างจากกรณีของผู้ฟ้องคดีที่มีหลักฐานว่ามีผู้ลงชื่อรับไว้เมื่อวันที่ ๑๕ ก.ค. ๕๒ แม้จะมีบุคคลอื่น

รับไว้แทนก็ตาม ก็ถือว่าผู้ฟ้องคดีได้รับแจ้งคำวินิจฉัยอุทธรณ์แล้ว
ตั้งแต่วันที่ ๑๕ ก.ค. ๕๒ ศาลปกครองสูงสุดจึงยืนตามคำสั่ง
ศาลปกครองชั้นต้นที่ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา (คำสั่งศาลปกครอง
สูงสุดที่ ๑๐๗/๒๕๕๓)

(เส้นจบจาก <http://www.eyehome.net/create/line.html>)

สรุปว่า การแจ้งคำสั่งทางปกครอง
ทางไปรษณีย์ตอบรับ ให้ถือว่าได้รับแจ้ง
เมื่อครบกำหนด ๗ วัน นับแต่วันส่ง
เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าไม่มีการได้รับหรือได้รับ
ก่อนหรือหลังจากนั้น ฉะนั้น การที่น้องสาว
ลงชื่อรับไว้แทน ก็ต้องถือว่าได้รับแจ้งแล้ว
ระยะเวลาการฟ้องคดีก็จะนับจากวันที่
น้องสาวรับจดหมายไฉนนั่นเอง

..ขอบคุณครับคุณลุงเป็นธรรม..
ตอนนี้ผมเหลือเวลาอีก ๓ วัน
ก็จะพ้นกำหนดระยะเวลา
การฟ้องคดีแล้ว ต้องรีบไปฟ้อง
ศาลปกครองแล้วล่ะครับ !

เรื่องที่ ๒

ข้อมูลข่าวสารของราชการ

พี่เป็นธรรมครับ...
ผมถูกร้องเรียน แต่ผมกลับขอสำเนา
หนังสือร้องเรียนนั้นมาดูไม่ได้
สิทธิเกี่ยวกับการขอข้อมูลข่าวสาร
ที่อยู่ในความครอบครองของ
ทางราชการเป็นอย่างไร
บ้างครับ ?

คุณสมคิด... ผมเพิ่งจะไปคัดสำเนา
คำพิพากษาในคดีพิพาทเกี่ยวกับ
การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของ
ราชการมาจากศาลปกครอง
ลองอ่านดูครับ...

ข้อมูลข่าวสารของราชการ

แต่เดิม... การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการมีแนวคิด
“ปกปิดเป็นหลัก เปิดเผยเป็นข้อยกเว้น”

แต่ปัจจุบัน... นับแต่มีการประกาศใช้บังคับ พ.ร.บ.ข้อมูล
ข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของ
ราชการได้ยึดหลัก “เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”

อุทาหรณ์คดีปกครองในวันนี้ เป็นการยืนยันหลักการของ
การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการที่หน่วยงานของรัฐจะต้อง
ถือปฏิบัติ

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า ตนเป็นข้าราชการบำนาญของ
มหาวิทยาลัยของรัฐแห่งหนึ่ง โดยหลังจากเกษียณอายุราชการแล้ว
ยังคงใช้สำนักงานเดิมปฏิบัติภารกิจตามที่ได้ทำสัญญาไว้ ระหว่างนั้น
ผู้ฟ้องคดีได้รับมอบอำนาจจากหลานสาวให้ดำเนินคดีแทนระหว่าง
หลานสาวกับนายแพทย์ ส. ซึ่งในการดำเนินการเพื่อพิสูจน์หา
หลักฐานทางคดี ผู้ฟ้องคดีได้ติดต่อกับหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง
โดยใช้กระดาศเขียนจดหมายส่วนตัวซึ่งมีรายละเอียดที่หัวกระดาศ
ประกอบด้วยตราสัญลักษณ์มหาวิทยาลัย ชื่อตำแหน่ง ภาควิชา
คณะที่สังกัด ที่อยู่สำหรับติดต่อ

ต่อมานายแพทย์ ส. ได้ร้องเรียนผู้ฟ้องคดีต่ออธิการบดี
(ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒) ว่า ผู้ฟ้องคดีแอบอ้างใช้ตราสัญลักษณ์ของ
มหาวิทยาลัย เพื่อข่มขู่ให้เจ้าหน้าที่เกิดความเกรงกลัวเพื่อนำเอกสาร
ไปใช้เบิกความในศาลแพ่ง อันเป็นการแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม
ผู้ฟ้องคดีทราบเรื่องจึงได้มีหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริงต่ออธิการบดี

พร้อมกับขอสำเนาหนังสือร้องเรียนเพื่อใช้ประโยชน์ในการเบิกความในคดีดังกล่าว แต่อธิการบดีปฏิเสธโดยอ้างว่าเป็นเอกสารที่ไม่อาจเปิดเผยได้

ผู้ฟ้องคดีจึงไปแจ้งความผู้ร้องเรียนในข้อหาหมิ่นประมาทที่สถานีตำรวจ รวมทั้งได้มีหนังสืออุทธรณ์คำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของอธิการบดีต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารฯ (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑) แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ยกอุทธรณ์เพราะเห็นว่าเรื่องร้องเรียนยุติแล้วและผู้ฟ้องคดีไม่มีความผิด อีกทั้งเป็นเรื่องพิพาทส่วนตัวไม่เกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะ ผู้ฟ้องคดีจึงนำเรื่องมาฟ้องต่อศาลปกครอง

มาตุกันว่า คำสั่งของอธิการบดี (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒) ที่ไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ผู้ฟ้องคดี และคำวินิจฉัยของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี ขอบด้วยกฎหมายหรือไม่

ศาลปกครองสูงสุดพิเคราะห์แล้วเห็นว่า มาตรา ๔ วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารฯ กำหนดไว้ว่า ข้อมูลข่าวสารของราชการ หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของรัฐ หรือข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเอกชน และมาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง ของ พ.ร.บ.ดังกล่าว ได้กำหนดว่า ... ถ้าบุคคลใดขอข้อมูลข่าวสารอื่นใดของราชการและคำขอของผู้นั้นระบุข้อมูลข่าวสารที่ต้องการในลักษณะที่อาจเข้าใจได้ตามสมควร ให้หน่วยงานของรัฐผู้รับผิดชอบจัดหาข้อมูลข่าวสารนั้นให้แก่ผู้ขอภายในเวลาอันสมควร เว้นแต่ผู้นั้นขอจำนวนมากหรือบ่อยครั้งโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

ดังนั้น หนังสือร้องเรียนที่มีถึงอธิการบดีและอยู่ในความครอบครองของอธิการบดีจึงเป็นข้อมูลข่าวสารของราชการซึ่งอยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายดังกล่าวด้วย

การที่อธิการบดีปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารโดยให้เหตุผลว่า เอกสารดังกล่าวไม่อาจเปิดเผยได้และเป็นการดำเนินการในทางลับ ตามมาตรา ๑๕ (๒) แห่ง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารฯ (การเปิดเผยจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพ หรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ ไม่ว่าจะเกี่ยวกับการฟ้องคดี การป้องกัน การปราบปราม การทดสอบ การตรวจสอบ หรือการรู้แหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสารหรือไม่ก็ตาม) ประกอบกับตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๑๑/ว ๒๖ ลงวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๔๗ นั้น

เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่า ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือถึงอธิการบดีเพื่อชี้แจงข้อเท็จจริงกรณีที่ถูกร้องเรียน โดยได้แนบสำเนาหนังสือร้องเรียนดังกล่าวซึ่งได้มาจากทางอื่นไปพร้อมกับคำชี้แจงด้วย ดังนั้น เหตุผลที่ว่าเพื่อดำเนินการสืบสวนในทางลับตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. จึงไม่อาจรับฟังได้ อีกทั้งการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวก็มีได้เป็นเหตุให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพแต่อย่างใด เพราะไม่ปรากฏว่ามีกฎหมายคุ้มครองมิให้เปิดเผยข้อมูลดังกล่าวต่อผู้ฟ้องคดี และแม้ว่าผู้ฟ้องคดีจะสามารถทราบข้อมูลดังกล่าวได้จากทางอื่น แต่อธิการบดีก็ยังมีหน้าที่ตามกฎหมายที่จะต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวเมื่อผู้ฟ้องคดีร้องขอตามมาตรา ๑๑ แห่ง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารฯ

ในส่วนคำวินิจฉัยของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ว่า อธิการบดีได้ดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนจนได้ข้อยุติแล้วว่า ผู้ฟ้องคดีไม่มีความผิดตามระเบียบของมหาวิทยาลัย ทั้งกรณีร้องเรียน

ดังกล่าวเป็นเรื่องข้อพิพาทส่วนตัวไม่เกี่ยวกับประโยชน์ต่อสาธารณะ การเปิดเผยข้อมูลจึงอาจจะขยายความขัดแย้งระหว่างคู่กรณีเพิ่มขึ้นไปอีกนั้น เป็นคำวินิจฉัยที่มีได้คำนึงถึงประโยชน์ของผู้ฟ้องคดีที่ชอบ จะได้รับการรับรองและคุ้มครองสิทธิในฐานะผู้ร้องขอให้หน่วยงานที่ครอบครองข้อมูลข่าวสารเปิดเผยข้อมูลเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการต่อสู้คดี และแม้ว่าเรื่องดังกล่าวจะเป็นข้อพิพาทส่วนตัวมิใช่ประโยชน์สาธารณะ แต่ก็**เป็นสิทธิที่กฎหมายรับรองและให้ความคุ้มครองไว้**

ศาลปกครองจึงพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งของอธิการบดี (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒) และคำวินิจฉัยของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และให้อธิการบดีเปิดเผยหนังสือร้องเรียนดังกล่าวพร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งหมดแก่ผู้ฟ้องคดีภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดนั้น (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดงที่ อ. ๑๘๐/๒๕๕๓)

คดีนี้เป็นการยืนยันหลักการที่ว่า “เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น” !

การขอข้อมูลข่าวสารของราชการตาม
มาตรา ๑๑ ซึ่งมีใช่เป็นการขอจำนวนมาก
หรือบ่อยครั้งโดยไม่เหตุผลอันสมควร
หน่วยงานต้องจัดหาให้แก่ผู้ยื่นคำขอ
ถ้าหน่วยงานปฏิเสธ เราก็สามารถร้องเรียน
ต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของ
ราชการได้ และหากเรายังไม่พอใจ
ผลคำวินิจฉัยของคณะกรรมการฯ
ก็สามารถฟ้องคดีต่อศาลปกครองต่อไปได้

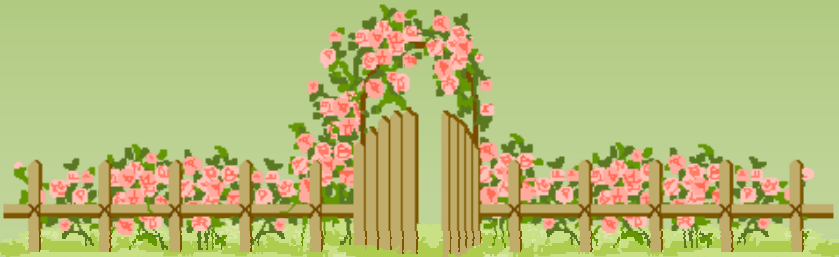
ขอบคุณครับ... พี่เป็นธรรมชาติ
ผมจะดำเนินการตามขั้นตอน
ผมไปทำงานก่อนนะครับ

เรื่องที่ ๓
เด็กรื้อนรำคาญจากแมวเพื่อนบ้าน

สวัสดีครับคุณลุงเป็นธรรม
คุณแม่ของผมบ่นว่ามีแมวของเพื่อนบ้าน
เข้ามาขโมยกินอาหารในครัวเลอะเทอะไปหมด
ได้เคยร้องเรียนต่อผู้อำนวยการเขตแล้ว
แต่ก็ไม่เป็นผล จะทำยังไงดีครับ ?

สวัสดีหนูจุก...
ลุงเคยอ่านคดีของศาลปกครอง
สูงสุดคดีหนึ่ง เรื่องก็ทำนอง
เดียวกันกับของหนูจุกนี้แหละ
ลุงจะเล่าให้ฟัง...

เดือดร้อนรำคาญจากแมวเพื่อนบ้าน

ผู้ฟ้องคดีไม่พอใจแมวของเพื่อนบ้านซึ่งมาสร้างความรำคาญใจให้แก่ตน จึงนำเรื่องมาฟ้องต่อศาลปกครองว่าเจ้าพนักงานท้องถิ่นละเลยต่อหน้าที่ เรื่องนี้ศาลท่านจะวินิจฉัยอย่างไร มาติดตามกันครับ

ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่าตนได้รับความเดือดร้อนจากแมวของนางชมพู่ (ผู้ร้องสอดในคดี) ที่เข้ามาคุ้ยเศษสิ่งของในบริเวณห้องครัวบ้าน ทำให้เครื่องครัวตกหล่นและพื้นเกิดความสกปรกไม่น้อยกว่า ๓-๔ ครั้งต่อสัปดาห์ ผู้ฟ้องคดีได้เคยร้องเรียนเรื่องนี้ต่อผู้อำนวยการเขตแล้วหลายครั้งแต่ความเดือดร้อนดังกล่าวก็ยังคงมีอยู่ จึงขอให้ศาลปกครองพิพากษาให้ผู้อำนวยการเขต (ผู้ถูกฟ้องคดี) ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ มิให้นางชมพู่ปล่อยแมวออกมาก่อความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้ฟ้องคดีอีก

คดีมีประเด็นที่ศาลปกครองต้องวินิจฉัยว่า ผู้ถูกฟ้องคดีได้ละเลยต่อหน้าที่ในการแก้ไขความเดือดร้อนรำคาญให้แก่ผู้ฟ้องคดีตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ หรือไม่

โดยที่มาตรา ๒๕ (๒) และ (๔) แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุขฯ ได้กำหนดให้ การเลี้ยงสัตว์ในที่หรือโดยวิธีใด หรือมีจำนวนเกินสมควรจนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ และการกระทำใดๆ อันเป็นเหตุให้เกิดกลิ่น หรือกรณีอื่นใดจนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ ถือเป็นเหตุรำคาญ

กรณีหากมีเหตุรำคาญเกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้นในที่หรือทางสาธารณะ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้ให้อำนาจเจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้บุคคลซึ่งเป็นต้นเหตุหรือเกี่ยวข้องกับการก่อหรืออาจก่อให้เกิดเหตุรำคาญนั้น ระงับหรือป้องกันเหตุรำคาญภายในเวลาอันสมควรตามที่ระบุไว้ในคำสั่ง และถ้าเห็นสมควรจะให้กระทำโดยวิธีใดเพื่อระงับหรือป้องกันเหตุรำคาญนั้น หรือสมควรกำหนดวิธีการเพื่อป้องกันมิให้มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นอีกในอนาคตให้ระบุไว้ในคำสั่งได้ และในกรณีที่ปรากฏแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นว่าไม่มีกรณีปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น และเหตุรำคาญที่เกิดขึ้นอาจเกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นระงับเหตุรำคาญนั้น และอาจจัดการตามความจำเป็นเพื่อป้องกันมิให้เกิดเหตุรำคาญนั้นขึ้นอีกโดยบุคคลซึ่งเป็นต้นเหตุหรือเกี่ยวข้องกับการก่อหรืออาจก่อให้เกิดเหตุรำคาญต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายสำหรับการจัดการนั้น

ในกรณีมีเหตุรำคาญเกิดขึ้นในสถานที่เอกชน ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่นั้นระงับเหตุรำคาญภายในเวลาอันสมควรตามที่ระบุไว้ในคำสั่ง และถ้าเห็นว่าสมควรจะให้กระทำโดยวิธีใดเพื่อระงับเหตุรำคาญนั้น หรือสมควรกำหนดวิธีการเพื่อป้องกันมิให้มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นในอนาคตให้ระบุไว้ในคำสั่งได้

ดังนั้น เหตุรำคาญตามมาตรา ๒๕ (๒) และ (๔) จะต้องมีความร้ายแรงถึงขนาดอันจะก่อให้เกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพของประชาชนหรือมีผลกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของผู้ที่องคติดต่อและผู้อยู่อาศัยข้างเคียง

หลังจากที่ศาลท่านได้แสวงหาข้อเท็จจริงโดยตรวจสอบสถานที่บริเวณที่เกิดข้อพิพาทแล้ว ศาลท่านก็วินิจฉัยว่านางชมพู่ได้เลี้ยงแมว ๓ ตัวถึง ๔ ตัว ภายในอาคารของตนโดยมีกรงสำหรับขังแมวไว้ในอาคาร และได้ปล่อยแมวออกมานอกอาคารเป็นครั้งคราวซึ่งเป็นวิสัยของสัตว์ที่อาจเดินผ่านบ้านของผู้ฟ้องคดีและบ้านข้างเคียงได้ แม้จะก่อให้เกิดความรำคาญใจแก่ผู้ฟ้องคดีแต่ก็ไม่ร้ายแรงถึงขนาดก่อให้เกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพหรือมีผลกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของผู้ฟ้องคดี เนื่องจากผู้ฟ้องคดียังสามารถดำรงชีวิตประจำวันได้ตามปกติ

อีกทั้งผู้ถูกฟ้องคดีก็ได้ส่งเจ้าหน้าที่ออกไปตรวจสอบข้อเท็จจริงในบริเวณอาคารของผู้ฟ้องคดีและบริเวณใกล้เคียงโดยได้สอบถามประชาชนที่อยู่อาศัยในบริเวณนั้นซึ่งได้ความว่าไม่มีผู้ใดได้รับความเดือดร้อนรำคาญจากแมวของนางชมพู่ และเมื่อกองสัตว์แพทย์สาธารณสุขได้ส่งเจ้าหน้าที่ไปตรวจสอบบริเวณอาคารของผู้ฟ้องคดีและบริเวณใกล้เคียงและได้สอบถามประชาชนที่พักอาศัยในบริเวณดังกล่าวก็ไม่พบว่ามีแมวจรจัดในบริเวณดังกล่าว

กรณียังไม่อาจถือได้ว่าการเลี้ยงแมวภายในอาคารของนางชมพู่มีลักษณะเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพอันจะเป็นเหตุรำคาญตามนัยมาตรา ๒๕ (๒) และ (๔) แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกอบกับผู้ถูกฟ้องคดีได้มีบันทึกขอความร่วมมือไปยังผู้อำนวยการกองสัตว์แพทย์สาธารณสุขกรุงเทพมหานคร ให้จัดส่งเจ้าหน้าที่ไปดำเนินการจับแมวจรจัดหรือแมวไม่มีเจ้าของ และขอความร่วมมือจากประชาชนให้ดูแลรับผิดชอบสัตว์เลี้ยงของตนเองไม่ให้ก่อเหตุเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้อื่นรวมทั้งให้นำสัตว์เลี้ยงไปทำหมันพร้อมกับให้ฉีดวัคซีนป้องกันโรค

พิษสุนัขบ้า โดยได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบด้วยแล้ว กรณี
จึงถือไม่ได้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีละเลยต่อหน้าที่ตามที่พระราชบัญญัติ
การสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดให้ต้องปฏิบัติ จึงพิพากษา
ยกฟ้อง (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดง
ที่ อ. ๔๑๑/๒๕๕๒)

ชัดเจนครับว่า “ความเดือดร้อนรำคาญ” ในระดับไหน
จะถือได้ว่าเป็นความเดือดร้อนรำคาญที่หากแม้เจ้าพนักงาน
ท้องถิ่นไม่ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่แล้ว จะถือว่าเป็น “การละเลย
ต่อหน้าที่”

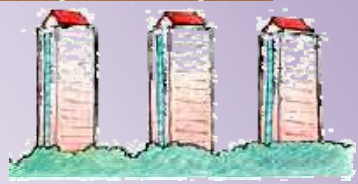
คุณแม่ครับ...
คุณลุงเป็นธรรมบอกว่า
“เหตุรำคาญ” ที่จะฟ้องต่อ
ศาลปกครองได้ จะต้องมีความร้ายแรง
ถึงขนาดจะก่อให้เกิดอันตรายอย่าง
ร้ายแรงต่อสุขภาพหรือกระทบต่อ
ความเป็นอยู่ที่เหมาะสมของเราครับ !

ถ้าอย่างนั้น... ตอนนี้เราก็กังไม่ได้
เดือดร้อนมากมาย เพราะเจ้าเหมียว
จะมาทำเลอะเทอะนานๆ ครั้ง ไว้ถ้ามี
ปัญหามากกว่านี้ค่อยดูกันอีกทีนะจ๊ะ
จริงๆ แล้วแม็กก็เอ็นดูเจ้าเหมียวอยู่
เหมือนกัน มันคงหิวและเราก็ควร
มีเมตตาต่อสัตว์ด้วยจ๊ะ

ขอบคุณครับ

เรื่องที่ ๔

เตือนรื้อราคาจากอาคารข้างบ้าน

ไม่ไหวแล้วครับลุงเป็นธรรม...
อาคารข้างบ้านผมก่อสร้างไม่ถูกต้อง
แถมยังปล่อยน้ำเสียเข้ามาในบ้านผมอีก
ผมเคยร้องเรียนและผู้อำนวยการเขตบอกว่า
ได้มีคำสั่งให้รื้อถอนอาคารดังกล่าวแล้ว
ผ่านมาหลายปีก็ยังไม่เห็นมารื้อถอนเลย
ผมจะไปฟ้องศาลปกครอง
เดี๋ยวนี้เลยครับ !

ใจเย็นๆ พ่อจ๋า...
เดี๋ยวลุงจะค้นคดีทำนอง
เดียวกันนี้ให้อ่านเป็นข้อมูล
ก่อนจะไปฟ้องคดีนะ

เดือดร้อนรำคาญจากอาคารข้างบ้าน

เจ้าของอาคารพิพาทหลังนี้นอกจากจะก่อสร้างอาคารไม่ถูกต้องตามแบบที่ได้รับอนุญาตแล้ว ยังปล่อยให้มิน้ำอุจจาระและปัสสาวะไหลไปรบกวนบ้านข้างๆ อีกด้วย...

ข้อเท็จจริงในคดีมีอยู่ว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นเจ้าของบ้านข้างเคียงกับอาคารพิพาท ได้รับความเดือดร้อนรำคาญจากการที่มีน้ำอุจจาระและปัสสาวะไหลจากอาคารพิพาทเข้ามายังบ้านของผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีทนไม่ไหวจึงร้องเรียนไปยังผู้อำนวยการเขต แต่ก็ไม่เป็นผล จึงได้นำเรื่องมาฟ้องต่อศาลปกครอง

อย่างไรก็ตาม หลังจาก que ผู้อำนวยการเขต (ผู้ถูกฟ้องคดี) ทราบเรื่องร้องเรียนดังกล่าวก็ได้ให้เจ้าหน้าที่เข้าไปตรวจสอบและพบว่ามีการก่อสร้างอาคารที่ไม่ถูกต้องตามแบบที่ขออนุญาตและพบเหตุเดือดร้อนรำคาญตามที่ร้องเรียนจริง จึงมีคำสั่งให้ระงับการก่อสร้างอาคาร พร้อมทั้งให้เจ้าของอาคารดำเนินการแก้ไขและให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตก่อสร้างให้ถูกต้อง ท้ายที่สุดก็ได้มีคำสั่งให้รื้อถอนอาคาร แต่เจ้าของอาคารก็ได้ดำเนินการ จนกระทั่งต่อมาได้มีการอนุมัติให้รื้อถอนอาคารและแจ้งความดำเนินคดีกับเจ้าของอาคารตาม พ.ร.บ.ควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒

หลังจากนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีก็ได้ดำเนินการหาผู้รับจ้างรื้อถอนอาคารรวม ๓ ครั้ง แต่ไม่มีผู้ยื่นซองเสนอราคาหรือยื่นซองเสนอราคาสูงกว่าราคากลาง ส่วนความเดือดร้อนรำคาญแม้จะบรรเทาเบาบางแต่ก็ยังคงมีอยู่

กรณีนี้ มาตรา ๔๓ แห่ง พ.ร.บ.ควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้กำหนดไว้ว่า ถ้าไม่มีการรื้อถอนอาคารตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจดำเนินการหรือจัดให้มีการรื้อถอนอาคารดังกล่าวได้เองโดยจะต้องปิดประกาศกำหนดการรื้อถอนไว้ในบริเวณนั้นแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๗ วัน และเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร ผู้รับผิดชอบงานออกแบบอาคาร ผู้รับผิดชอบงานออกแบบและคำนวณอาคาร ผู้ควบคุมงาน และผู้ดำเนินการจะต้องร่วมกันเสียค่าใช้จ่ายในการนั้น เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้เป็นผู้กระทำหรือมีส่วนร่วมในการกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย และในการดำเนินการรื้อถอนอาคาร เมื่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือผู้ซึ่งดำเนินการแทนเจ้าพนักงานท้องถิ่นได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรแก่พฤติการณ์แล้วจะเรียกrogateเสียหายจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ซึ่งดำเนินการแทนเจ้าพนักงานท้องถิ่นไม่ได้

และ พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๕๘ มาตรา ๕๙ มาตรา ๖๒ และมาตรา ๖๓ กำหนดว่า คำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้กระทำหรือละเว้นกระทำ ถ้าผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม เจ้าหน้าที่อาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามที่ พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ กำหนดไว้ได้ ถ้าเจ้าหน้าที่เห็นว่ามาตรการบังคับทางปกครองที่กำหนดไว้เฉพาะในเรื่องนั้นมีลักษณะที่จะเกิดผลน้อยกว่า

คดีนี้ศาลปกครองวินิจฉัยว่า เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีตรวจพบว่า มีการก่อสร้างอาคารโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้ถูกฟ้องคดีก็ได้ดำเนินการตามขั้นตอนที่กฎหมายควบคุมอาคารกำหนดไว้ แต่เมื่อถึงขั้นตอนของการรื้อถอนอาคารที่พิพาท นับตั้งแต่ที่ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีคำสั่งให้รื้อถอนจนถึงปัจจุบัน (เป็นระยะเวลากว่า

๗ ปี) การรื้อถอนดังกล่าวก็ยังไม่เสร็จสิ้น แม้จะปรากฏข้อเท็จจริงว่า ผู้ถูกฟ้องคดีได้ดำเนินการหาตัวผู้รับจ้างรื้อถอนอาคารดังกล่าวแล้ว หลายครั้ง แต่ติดขัดที่ไม่มีผู้ยื่นซองเสนอราคาหรือยื่นซองเสนอราคา สูงกว่าราคากลาง

แต่เหตุผลดังกล่าวก็ไม่เพียงพอที่จะถือว่าผู้ถูกฟ้องคดี ได้ปฏิบัติตามกฎหมายแล้ว **เพราะการบังคับใช้กฎหมายของผู้ถูกฟ้องคดี ยังไม่บรรลุผล** ผู้ถูกฟ้องคดีชอบที่จะใช้กำลังเข้าดำเนินการเพื่อให้ เป็นไปตามมาตรการบังคับทางปกครองหรือพิจารณาปรับราคากลาง ค่ารื้อถอนเสียใหม่เพื่อให้ได้ตัวผู้รับจ้างเหมารื้อถอน การที่ผู้ฟ้องคดี ยังคงได้รับความเดือดร้อนรำคาญจากน้ำอุจจาระและปัสสาวะที่ไหล มาจากอาคารที่พิพาทเข้ามายังบ้านของผู้ฟ้องคดีอยู่ก็เป็นผลต่อเนื่อง มาจากผู้ถูกฟ้องคดีไม่ดำเนินการให้บรรลุผลตามกฎหมาย กรณี จึงยังต้องถือว่าผู้ถูกฟ้องคดีละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายควบคุม อาคาร มาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง (๒) กำหนดไว้

คดีนี้ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีปฏิบัติ หน้าที่ในการรื้อถอนอาคารดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายใน ๑๕๐ วัน และศาลปกครองสูงสุดกำหนดค่าบังคับเพิ่มให้ผู้ถูกฟ้องคดี ดำเนินการแก้ไขปัญหาเหตุเดือดร้อนรำคาญจากน้ำปัสสาวะ และอุจจาระที่เกิดขึ้นกับผู้ฟ้องคดีให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดงที่ อ. ๒๒๔/๒๕๕๒)

คดีนี้จึงเป็นอุทธรณ์ให้กับ
เจ้าหน้าที่ของรัฐในเรื่องการบังคับใช้
กฎหมายว่า มิใช่ต้องดำเนินการตามกฎหมาย
โดยเร็วเท่านั้น หากแต่จะต้องดำเนินการตาม
หน้าที่ให้เสร็จสิ้นกระบวนการตามที่กฎหมาย
กำหนดไว้อีกด้วย เพราะการปฏิบัติหน้าที่เพียง
ครึ่งๆ กลางๆ ยังไม่บรรลุผลตามบทบัญญัติของ
กฎหมาย ยังต้องถือว่า “ละเลยต่อหน้าที่”

ขอบคุณครับ ! ผมจะ
ไปพบผู้อำนวยการเขต
ตามที่ลุงแนะนำ
เลยนะครับ...

แต่ลุงว่าก่อนที่จะพ้อจุ่น
จะฟ้องศาลปกครอง
ลองเอาคดีนี้ไปปรึกษากับ
ผู้อำนวยการเขตอีกครั้ง
ถ้าแก้ปัญหาได้พ้อจุ่น
ก็ไม่ต้องฟ้องศาล

เจ้าของอาคารควรปฏิบัติ
ตามกฎหมายและนี่ก็ถึง
ใจเขาใจเราด้วยนะครับ

เรื่องที่ ๕
ละทิ้งหน้าที่ราชการ
โดย (ไม่) มีเหตุผลอันสมควร !

คุณลุงเป็นธรรมชาติครับ
ผมไม่สบาย หมอให้ใบรับรองแพทย์
หยุดพักผ่อน ๕ วัน แต่ผมรู้สึกยังไม่หาย
แพทย์จึงให้ผมหยุดเพิ่มอีก ๕ วันแล้ว
แต่ผู้บังคับบัญชาไม่อนุญาตให้ลา และผม
รู้สึกยังเพลียอยู่ก็เลยขาดงานอีก ๑๓ วัน
จึงถูกไล่ออกจากราชการ... ทุกวันนี้
ผมยังต้องรักษาตัวอยู่เลยครับ !

ลุงว่าการที่เราเจ็บป่วยและ
มีใบรับรองแพทย์รับรองน่าจะมีเหตุผล
สมควร วันก่อนหลานชายลุง
เล่าให้ฟังว่าศาลปกครองได้ตัดสินคดี
กรณีข้าราชการลาป่วยหลายวันจนถูก
ไล่ออกจากราชการ แต่ศาลท่านก็ว่า
เป็นการออกคำสั่งที่ไม่ถูกต้อง
เรื่องมีอยู่ว่า...

ละทิ้งหน้าที่ราชการ โดย (ไม่) มีเหตุผลอันสมควร

ผู้ฟ้องคดีเป็นข้าราชการตำรวจได้ถูกผู้บังคับบัญชาลงโทษไล่ออกจากราชการด้วยเหตุละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันเกินกว่า ๑๕ วัน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ผู้ฟ้องคดีจึงนำเรื่องมาฟ้องต่อศาลปกครอง

โดยคดีนี้ศาลปกครองสูงสุดได้วินิจฉัยเป็นบรรทัดฐานแก่หน่วยงานทางปกครองและข้าราชการว่า การละทิ้งหน้าที่ราชการลักษณะใดถือว่ามีเหตุผลอันสมควร และการละทิ้งหน้าที่ราชการลักษณะใดถือว่าไม่มีเหตุผลอันสมควร

โดยที่มาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยตำรวจ พุทธศักราช ๒๔๗๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดให้การกระทำผิดวินัยตำรวจ หมายความว่า ความรวมถึง การประพฤติผิดวินัยข้าราชการพลเรือน ดังที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนที่ใช้ อยู่ด้วย และมาตรา ๙๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่ใช้บังคับในขณะเกิดเหตุได้มีบทบัญญัติในเรื่อง “การละทิ้งหน้าที่ราชการ” ไว้ว่า

“ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องอุทิศเวลาของตนให้แก่ราชการ จะละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการมิได้ (วรรคหนึ่ง)

การละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร เป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง หรือละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินกว่า ๑๕ วัน โดยไม่มี

เหตุผลอันสมควร หรือโดยมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจ ไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง (วรรคสอง)”

กรณีความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงมีโทษ ๓ สถาน ได้แก่ ภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน ลดขั้นเงินเดือน ส่วนกรณีความผิดวินัยอย่างร้ายแรง มีโทษ ๒ สถาน คือ ปลดออกและไล่ออก

ข้อเท็จจริงในคดีนี้ฟังได้ว่า ผู้ฟ้องคดีไม่ได้มาทำงานติดต่อกันเกินกว่า ๑๕ วัน (ตั้งแต่วันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ ถึงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ รวม ๒๓ วัน) โดยหลังจากที่กลับมาทำงานผู้ฟ้องคดีอ้างว่าได้ยื่นใบลาป่วยต่อผู้บังคับบัญชาแล้วแต่ผู้บังคับบัญชาไม่อนุญาตให้ลา ส่วนผู้บังคับบัญชาก็อ้างว่าผู้ฟ้องคดีไม่ได้ยื่นใบลาป่วยต่อตนแต่อย่างใด

แต่เมื่อพิจารณาจากหลักฐานคือใบรับรองแพทย์ ๒ ฉบับ ฉบับแรกแพทย์ผู้ตรวจรักษามีความเห็นที่ผู้ฟ้องคดีเป็นโรคกล้ามเนื้อหลังอักเสบให้ผู้ฟ้องคดีหยุดพักผ่อนตั้งแต่วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ ถึงวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ (รวม ๕ วัน) และฉบับที่ ๒ เห็นควรให้ผู้ฟ้องคดีหยุดพักผ่อนตั้งแต่วันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ ถึงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ (รวม ๕ วัน) จึงเท่ากับว่า ใบรับรองแพทย์ทั้งสองฉบับระบุให้ผู้ฟ้องคดีหยุดพักผ่อนได้รวมกันทั้งสิ้น ๑๐ วัน (ตั้งแต่วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ ถึงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔)

ข้อเท็จจริงดังกล่าวศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า ถึงแม้ว่าผู้ฟ้องคดีได้ยื่นใบลาป่วยแล้วแต่ผู้บังคับบัญชามีอำนาจไม่อนุญาตให้ลา หรือผู้ฟ้องคดีไม่ได้ยื่นใบลาป่วย

แต่ตามพฤติการณ์ย่อมถือว่าผู้ฟ้องคดีได้ละทิ้งหน้าที่ราชการแล้ว แต่เป็นการละทิ้งหน้าที่ราชการเพราะเหตุเจ็บป่วยโดยมีหลักฐาน คือใบรับรองแพทย์ จึงรับฟังได้ว่ามีเหตุผลอันสมควร

แต่สำหรับการขาดราชการตั้งแต่วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ ถึงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ (รวม ๑๐ วัน) เมื่อรวมกับวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ ถึงวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ อีก ๓ วัน เป็น ๑๓ วัน นั้น เป็นการละทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร หรือโดยมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ

กรณีของผู้ฟ้องคดีจึงเป็นการละทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร เป็นเวลาไม่เกิน ๑๕ วัน พฤติการณ์แห่งการกระทำของผู้ฟ้องคดีจึงเป็นเพียงไม่ถือและปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ โดยไม่ยื่นใบลาป่วยในวันแรกที่มาปฏิบัติราชการตามมาตรา ๙๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ และไม่อุทิสเวลาของตนให้แก่ราชการโดยทิ้งราชการไปตามมาตรา ๙๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน อันเป็นเพียงความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ซึ่งโทษที่จะลงได้ก็คือ ภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน และลดขั้นเงินเดือน

ฉะนั้น การที่ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑) มีคำสั่งลงโทษไล่ผู้ฟ้องคดีออกจากราชการ จึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ส่งผลให้คำสั่งของนายกรัฐมนตรี (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒) ที่สั่งให้ยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีไม่ชอบด้วยกฎหมายด้วย

พิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีและให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ สั่งให้ผู้ฟ้องคดีกลับเข้ารับราชการภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่คำพิพากษาถึงที่สุด (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ. ๑๕๗/๒๕๕๒)

(ปัจจุบัน... พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้ถูกยกเลิกไปเนื่องจากมีการตราพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ขึ้นใช้บังคับแทน แต่สาระของมาตรา ๙๒ ตามกฎหมายเดิม ยังคงถูกบัญญัติไว้ในกฎหมายใหม่ เพียงแต่แยกมาตราเพื่อให้เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้น กล่าวคือ มาตรา ๙๒ วรรคหนึ่งเดิม ได้ถูกบัญญัติไว้ในมาตรา ๘๒ (๕) ของกฎหมายใหม่ ส่วนมาตรา ๙๒ วรรคสองเดิม ได้ถูกบัญญัติไว้ในมาตรา ๘๕ (๒) (๓) ของกฎหมายใหม่)

คดีนี้... จึงถือเป็นอุทธรณ์ที่ดี
ในการพิจารณาโทษทางวินัยของผู้มีอำนาจ
ที่ควรต้องพิจารณาข้อกฎหมายอย่างรอบคอบและ
รอบด้าน ก่อนที่จะมีคำสั่งใดๆ ตามอำนาจหน้าที่

และยังเป็นข้อเตือนใจที่ดีสำหรับ
ข้าราชการว่า นอกจากจะปฏิบัติ
หน้าที่ราชการด้วยความรับผิดชอบ
ต่อหน้าที่ด้วยการอุทิศเวลาให้แก่
ราชการแล้ว ยังจะต้องเคารพและ
ปฏิบัติตามกฎระเบียบที่ราชการ
กำหนด อย่างเคร่งครัดด้วยนะครับ

เรื่องที่ ๖

เจตนาดี... แต่ไม่มีอำนาจ

คุณลุงเป็นธรรมครับ... คือผมกำลัง
จะขออนุญาตใช้รถรับจ้างรับส่งนักเรียน
แต่ได้ยื่นว่ากรมการขนส่งทางบกได้ออก
ระเบียบฯ กำหนดให้ต้องมีผู้ควบคุมดูแล
นักเรียนซึ่งมีอายุไม่ต่ำกว่า ๑๘ ปีบริบูรณ์
ประจำอยู่ในรถตลอดเวลา ผมว่าเป็นการ
สร้างภาระและเพิ่มค่าใช้จ่ายมากเกินไป...
น่าจะฟ้องศาลปกครองได้
ใช่ไหมครับ ?

เอ... เรื่องนี้เคยมีคนนำคดี
ไปฟ้องต่อศาลปกครองแล้วนะ
และศาลปกครองก็ได้พิพากษา
ให้เพิกถอนระเบียบดังกล่าวแล้ว
แต่ศาลท่านว่าผู้ออกระเบียบฯ ไม่มี
อำนาจ “นายปกครอง” เคยนำมา
เขียนเป็นบทความลงหนังสือพิมพ์ด้วย
เดี๋ยวลองไปหามาให้อ่านนะ...

เจตนาดี... แต่ไม่มีอำนาจ

ผู้ฟ้องคดีมีอาชีพค้าขายและรับจ้างรับส่งนักเรียนโดยใช้รถตู้ ซึ่งได้รับอนุญาตจากสำนักงานขนส่งจังหวัด เพื่อรับส่งนักเรียน ที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านไปยังสถานศึกษาในเขตพื้นที่ ต่อมาได้รับแจ้งจากสำนักงานขนส่งจังหวัดให้ไปยื่นขออนุญาตใช้รถในการรับส่งนักเรียน ตามระเบียบกรมการขนส่งทางบก ว่าด้วยการขออนุญาต และการอนุญาตให้ใช้รถในการรับจ้างรับส่งนักเรียน พ.ศ. ๒๕๔๗

ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า กฎหมายไม่ได้ให้อำนาจกรมการขนส่งทางบก ในการออกระเบียบดังกล่าว อีกทั้งการปฏิบัติตามระเบียบยังเป็นการสร้างภาระแก่ผู้ฟ้องคดีเกินความจำเป็นโดยเฉพาะข้อที่กำหนดให้ต้องมีผู้ควบคุมดูแลนักเรียนซึ่งมีอายุไม่ต่ำกว่า ๑๘ ปีบริบูรณ์ประจำอยู่ในรถตลอดเวลา อันเป็นการเพิ่มค่าใช้จ่ายของผู้ฟ้องคดีซึ่งมีรายได้น้อยอยู่แล้ว ผู้ฟ้องคดีจึงนำเรื่องมาฟ้องต่อศาลปกครองเพื่อขอให้เพิกถอนระเบียบดังกล่าว

อธิบดีกรมการขนส่งทางบก (ผู้ถูกฟ้องคดี) ได้ชี้แจงต่อศาลปกครองว่า การออกระเบียบกรมการขนส่งทางบก ว่าด้วยการขออนุญาตและการอนุญาตให้ใช้รถในการรับจ้างรับส่งนักเรียน พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้อาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ และเห็นว่าผู้ฟ้องคดียังไม่ได้ขออนุญาตใช้รถในการรับจ้างรับส่งนักเรียนต่อนายทะเบียนตามที่ระเบียบนี้กำหนด จึงถือไม่ได้ว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ผู้ฟ้องคดีจึงไม่ใช่ผู้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ตามมาตรา ๔๒

วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

ประเด็นที่ศาลปกครองพิจารณามี ๒ ประเด็น คือ **ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีสิทธิยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองหรือไม่ ? และระเบียบกรรมการขนส่งทางบก ว่าด้วยการขออนุญาตและการอนุญาตให้ใช้รถในการรับจ้างรับส่งนักเรียน พ.ศ. ๒๕๔๗ เป็นระเบียบที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ?**

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า ผู้ฟ้องคดีมีอาชีพใช้รถตู้รับส่งนักเรียนในเขตอำเภอเมือง แม้ข้อเท็จจริงจะปรากฏว่าผู้ฟ้องคดียังไม่ได้ยื่นขออนุญาตใช้รถรับจ้างรับส่งนักเรียนต่อสำนักงานขนส่งจังหวัดและนายทะเบียนยังไม่ได้อนุญาตตามหลักเกณฑ์ในระเบียบดังกล่าวก็ตาม แต่เมื่อระเบียบนี้มีผลใช้บังคับกับบุคคลทั่วไปที่ประกอบอาชีพรถรับจ้างรับส่งนักเรียน ดังนั้น ผู้ฟ้องคดีซึ่งประกอบอาชีพใช้รถรับจ้างรับส่งนักเรียนจึงย่อมเป็นผู้มีส่วนได้เสียและอาจได้รับผลกระทบจากระเบียบดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีจึงเป็นผู้เดือดร้อนเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้ที่มีสิทธิยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

และเมื่อผู้ถูกฟ้องคดีได้ออกระเบียบดังกล่าวโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ โดยวรรคหนึ่ง กำหนดว่า ห้ามมิให้ผู้ใดใช้รถยนต์อื่นนอกจากรถยนต์โดยสารประจำทางรับจ้างรับคนโดยสาร ซึ่งเสียค่าโดยสารเป็นรายตัวตามรายการในทางที่ได้รับอนุญาตให้มีรถยนต์โดยสารประจำทางหรือในเขตจากทางนั้นไม่เกิน ๑๐๐ เมตร และวรรคสอง กำหนดว่า **ความในวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับในกรณีที่เป็นารับจ้างรับส่ง**

**นักเรียน คนงาน นักท่องเที่ยว หรือการรับส่งผู้โดยสารเป็นครั้งคราว
ซึ่งได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากนายทะเบียน**

ซึ่งบทบัญญัติตามมาตรา ๒๒ วรรคสอง ดังกล่าวเพียงแต่กำหนดให้นายทะเบียนมีหน้าที่ในการพิจารณาอนุญาตรถยนต์ใช้เป็นรถรับจ้างรับส่งนักเรียนเท่านั้น หากมีอำนาจออกระเบียบเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ในการขออนุญาตและการอนุญาตให้ใช้รถในการรับจ้างรับส่งนักเรียนแต่อย่างใด ประกอบกับเมื่อพิจารณาข้อกำหนดในระเบียบดังกล่าวก็เป็นการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับเครื่องอุปกรณ์สำหรับรถและการใช้เครื่องอุปกรณ์สำหรับรถ และข้อกำหนดว่าด้วยความปลอดภัยในการรับจ้างบรรทุกคนโดยสาร อันเป็นข้อกำหนดในเรื่องต่างๆ ที่มาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ กำหนดไว้ชัดเจนว่าให้เป็นอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม ที่รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ ที่จะต้องออกกฎกระทรวงเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ดังกล่าว

และถึงแม้หลักเกณฑ์ที่กำหนดในระเบียบจะเป็นประโยชน์และเพื่อความปลอดภัยของนักเรียนที่อาศัยรถรับจ้างรับส่งนักเรียนก็ตาม แต่เมื่อกฎหมายไม่ได้ให้อำนาจไว้ ผู้ถูกฟ้องคดีจึงไม่มีอำนาจที่จะออกระเบียบดังกล่าวได้ ระเบียบกรมการขนส่งทางบก ว่าด้วยการขออนุญาตและการอนุญาตให้ใช้รถในการรับจ้างรับส่งนักเรียน พ.ศ. ๒๕๔๗ จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดคดีหมายเลขแดงที่ อ. ๔๒๒/๒๕๕๓)

ลุงขออนุญาต
ถูกต้องแล้ว...
ไปโรงเรียนกัน

บทสรุปที่ได้จากคดีนี้คือ
การดำเนินการใดๆ ของฝ่ายปกครอง
นอกจากจะกระทำด้วยเจตนาที่ดี
เพื่อประโยชน์และความปลอดภัยของประชาชนแล้ว
ยังต้องคำนึงด้วยว่ามีกฎหมายให้อำนาจไว้หรือไม่ ?
เพราะฝ่ายปกครองไม่อาจกระทำการใดๆ
อันเป็นการบังคับปัจเจกชนให้กระทำการ
อย่างหนึ่งอย่างใดโดยไม่สมควรใจได้
เว้นแต่จะมีกฎหมายให้อำนาจไว้
เท่านั้นครับ !

เรื่องที่ ๗

เรียกรับเงินจากผู้มาติดต่อราชการเพียงน้อยนิด
มีสิทธิออกจากราชการ

วันนี้คุณลุงจะมาจดทะเบียน
ซื้อขายที่ดินใช่ไหมครับ ?
ตอนนี้ทางเราได้ปรับค่าธรรมเนียม
สูงขึ้นมาก แต่ผมสามารถช่วยให้คุณลุง
เสียค่าธรรมเนียมน้อยลงได้
คุณลุงสนใจไหมครับ ?

ถ้าลุงทำตามที่คุณหนุมแนะนำ
ก็เท่ากับว่าลุงส่งเสริมให้พ่อหนุม
ทุจริตต่อหน้าที่นะ ลุงมีเรื่องจะเล่า
เป็นอุทาหรณ์ให้พ่อหนุมฟัง...
ว่าพฤติการณ์การเรียกรับเงิน
จากประชาชนต้องถูกลงโทษ
ทางวินัยอย่างไร

เรียกรับเงินจากผู้มาติดต่อราชการเพียงน้อยนิด มีสิทธิออกจากราชการ

ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดโทษทางวินัยของข้าราชการไว้ ๒ ลักษณะ คือ โทษทางวินัยอย่างร้ายแรง คือ ปลดออกจากราชการ ไล่ออกจากราชการ และโทษทางวินัยไม่ร้ายแรง คือ ภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน และลดขั้นเงินเดือน

การจะลงโทษทางวินัยร้ายแรงหรือไม่ร้ายแรง หรือลงโทษในระดับใดนั้น ประเด็นสำคัญที่จะนำมาพิจารณาและพิสูจนั่นก็คือ “พฤติการณ์” ของผู้ที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด

คดีนี้เป็นเรื่องพฤติการณ์การเรียกรับเงินจากประชาชน อันถือว่าเป็นการ “ทุจริตต่อหน้าที่” และ “ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง” เป็นความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๘๒ วรรคสาม และมาตรา ๙๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕

ข้อเท็จจริงมีอยู่ว่า นาง พ. และนาง ร. ได้ไปขอจดทะเบียนไถ่ถอนการขายฝากที่ดินและขายที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้าง ณ สำนักงานที่ดินอำเภอ ซึ่งนาง ร. ผู้ซื้อจะต้องเสียค่าธรรมเนียมเป็นจำนวนเงิน ๑๘,๐๐๐ บาท ผู้ฟ้องคดีซึ่งทำหน้าที่เป็นเพียงผู้พิมพ์สัญญาและพยานในการซื้อขายได้เสนอว่าจะช่วยให้เสียค่าธรรมเนียมน้อยลง หลังจากนั้นนาง ร. ได้ให้ตัวแทนนำเงินไปชำระค่าธรรมเนียม ๙,๘๔๘ บาท และอีก ๒,๕๐๐ บาท ได้ใส่ไว้ในแฟ้มและผู้ฟ้องคดีได้รับแฟ้มไว้

ภายหลังจากการสอบสวนทางวินัยเสร็จสิ้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ (อธิบดีกรมที่ดิน) เห็นว่า มีประจักษ์พยานที่เห็นเหตุการณ์ได้ยืนยันพฤติการณ์ดังกล่าว จึงมีคำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการตามมาตรา ๘๒ วรรคสาม และมาตรา ๙๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕

ผู้ฟ้องคดีไม่เห็นด้วยกับคำสั่ง เนื่องจากมิได้กระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหาเพราะมิได้เป็นเจ้าหน้าที่สอบสวนและจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม แต่เป็นเพียงผู้พิมพ์สัญญาและเป็นพยานในสัญญาซื้อขายเท่านั้น นอกจากนี้ คณะกรรมการสอบสวนไม่ให้โอกาสชี้แจงข้อเท็จจริงและอนุกรรมการและเลขานุการ อ.ก.พ. กรมที่ดินบางคนมีเหตุโกรธเคืองกับผู้ฟ้องคดี จึงได้อุทธรณ์ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ (นายกรัฐมนตรี) มีคำสั่งยกอุทธรณ์ตามมติของ ก.พ.

ผู้ฟ้องคดีจึงฟ้องขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเพิกถอนคำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการ

บทบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้องในคดีนี้มี ๓ มาตรา คือ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๘๒ วรรคสาม “การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการและเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง” มาตรา ๙๘ วรรคสอง “การกระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุกหรือโทษที่หนักกว่าจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกหรือได้รับโทษที่หนักกว่าจำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ หรือกระทำการอื่นใดอันได้ชื่อว่าประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง” และ

มาตรา ๑๐๔ วรรคหนึ่ง “ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงให้ผู้บังคับบัญชาสั่งลงโทษปลดออก หรือไล่ออกตามความร้ายแรงแห่งกรณี”

ศาลท่านจะวินิจฉัยว่าคำสั่งลงโทษชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ?

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า พยานบุคคลที่เป็นผู้มอบเงินให้ผู้ฟ้องคดี ผู้ขายที่ดิน เจ้าของหน้าที่ผู้จดทะเบียนการขายที่ดินและเจ้าหน้าที่ผู้รับคำขอ ต่างให้การสอดคล้องกันว่าผู้ฟ้องคดีมีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับการโอนที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างรายนี้เกินกว่าการปฏิบัติหน้าที่ตามปกติทั่วไปและพยานไม่ได้มีเหตุโกรธเคืองกับผู้ฟ้องคดี จึงเชื่อว่าผู้ฟ้องคดีเรียกรับเงินจำนวน ๒,๕๐๐ บาท ตามที่ถูกกล่าวหาจริง

แม้ผู้ฟ้องคดีจะไม่ใช่งานเจ้าหน้าที่จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมโดยตรง แต่เมื่อเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญมีหน้าที่พิมพ์สัญญาและแก้ทะเบียน ย่อมมีหน้าที่ราชการเกี่ยวข้องกับการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม เมื่อได้เสนอตัวช่วยเหลือให้มีการเสียค่าธรรมเนียมน้อยลงและนาง ร. ยอมมอบเงินให้ตามที่เรียกร้อง พฤติการณ์เป็นการเรียกรับเงินโดยมิชอบจากผู้มาติดต่อราชการ อันเป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบเพื่อให้ตนเองได้ประโยชน์ที่มิควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการและเป็นการกระทำอันได้ชื่อว่า เป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง ซึ่งเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๘๒ วรรคสาม และมาตรา ๘๘ วรรคสอง และในการสอบสวนผู้ฟ้องคดีได้มีโอกาสรับทราบข้อกล่าวหาและชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา อีกทั้งข้ออ้างว่าอนุกรรมการบางคนมีเหตุโกรธเคือง

กับผู้ฟ้องคดีก็เป็นเพียงการกล่าวอ้างลอยๆ ไม่มีพยานหลักฐาน
ที่มีน้ำหนักควรเชื่อแต่อย่างใด

คำสั่งลงโทษไล่่ออกจากราชการ จึงชอบด้วยกฎหมาย
(คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๔๖๓/๒๕๕๓)

เป็นข้าราชการต้องไม่ใช่
อำนาจหน้าที่แสวงหา
ประโยชน์โดยมิชอบเพื่อให้
ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์
ที่มิควรได้ ซึ่งแม้ผลประโยชน์
ที่ได้มานั้นจะมีจำนวนมากหรือน้อยก็ย่อมส่งผลต่อสถานะ
ความเป็นข้าราชการ
ไม่แตกต่างกัน...

จำไว้นะพ่อหนุ่ม
“ข้าราชการ ข้าของแผ่นดิน
ต้องเป็นคนดี และคนเก่ง”

ขอบคุณนะครับคุณลุงเป็นธรรม
ที่ช่วยเตือนสติผม ต่อไปผมจะ
ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ด้วยความ
ซื่อสัตย์สุจริต ให้สมกับที่เป็น
ข้าราชการในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวครับ...

เรื่องที่ ๘

มาตรฐานการกำหนดค่าทดแทนการเวนคืนที่ดิน

ผมถูกเวนคืนที่ดินสองแปลงติดกัน
แต่เจ้าหน้าที่กลับกำหนดค่าทดแทนให้
ต่างกันมาก ผมไม่พอใจเงินค่าทดแทน
ที่จะได้รับ จะมาขอคำปรึกษาจาก
คุณลุงเป็นธรรมดาครับ

ได้สิ... เดี่ยวลงไปหยิบตัวอย่าง
คำพิพากษาคดีทำนองเดียวกัน
มาให้อ่านเป็นข้อมูลนะ

มาตรฐานการกำหนดค่าทดแทนการเวนคืนที่ดิน

ผู้ฟ้องคดีเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินสองแปลงที่มีสภาพติดต่อกันเป็นแปลงเดียวกัน ต่อมาถูกเวนคืนเพื่อก่อสร้างและขยายถนน คณะกรรมการกำหนดราคาเบื้องต้นกำหนดค่าทดแทนให้ที่ดินแปลงโฉนดเลขที่ ๓๗๕๖ ตารางวาละ ๑,๘๐๑.๔๓ บาท และแปลงโฉนดเลขที่ ๓๗๖๑ ตารางวาละ ๔,๐๐๐ บาท โดยกรมทางหลวงชนบท (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔) ได้แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีไปรับเงินค่าทดแทนดังกล่าว แต่ผู้ฟ้องคดีไม่ไปรับเนื่องจากไม่พอใจค่าทดแทนที่คณะกรรมการกำหนดราคาเบื้องต้นกำหนดให้ กรมทางหลวงชนบท (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔) จึงได้วางทรัพย์เงินค่าทดแทนดังกล่าวไว้ที่ธนาคารออมสิน ส่วนผู้ฟ้องคดีได้อุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓) ขอเพิ่มค่าทดแทนที่ดินทั้งสองแปลง เป็นตารางวาละ ๙,๕๐๐ บาท แต่ได้รับการวินิจฉัยยืนตามคณะกรรมการกำหนดราคาเบื้องต้น

ผู้ฟ้องคดีจึงได้นำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง ได้แย้งว่าที่ดินทั้งสองแปลง มีส่วนที่ติดกับถนนสาธารณะประโยชน์ซึ่งเป็นถนนคอนกรีตและมีการปักเสาเดินสายไฟริมถนนแล้ว อีกทั้งตั้งอยู่ใกล้ที่ทำการส่วนราชการในเขตชุมชนและย่านการค้าที่มีความเจริญเหมาะสำหรับการสร้างบ้านพักอาศัย เมื่อมีการเวนคืนโดยตัดผ่านที่ดินสองแปลงทำให้ที่ดินเสียหายไม่สามารถดำเนินโครงการแบ่งขายและทำบ้านจัดสรรได้

ศาลปกครองชั้นต้นวินิจฉัยว่า การกำหนดค่าทดแทนที่ดินแปลงโฉนดเลขที่ ๓๗๖๑ ถูกต้องและเป็นธรรมแล้ว แต่การกำหนดค่าทดแทนแปลงโฉนดเลขที่ ๓๗๕๖ ยังไม่เป็นธรรม จึงพิพากษาให้ผู้ฟ้องคดีได้รับค่าทดแทนเป็นตารางวาละ ๔,๐๐๐ บาท ซึ่งเท่ากับที่ดินแปลงโฉนดเลขที่ ๓๗๖๑ เนื่องจากเป็นที่ดินที่มีอาณาเขตติดต่อเป็นผืนเดียวกันรวมทั้งมีสภาพและทำเลที่ตั้งเหมือนกัน

แต่กรมทางหลวง (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔) ไม่เห็นด้วย จึงได้อุทธรณ์การกำหนดค่าทดแทนที่ดินแปลงโฉนดเลขที่ ๓๗๕๖ ต่อศาลปกครองสูงสุด เพราะแม้ที่ดินจะอยู่ในบริเวณเดียวกันแต่มีสภาพพื้นที่ไม่เหมือนกัน ที่ดินแปลงโฉนดเลขที่ ๓๗๕๖ อยู่ติดกับพื้นที่ที่มีบ้านเรือนไม่หนาแน่นราคาซื้อขายจึงต่ำกว่าแปลงโฉนดเลขที่ ๓๗๖๑

ศาลปกครองสูงสุดท่านจะวินิจฉัยว่า การกำหนดเงินค่าทดแทนที่ดินแปลงโฉนดเลขที่ ๓๗๕๖ เหมาะสมและเป็นธรรมหรือไม่ ?

ดูกันต่อไปครับ...

มาตรา ๔๙ วรรคสอง แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น บัญญัติให้การกำหนดค่าทดแทนอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืนต้องกำหนดให้อย่างเป็นธรรม โดยคำนึงถึงราคาซื้อขายกันตามปกติ การได้มา สภาพและที่ตั้งของอสังหาริมทรัพย์และความเสียหายของผู้ถูกเวนคืน

มาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ บัญญัติว่า เงินค่าทดแทนที่จะให้แก่ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนนั้น ถ้ามิได้บัญญัติไว้เป็นพิเศษในพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ฉบับใดโดยเฉพาะแล้ว ให้กำหนดโดยคำนึงถึง (๑) ราคาซื้อขายกันตามปกติในท้องตลาดของอสังหาริมทรัพย์ที่จะต้องเวนคืนตามที่เป็นอยู่ในวันใช้บังคับ

พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่จะเวนคืน (๒) ราคา
อสังหาริมทรัพย์ที่มีการตีราคาไว้เพื่อประโยชน์แก่การเสียภาษีบำรุง
ท้องที่ (๓) ราคาประเมินทุนทรัพย์เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการ
จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม (๔) สภาพและที่ตั้งของอสังหาริมทรัพย์
และ (๕) เหตุและวัตถุประสงค์ของการเวนคืน ทั้งนี้ เพื่อให้เกิด
ความเป็นธรรมแก่ผู้ถูกเวนคืนและสังคม

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า ที่ดินแปลงโฉนดเลขที่
๓๗๕๖ และที่ดินแปลงโฉนดเลขที่ ๓๗๖๑ มีสภาพเป็น
ที่ดินติดต่อกันโดยมีผู้ฟ้องคดีเป็นเจ้าของ
ซึ่งที่ดินทั้งสองแปลงนี้มีสภาพและทำเลที่ตั้งเหมือนกัน มีราคาประเมิน
ทุนทรัพย์เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนสิทธิและ
นิติกรรมและราคาปานกลางเพื่อเสียภาษีบำรุงท้องที่เท่ากัน ถึงแม้ว่า
จะมีลำรางสาธารณะกั้นกลางระหว่างที่ดินทั้งสองแปลงก็ตาม
ก็ไม่ได้มีผลเป็นการแยกที่ดินทั้งสองแปลงออกจากกันจนทำให้มีอาจ
ใช้ประโยชน์ร่วมกันได้ และที่ดินแปลงโฉนดเลขที่ ๓๗๕๖ ยังอยู่ติด
กับถนนสาธารณะประโยชน์ถึงสองสาย ทั้งยังอยู่ด้านหน้าใกล้ทางหลวง
แผ่นดิน ใกล้กับที่ว่าการอำเภอและศูนย์รวมธุรกิจการค้ามากกว่า
ที่ดินแปลงโฉนดเลขที่ ๓๗๖๑

ยิ่งไปกว่านั้น ในขณะที่ถูกเวนคืนผู้ฟ้องคดีกำลังดำเนินการ
พัฒนาที่ดินทั้งสองแปลงเพื่อสร้างบ้านจัดสรรแบ่งขายในลักษณะ
โครงการเดียวตั้งอยู่บนที่ดินพิพาททั้งสองแปลง จึงทำให้เห็นว่า
สภาพของลำรางสาธารณะในที่ดินพิพาทและความหนาแน่นของ
บ้านเรือนที่อยู่ติดกับที่ดินทั้งสองแปลงมิได้มีผลเป็นการแยกสภาพ
ของที่ดินทั้งสองแปลงออกจากกันอย่างมีนัยสำคัญต่อการกำหนด
ค่าทดแทน จนถึงขนาดส่งผลให้ต้องมีการกำหนดค่าทดแทนที่
แตกต่างกัน อีกทั้งการพัฒนาที่ดินเพื่อจัดทำเป็นโครงการบ้านจัดสรร

ยังเป็นการเพิ่มมูลค่าให้มากขึ้น แต่กลับถูกเวนคืนในลักษณะที่ตัดผ่าน
กลางที่ดินทำให้ที่ดินแปลงใหญ่ถูกแยกเป็นสองส่วนอยู่คนละผากฝั่ง
ของถนนที่จะสร้างใหม่ ไม่สามารถที่จะดำเนินโครงการบ้านจัดสรร
ได้เช่นเดิมอีก ผู้ฟ้องคดีย่อมได้รับความเสียหายจากขนาดพื้นที่และ
รูปที่ดินที่เปลี่ยนแปลงไปรวมทั้งมีค่าใช้จ่ายในการจัดทำสาธารณูปโภค
การดูแลรักษาและอื่นๆ เพิ่มมากขึ้น และเป็นความเสียหายที่จะต้อง
คำนึงถึงในการกำหนดค่าทดแทนตามมาตรา ๔๙ วรรคสอง ของ
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

ที่ศาลปกครองชั้นต้นวินิจฉัยให้ผู้ฟ้องคดีได้รับค่าทดแทนที่ดิน
ตามโฉนดเลขที่ ๓๗๕๖ เป็นตารางวาละ ๔,๐๐๐ บาท จึงเหมาะสม
และเป็นธรรมแล้ว (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดง
ที่ อ. ๔๑๖/๒๕๕๓)

การได้รับค่าทดแทนการเวนคืนที่ดิน
“ที่เป็นธรรม” เป็นสิทธิของประชาชน
ผู้เป็นเจ้าของที่ดิน ซึ่งได้รับความคุ้มครอง
ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พ.ศ. ๒๕๔๐ ดังนั้น ในการกำหนดค่าทดแทน
จึงมิใช่กำหนดได้ตามอำเภอใจ
แต่จะต้องคำนึงถึงเกณฑ์การพิจารณา
ที่กฎหมายกำหนดไว้ด้วยนะครับ !

ศาลปกครองอำนวยความสะดวก
ยุติธรรมให้เรา
จริงๆ ครับ !

เรื่องที่ ๙

อ้างประโยชน์สาธารณะ
รुकัถ้ำที่ดินเอกชน : ไม่พ้นความรับผิดชอบ

คุณลุงเป็นธรรมชาติครับ...
ผมส่งสารพ่อจั่งพ่อเล่าว่า
ทางราชการขุดลอกลำน้ำรูกัถ้ำ
ที่ดินของพ่อเกือบ ๒ ไร่ โดยไม่ได้มี
การเวนคืน พ่อไปขอค่าเสียหาย
แต่เจ้าหน้าที่เขาบอกว่าพ่อทำ
หนังสือยินยอมแล้ว แต่ไม่จริง !
พ่อยอมให้ตัดต้นไม้เท่านั้น

กรณีอย่างนี้ศาลปกครองสูงสุด
เคยวินิจฉัยโดยกำหนด
ค่าเสียหายให้ “นายปกครอง”
ได้นำมาลงในคอลัมน์คดีปกครอง
ในหนังสือพิมพ์เมื่อสัปดาห์ที่แล้ว
ลุงจะสรุปให้ฟัง...

ว้าว... ตั้ง ๒ ไร่
น่าเห็นใจจ้ะ...

อ้างอิงประโยชน์สาธารณะ
รुकกล้าที่ดินเอกชน : ไม่พ้นความรับผิดชอบ

เรื่องนี้สืบเนื่องมาจาก... คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบให้ดำเนินโครงการพัฒนาลุ่มน้ำลำพะเนียง เพื่อแก้ไขปัญหาน้ำท่วมและภัยแล้งให้กับราษฎรในพื้นที่ โดยให้กรมชลประทาน (ผู้ถูกฟ้องคดี) เป็นผู้รับผิดชอบ แต่ปรากฏว่าการขุดลอกลำน้ำได้รุกกล้าเข้าไปในที่ดินของราษฎรรายหนึ่ง โดยกรมชลประทานอ้างว่าราษฎรรายดังกล่าวได้ลงชื่อยินยอมให้ดำเนินการขุดลอกลำน้ำได้และจะไม่เรียกร้องค่าเสียหายใดๆ ที่เกิดขึ้น ราษฎรผู้เสียหายโต้แย้งว่าตนไม่ได้ตกลงเช่นนั้น จึงนำเรื่องมาฟ้องต่อศาลปกครอง

เรื่องนี้จะลงเอยอย่างไร... มาติดตามกันเลยครับ

ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีสิทธิครอบครองที่ดินเนื้อที่ ๕ ไร่ ๒ งาน ๑๔ ตารางวา ในการดำเนินโครงการดังกล่าวทำให้ที่ดินของผู้ฟ้องคดีถูกขุดลอกเป็นลำน้ำไปจำนวน ๑ ไร่ ๘๓ ตารางวา ถูกทำเป็นถนนเลียบลำน้ำอีก ๑ งาน ๙ ตารางวา รวมเนื้อที่ที่ถูกรุกกล้าทั้งสิ้นจำนวน ๑ ไร่ ๑ งาน ๙๒ ตารางวา หรือจำนวน ๕๙๒ ตารางวา โดยที่ดินส่วนที่เหลือจำนวน ๔ ไร่ ๒๒ ตารางวานั้น ได้ถูกแบ่งออกเป็น ๒ แปลง คือ แปลงใหญ่ ๑ แปลง และแปลงย่อย ๑ แปลง นอกจากนี้ ยังมี การตัดโค่นกอไผ่ของผู้ฟ้องคดี ๔ กอ และต้นมะม่วง ๓ ต้น ด้วย

ผู้ฟ้องคดีชี้แจงว่าตนได้ลงชื่อยินยอมในการตัดต้นไม้และให้วางดินถมในที่ดินเท่านั้น ไม่ได้ยินยอมยกที่ดินในส่วนที่ถูกรุกกล้าให้ผู้ถูกฟ้องคดีแต่อย่างใด จึงขอให้ศาลปกครองพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดี

คดีใช้ค่าเสียหายในที่ดินที่ถูกรื้อล้าเป็นเงิน ๑๒๕,๐๐๐ บาท รวมทั้งค่าก่อไผ่ ๘,๐๐๐ บาท และค่าต้นไม้ม่วง ๓,๐๐๐ บาท

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ กำหนดให้ผู้ถูกฟ้องคดีมีอำนาจนำเอาอสังหาริมทรัพย์ของผู้ฟ้องคดีไปใช้เพื่อประโยชน์แก่การชลประทานได้ โดยการตกลงการโอนกับผู้ฟ้องคดีหรือดำเนินการเวนคืนตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ (มาตรา ๑๑)

เมื่อข้อเท็จจริงรับกันว่า ผู้ถูกฟ้องคดีได้รื้อล้าที่ดินของผู้ฟ้องคดี และได้มีการดำเนินการเวนคืนที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์หรือตกลงซื้อขายที่ดินกับผู้ฟ้องคดี และไม่ปรากฏว่าผู้ถูกฟ้องคดีมีสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมายที่จะขุดลอกเอาที่ดินของผู้ฟ้องคดีโดยวิธีอื่นๆ การกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีจึงเป็นการจงใจทำต่อผู้ฟ้องคดีให้ได้รับความเสียหายแก่ทรัพย์สิน คือ ที่ดินเนื้อที่ ๕๙๒ ตารางวา จึงเป็นการกระทำละเมิดอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย ผู้ถูกฟ้องคดีจึงต้องรับผิดชอบผู้ฟ้องคดีในผลแห่งการละเมิดที่เจ้าหน้าที่ของตนได้กระทำในการปฏิบัติหน้าที่ ตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

การที่ผู้ถูกฟ้องคดีอ้างว่า ได้มีการประชุมชี้แจงแก่ราษฎรที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบจากการขุดลอกลำน้ำ และผู้ฟ้องคดีได้รับทราบแล้วว่าจะมีการขุดลอกลำน้ำรื้อล้าที่ดินของผู้ฟ้องคดีนั้น ก็เป็นข้อกล่าวอ้างลอยๆ ที่ปราศจากพยานหลักฐาน และเนื้อหาในหนังสือที่ผู้ฟ้องคดีลงนามรับทราบและยินยอมก็มีความหมายเพียงแต่ว่าผู้ฟ้องคดียินยอมให้ทางราชการดำเนินการขุดลอกและ

พัฒนาลำน้ำ โดยสามารถรื้อถอน ตัดโค่นต้นไม้ หรือใช้ที่ดินที่ว่างเปล่าของผู้ฟ้องคดีเป็นที่ตั้งดินเพื่อพัฒนาลำน้ำได้เท่านั้น ไม่ได้มีข้อความตอนใดแสดงว่า ผู้ฟ้องคดียินยอมให้ขุดลอกลำน้ำรูกกล้าที่ดินของผู้ฟ้องคดีหรือผู้ฟ้องคดียกที่ดินส่วนดังกล่าวให้แก่ทางราชการแต่อย่างใด และแม้ในหนังสือจะมีข้อความที่แสดงว่าผู้ฟ้องคดีจะไม่ขอเรียกร้องค่าชดเชยใดๆ อันเป็นผลมาจากการพัฒนาลำน้ำ แต่ก็เป็นการแสดงเจตนาว่าผู้ฟ้องคดีจะไม่เรียกร้องค่าเสียหายจากการตัดโค่นต้นไม้ หรือการทิ้งดินในที่ของผู้ฟ้องคดีเท่านั้น ไม่ได้หมายถึงค่าเสียหายจากการถูกรุกกล้าที่ดินดังกล่าว

และการที่ผู้ถูกฟ้องคดีอ้างว่า ผู้ฟ้องคดีย่อมได้รับประโยชน์จากการพัฒนาลำน้ำรวมทั้งที่ดินในส่วนที่ทำเป็นถนนด้วยนั้น ก็ไม่ได้ก่อให้เกิดสิทธิแก่ผู้ถูกฟ้องคดีในการที่จะรูกกล้าที่ดินของผู้ฟ้องคดีได้อีกทั้งราษฎรในละแวกนั้นก็ได้รับประโยชน์ด้วยเช่นกันมิใช่แต่ผู้ฟ้องคดีเพียงผู้เดียว ผู้ฟ้องคดีจึงมีสิทธิได้รับค่าเสียหายเพื่อเป็นการชดเชยที่ดินในส่วนที่เสียไป

ดังนั้น เมื่อผู้ฟ้องคดีถูกรุกกล้าที่ดินไปจำนวน ๕๙๒ ตารางวา โดยที่ดินดังกล่าวมีราคาประเมินทุนทรัพย์เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม ตารางวาละ ๗๕ บาท จึงเห็นสมควรกำหนดให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้ฟ้องคดีในอัตราดังกล่าวคิดเป็นเงิน ๔๔,๔๐๐ บาท สำหรับในส่วนค่าเสียหายที่เป็นค่าต้นไม้ต้นนั้น เมื่อผู้ฟ้องคดีได้ลงนามยินยอมให้รื้อถอนตัดโค่นต้นไม้ หรือใช้ที่ดินของผู้ฟ้องคดีเป็นที่ตั้งดินได้โดยจะไม่เรียกร้องค่าชดเชยใดๆ ผู้ฟ้องคดีจึงไม่มีสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเหตุดังกล่าว

สำหรับที่ดินส่วนที่เหลือของผู้ฟ้องคดีซึ่งถูกแบ่งออกเป็น ๒ แปลง โดยในส่วนที่เป็นเศษแปลงย่อย ๑ แปลง มีเนื้อที่เพียง ๒ งาน ๔๑ ตารางวา ตั้งอยู่ระหว่างถนนกับลำน้ำนั้น ผู้ฟ้องคดีมีอาจใช้ประโยชน์ในที่ดินได้อีกต่อไป ย่อมต้องถือว่าผู้ฟ้องคดีได้เสียที่ดินแปลงย่อยดังกล่าวไปกับการพัฒนาลำน้ำแห่งนี้ด้วย จึงสมควรกำหนดค่าสินไหมทดแทนให้อีก ๑๘,๐๗๕ บาท (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดงที่ อ. ๑๕/๒๕๕๔)

ที่ศาลปกครอง เลขที่ ๑๒๐
ถ. แจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง
เขตหลักสี่ กทม.๑๐๒๑๑
โทรศัพท์ ๐๒-๑๔๑๑๑๑
สายด่วน ๑๓๕๕

ลุงครับ ผมว่าดีนี่... นอกจากศาลปกครอง
สูงสุดได้วางบรรทัดฐานในเรื่องการนำเอา
อสังหาริมทรัพย์ของเอกชนไปใช้เพื่อประโยชน์
แก่การชลประทานซึ่งหน่วยงานทางปกครองต้อง
ดำเนินการให้ถูกต้องตามกฎหมาย ไม่อาจทำตามอำเภอใจ
หรืออ้างประโยชน์ที่ประชาชนได้รับจากการดำเนินการ
เพื่อรื้อกล้าเอาที่ดินของเอกชนมาใช้ประโยชน์โดยไม่จ่าย
ค่าสินไหมทดแทนแล้ว ยังเป็นอนุหากรรมที่ดีสำหรับ
หน่วยงานทางปกครองที่จะต้องใช้ความระมัดระวังในการ
แปลเจตนาของเอกชนที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน
เพราะหลักการสำคัญของการปฏิบัติหน้าที่ของ
ฝ่ายปกครองนั้น จะต้องคุ้มครองทั้งประโยชน์
สาธารณะและประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้อง
ประกอบกัน มิใช่มุ่งประโยชน์สาธารณะ
จนละเลยผลกระทบต่อเอกชน...
จริงหรือเปล่าครับ !

ฮือ... จริงของจ๋อน
เจ้าหน้าที่ของรัฐแม้จะมี
อำนาจ แต่ก็ต้องไม่ใช้อำนาจ
ตามอำเภอใจ เพราะที่สุดแล้ว
หากกระทำไม่ชอบด้วยกฎหมาย
ศาลปกครองก็เพิกถอนได้
มีปัญหาเกี่ยวกับการใช้อำนาจ
ของเจ้าหน้าที่ที่ถือลงไปปรึกษา
กลุ่มให้คำปรึกษาแนะนำของ
ศาลปกครองครับ...

เรื่องที่ ๑๐

กองทุนหมู่บ้านเสียหาย ใคร?... มีสิทธิฟ้องคดี

เมื่อเช้าฉันอ่านหนังสือพิมพ์เห็นนโยบาย
ของรัฐบาลจะเพิ่มเงินให้แก่กองทุนหมู่บ้าน
ผมเลยสงสัยว่า ถ้าผมซึ่งเป็นสมาชิกและ
กรรมการกองทุนหมู่บ้านพบว่าเหรัญญิก
หรือกรรมการคนใดคนหนึ่งกระทำการ
เกี่ยวกับการให้กู้ยืมเงินไม่ถูกต้อง ผมจะ
ฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้ไหมครับ ?

ออกกำลังกายอยู่หรือครับ...

ผู้ที่จะมีสิทธิฟ้องคดีต่อ
ศาลปกครองจะต้องเป็นผู้ได้รับ
ความเดือดร้อนหรือเสียหายหรือ
อาจจะเดือดร้อนหรือเสียหาย
โดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้โดยตรงนะ
พอจ้อยเป็นเพียงสมาชิกกองทุน
น่าจะฟ้องศาลปกครองไม่ได้
แต่ศาลปกครองเคยวินิจฉัยไว้
เดี๋ยวลุงจะไปค้นมาให้อ่านนะ
*ฮึบๆ ออกกำลังกาย
จะได้แข็งแรง*

กองทุนหมู่บ้านเสียหาย ใคร?... มีสิทธิฟ้องคดี

คดีนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านแห่งหนึ่งที่ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ โดยผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและเป็นคณะกรรมการคนหนึ่งในกองทุนหมู่บ้านได้นำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง ให้พัฒนาการอำเภอและเหรียญกษาปณ์ของกองทุนหมู่บ้านชดใช้ค่าเสียหาย

ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า เหรียญกษาปณ์ของกองทุนหมู่บ้าน (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓) กระทำการเกี่ยวกับการให้กู้ยืมเงินแก่สมาชิกไม่ถูกต้อง เช่น ไม่นำเงินเข้าบัญชีกองทุน ทำหลักฐานสัญญาไม่ถูกต้อง ไม่ทำบัญชีรับ-จ่าย โดยมีพัฒนาการอำเภอ (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒) ให้ความช่วยเหลือแนะนำ และพัฒนาการอำเภอในฐานะอนุกรรมการและเลขานุการของคณะกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑) ละเลยไม่ดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวตามที่ข้อ ๑๖ (๕) ของระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนดให้เจ้าหน้าที่ติดตามตรวจสอบ ให้คำแนะนำและแก้ไขปัญหา ข้อร้องเรียน ข้อขัดแย้งของกองทุนหมู่บ้าน ทั้งที่ผู้ฟ้องคดีได้ขอให้ตรวจสอบแล้ว

ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามชดใช้เงินพร้อมทั้งดอกเบี้ยให้กับกองทุนหมู่บ้าน

ศาลปกครองจะรับคำฟ้องไว้พิจารณาพิพากษาหรือไม่ ?

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า กองทุนหมู่บ้าน (ที่พิพาท)

ได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติกองทุน

หมู่บ้านและชุมชนเมือง พ.ศ. ๒๕๔๗ มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนสำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ เพิ่มรายได้ และลดรายจ่าย หรือสำหรับการส่งเสริมและพัฒนาไปสู่การสร้างสวัสดิภาพ สวัสดิการหรือประโยชน์อื่นใดให้แก่ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง รวมถึงมีวัตถุประสงค์อื่นตามที่พระราชบัญญัติดังกล่าวกำหนด โดยมีคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเป็นผู้บริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ดังนั้นกองทุนหมู่บ้านซึ่งจดทะเบียนแล้วจึงเป็นหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินกิจการทางปกครองแทนรัฐ จึงเป็น “หน่วยงานทางปกครอง” และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เป็นกรรมการกองทุนหมู่บ้าน มีตำแหน่งเป็นเหรัญญิก จึงเป็น “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

เมื่อผู้ฟ้องคดีฟ้องโดยอ้างว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ชอบด้วยกฎหมายโดยมีผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ให้การสนับสนุน เป็นเหตุให้กองทุนหมู่บ้านได้รับความเสียหาย จึงเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐ อันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย และจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ ซึ่งอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง ตามนัยมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) ประกอบกับมาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองฯ แต่โดยที่มาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ บัญญัติให้มีคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน
เป็นผู้บริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

ประกอบกับระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและ
ชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและ
ชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๒๑ กำหนดให้ “คณะกรรมการ
กองทุนหมู่บ้าน” มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการกองทุน
หมู่บ้าน รวมทั้งตรวจสอบ กำกับ ดูแล และจัดสรรดอกผล รายได้
หรือผลประโยชน์ที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุนหมู่บ้าน
และรายงานผลการดำเนินการ ปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งฐานะ
การเงินของกองทุนหมู่บ้านให้คณะกรรมการและสมาชิกทราบ โดย
สมาชิกกองทุนหมู่บ้านไม่มีหน้าที่ในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน
กองทุนหมู่บ้าน (ที่พิพาท) จึงเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย
โดยตรงจากการกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสาม

เมื่อผู้ฟ้องคดีเป็นเพียงสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน และแม้จะ
เป็นคณะกรรมการคนหนึ่งในกองทุนหมู่บ้านแต่ก็ไม่ได้รับผิดชอบจาก
คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการฟ้องคดีนี้ จึงไม่อยู่ในฐานะผู้ที่
ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหาย
โดยตรง อันเนื่องมาจากการกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสาม ผู้ฟ้องคดี
จึงเป็นผู้ไม่มีสิทธิฟ้องคดีนี้ต่อศาลปกครองตามมาตรา ๔๒
วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณา
คดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

ศาลปกครองสูงสุดจึงมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา (คำสั่ง
ศาลปกครองสูงสุดที่ ๓๗๔/๒๕๕๓)

ในการฟ้องคดีต่อศาลปกครอง
ผู้มีสิทธิฟ้องคดีอย่างน้อยจะต้องเป็น
ผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย
หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหาย
โดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้โดยตรงและ
เป็นการเฉพาะตัว ซึ่งก็หมายความว่า
หากศาลปกครองมีคำพิพากษาแล้ว
จะมีผลเป็นการแก้ไขหรือบรรเทา
ความเดือดร้อนหรือเสียหาย
ให้กับผู้ฟ้องคดีนั่นเอง

สรุปว่า หากทรัพยากรหรือกรรมการ
กองทุนหมู่บ้านปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ชอบ
ทำให้กองทุนหมู่บ้านได้รับความเสียหาย
ผู้ที่ฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้ต้องเป็น
ผู้ที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน
มีมติให้เป็นผู้ฟ้องคดี

ต้องช่วยกันดูแลตรวจสอบ
เพื่อให้การใช้จ่ายเงินกองทุน
หมู่บ้านเกิดประโยชน์สูงสุด

เรื่องที่ ๑๑

ทำนิติกรรมอำพรางเพื่อหาประโยชน์โดยไม่ชอบ...
ที่สุด ก็ต้องชดใช้ !

ผมไปทำเรื่องขายที่ดินมาครับ
แต่กำลังคิดอยู่ว่าจะให้เทศบาล
สร้างสวนสุขภาพและ
ซื้อที่ดินกลับคืน

โอ... ท่านนายกฯ ต้องคิดให้ดีกว่า
นะครับ ลุงว่าท่านนายกฯ ลองอ่าน
เรื่องนี้เป็นอุทาหรณ์ก่อน
ดีกว่านะครับ !

ท่านนายกฯ
ไปไหนมาล่ะ
ยืมมาเชียว !

ทำนิติกรรมอำพรางเพื่อหาประโยชน์โดยไม่ชอบ...
ที่สุด ก็ต้องชดใช้ !

อุทาหรณ์ในคดีนี้ เป็นเรื่องของเจ้าหน้าที่ในขณะดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลใช้อำนาจทำนิติกรรมอำพรางเพื่อหลีกเลี่ยงการมีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับเทศบาลโดยการขายที่ดินของตนให้บุคคลอื่นในราคาถูกและใช้อำนาจในตำแหน่งซื้อที่ดินกลับคืนในราคาสูง

พฤติกรรมของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลในการทำนิติกรรมอำพราง และคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดในคดีที่ยกมาเป็นอุทาหรณ์ดังกล่าวเป็นเรื่องสำคัญที่ควรศึกษาครับ...

ข้อเท็จจริงก็คือผู้ฟ้องคดีขณะดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีได้อนุมัติให้จัดซื้อที่ดิน น.ส. ๓ ก. เพื่อก่อสร้างสถานที่พักผ่อน ทั้งที่ทราบอยู่แล้วว่าที่ดินแปลงดังกล่าวมีราคาประเมิน ๒๑๖,๖๐๐ บาท เนื่องจากผู้ฟ้องคดีเคยเป็นผู้ครอบครองมาก่อน และก่อนที่จะมีการซื้อขายให้กับผู้ถูกฟ้องคดี (เทศบาลตำบล) เพียง ๖ วัน ได้โอนขายให้นาย ป. ในราคา ๒๒๐,๐๐๐ บาท และนาย ป. ขายคืนให้ผู้ถูกฟ้องคดี ในราคา ๑,๓๖๕,๐๐๐ บาท ภายหลังจากที่ได้ดำเนินการสอบสวนข้อเท็จจริงตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนด ผู้ถูกฟ้องคดีจึงมีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลังให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้ค่าเสียหายเต็มจำนวน โดยคำนวณจากส่วนต่างของราคาที่ถูกผู้ถูกฟ้องคดีจัดซื้อจากนาย ป. กับราคาประเมินจากสำนักงานที่ดินจังหวัด ซึ่งผู้ฟ้องคดีเห็นว่าคำสั่งดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงนำคดีมาฟ้องศาลปกครอง

ศาลปกครองสูงสุดท่านจะวินิจฉัยเรื่องนี้อย่างไร ? ติดตามกันครับ

ประเด็นว่า ผู้ฟ้องคดีได้กระทำการอันเป็นการละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงหรือไม่ ?

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า ตามหลักกฎหมายพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ กำหนดว่า หน่วยงานของรัฐมีสิทธิเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐอันเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ ให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่หน่วยงานของรัฐได้ ถ้าเจ้าหน้าที่ได้กระทำการนั้นไปด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง (มาตรา ๑๐)

เมื่อการจัดซื้อที่ดินเป็นการจัดซื้อเฉพาะแห่งและจัดซื้อโดยวิธีพิเศษ จึงต้องปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๒๑ และข้อ ๕๐ แต่จากรายงานการตรวจสอบสืบสวนของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินและรายงานผลการสอบข้อเท็จจริง ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ปรากฏข้อเท็จจริงสอดคล้องกันว่าคณะกรรมการจัดซื้อที่ดินโดยวิธีพิเศษไม่ได้นำข้อมูลราคาประเมินที่ดินและราคาซื้อขายที่ดินใกล้เคียงบริเวณที่จะซื้อที่ดินครั้งสุดท้ายจำนวน ๓ ราย ที่ได้รับแจ้งจากสำนักงานที่ดินจังหวัดมาประกอบการพิจารณาว่าสมควรที่จะซื้อที่ดินแปลงพิพาทตามราคาที่เสนอหรือไม่ ทั้งที่ดินแปลงพิพาทเคยเป็นของผู้ฟ้องคดี และนาย ป. ผู้ขายก็ไม่ได้เป็นผู้ตั้งราคาซื้อขาย ไม่ได้เป็นผู้ตกลงกับเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีโดยตรงและได้รับเงินค่าซื้อขายเพียงบางส่วน

นอกจากนี้ ก็ไม่ได้เป็นผู้ซื้อที่ดินแปลงพิพาทและจ่ายเงินค่าซื้อที่ดิน ๒๒๐,๐๐๐ บาท ให้กับผู้ถูกฟ้องคดี

จึงเชื่อว่า การซื้อขายที่ดินแปลงดังกล่าวไม่มีการต่อรองราคา และพฤติกรรมของผู้ฟ้องคดีที่ขายที่ดินให้นาย ป. เป็นการ**ทำนิติกรรมอำพราง**โดยผู้ฟ้องคดีมีเจตนาหลีกเลี่ยงการมีส่วนได้เสียในสัญญา กับผู้ถูกฟ้องคดีตามมาตรา ๑๘ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ จึงเห็นได้ว่า**ผู้ฟ้องคดีจงใจซื้อที่ดินโดยไม่ดำเนินการ**ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยดังกล่าวข้างต้น การกระทำของผู้ฟ้องคดีจึงก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ถูกฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีจึงต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายให้แก่ทางราชการ

ประเด็นต่อมาก็คือ ผู้ฟ้องคดีจะต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นจำนวนเงินเท่าใด ?

เมื่อผู้ฟ้องคดีซึ่งในขณะนั้นดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรี ซึ่งมีอำนาจการตัดสินใจซื้อหรือไม่ในขั้นสุดท้ายและเมื่อการโอนที่ดินให้แก่ นาย ป. เป็นการกระทำนิติกรรมอำพรางเพื่อหลีกเลี่ยงกฎหมายและเพื่อให้มีการซื้อขายที่ดินราคาแพงกว่าความเป็นจริงสามิของผู้ฟ้องคดี (ซึ่งเป็นผู้เสนอราคาขายให้กับคณะกรรมการจัดซื้อที่ดินโดยวิธีพิเศษ) และผู้ฟ้องคดีจึงยอมเป็นผู้ที่ได้รับประโยชน์จากราคาที่ดินที่แพงเกินความจริงดังกล่าวเต็มจำนวน ดังนั้น คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีให้ผู้ฟ้องคดีรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ทางราชการเป็นเงินจำนวน ๑,๑๔๘,๔๐๐ บาท โดยคำนวณจากส่วนต่างของราคาที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีจัดซื้อจากนาย ป. กับราคาประเมินที่ได้รับแจ้งจากสำนักงานที่ดินจังหวัด จึงเป็นคำสั่ง

ที่ได้คำนึงถึงระดับความร้ายแรงแห่งการกระทำและความเป็นธรรม
และเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด
ที่ อ. ๑๐/๒๕๕๔)

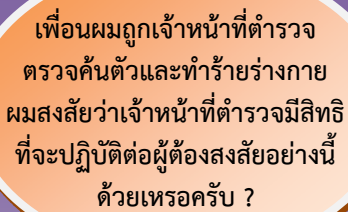

คดีนี้จึงเป็นอุทาหรณ์ที่ดีสำหรับ
เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่รักษา
ผลประโยชน์ส่วนรวมที่จะต้องปฏิบัติ
หน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดไว้อย่าง
เคร่งครัด ไม่อาศัยโอกาสในตำแหน่ง
หน้าที่แสวงหาผลประโยชน์ที่มีควรได้
เพื่อประโยชน์ส่วนตัว... นะครับ

ขอบคุณมากเลยครับ
ลุงเป็นธรรมที่ช่วยเตือนสติผม
ไม่อย่างนั้นผมคงพลาดพลั้ง
ใช้ตำแหน่งหน้าที่หาประโยชน์
ให้ตนเอง น่าละอายที่สุดครับ !

ทำร้ายร่างกายผู้ต้องสงสัย... ผิดวินัยอย่างร้ายแรง

ถ้าเป็นเช่นที่พ่อหนุ่มว่าจริง
เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้นั้นก็คงจะมี
ความผิดทั้งทางอาญาและ
ทางวินัย ลองดูคำพิพากษา
ศาลปกครองสูงสุดคดีนี้
เป็นข้อมูล

ทำร้ายร่างกายผู้ต้องสงสัย... ผิดวินัยอย่างร้ายแรง

ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นข้าราชการตำรวจใช้กำลังทำร้ายร่างกายผู้ต้องสงสัย และต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ (ผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค ๑) มีคำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการ

โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เห็นว่าพฤติการณ์และการกระทำของผู้ฟ้องคดีที่เข้าร่วมกับสืบทตำรวจตรี อ. ตรวจค้นกระเป๋าของเด็กชาย พ. เมื่อไม่พบสิ่งของผิดกฎหมาย ผู้ฟ้องคดีก็ได้สอบถามเกี่ยวกับเรื่องค่ายาบ้าของเด็กชาย พ. เมื่อเด็กชาย พ. ปฏิเสธ ผู้ฟ้องคดีจึงได้ใช้เท้าที่สวมใส่รองเท้าหนังหุ้มส้นเตะบริเวณข้อเท้าทั้งสองข้าง และใช้เท้าเหยียบนิ้วหัวแม่เท้าซ้ายของเด็กชาย พ. อีกหลายครั้ง เมื่อผู้ฟ้องคดีจะพาไปที่พักสายตรวจแต่เด็กชาย พ. ไม่ยอมไป ผู้ฟ้องคดีก็ได้ใช้ฝ่ามือกระแทกบริเวณหน้าอก จนเด็กชาย พ. ยอมไปที่พักสายตรวจด้วย ส่วนสืบทตำรวจตรี อ. ได้ใช้หมัดต่อยเด็กชาย พ. ที่หลัง ๑ ที พร้อมทั้งพูดข่มขู่ไม่ให้เด็กชาย พ. ไปบอกบิดามารดา

คดีนี้ได้มีการแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีอาญาผู้ฟ้องคดีและสืบทตำรวจตรี อ. และผลคดีอาญาศาลจังหวัดและศาลอุทธรณ์ภาค ๑ พิพากษาว่าผู้ฟ้องคดีและสืบทตำรวจตรี อ. กระทำผิดจริง จึงให้ลงโทษจำคุกและปรับ ซึ่งโทษจำคุกรอการลงโทษไว้ ๒ ปี ผู้ฟ้องคดีและสืบทตำรวจตรี อ. ไม่ได้ยื่นฎีกา คดีจึงถึงที่สุด ส่วนการลงโทษทางวินัยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่ง

ลงโทษไล่ผู้ฟ้องคดีและสืบตำรวจตรี อ. ออกจากราชการ และเมื่อผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ (คณะกรรมการข้าราชการตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ) มีมติยกอุทธรณ์

ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าคำสั่งดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมายและถูกกลั่นแกล้งให้ถูกดำเนินคดีอาญา ทั้งตนปฏิบัติหน้าที่ตำรวจด้วยดีมาตลอดและได้รับการรองลงอาญา ซึ่งไม่ถือว่าเป็นความผิด และสามารถกลับเข้ารับราชการได้ นอกจากนี้ ในการปฏิบัติหน้าที่ครั้งนี้เป็นการออกไปปฏิบัติหน้าที่ราชการนอกสถานที่และจับผู้ต้องสงสัย มิใช่การปฏิบัติต่อผู้มาติดต่อราชการอันจะเป็นความผิดทางวินัยตามมาตรา ๙๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ จึงฟ้องต่อศาลปกครองขอให้เพิกถอนคำสั่งไล่ออกและให้เพิกถอนมติที่ยกอุทธรณ์ และให้รับผู้ฟ้องคดีกลับเข้ารับราชการตามเดิม

ข้ออ้างของผู้ฟ้องคดีจะฟังขึ้นหรือไม่ ? และศาลปกครองสูงสุดท่านจะวินิจฉัยคดีนี้อย่างไร ?

ซึ่งตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๙๔ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องต้อนรับ ให้ความสะดวก ให้ความเป็นธรรม และให้การสงเคราะห์แก่ประชาชนผู้ติดต่อราชการเกี่ยวกับหน้าที่ของตนโดยไม่ชักช้า และด้วยความสุภาพเรียบร้อย ห้ามมิให้ดูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่ หรือข่มเหงประชาชนผู้ติดต่อราชการ และวรรคสอง กำหนดว่า การดูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่ หรือข่มเหงประชาชนผู้มาติดต่อราชการอย่างร้ายแรงเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า บทบัญญัติของกฎหมาย ในมาตรา ๙๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ มีความมุ่งหมายเป็นข้อกำหนดทางวินัย ให้ข้าราชการพลเรือน**ประพฤติปฏิบัติ**ต่อประชาชนผู้มาติดต่อในราชการอันเกี่ยวกับหน้าที่ของตน คือ ต้อนรับ ให้ความสะดวก ให้ความเป็นธรรม และให้การสงเคราะห์ด้วยความสุภาพเรียบร้อยและไม่ชักช้า ขณะเดียวกันก็เป็น**ข้อห้ามประพฤติปฏิบัติ**ในทางที่จะก่อให้เกิดความเกลียดชังหรือสร้างความเดือดร้อนแก่ประชาชน อันจะส่งผลกระทบที่อาจทำให้ประชาชนขาดความศรัทธา เกลียดชัง และเป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐ โดยกำหนดมิให้ข้าราชการดูหมิ่นเหยียดหยาม กดขี่ หรือข่มเหงประชาชน

ผู้ฟ้องคดีเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจมีหน้าที่สายตรวจที่ต้องออกตรวจตราในพื้นที่ที่ตนรับผิดชอบ มิใช่ต้องอยู่ประจำสถานีตำรวจ และเมื่อผู้ฟ้องคดีพบเด็กชาย พ. ซึ่งเป็นผู้ต้องสงสัยว่ากระทำความผิดอาญาจึงทำการตรวจค้น เมื่อไม่พบสิ่งผิดกฎหมายกลับอาศัยอำนาจหน้าที่ของตนทำร้ายร่างกายเด็กชาย พ. จนได้รับบาดเจ็บ ย่อมถือว่าการปฏิบัติหน้าที่ราชการของผู้ฟ้องคดีเป็นการกดขี่ข่มเหงประชาชนผู้มาติดต่อราชการแล้วตามมาตรา ๙๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕

และถึงแม้ศาลจังหวัดและศาลอุทธรณ์ภาค ๑ จะพิพากษาให้รอการลงโทษจำคุกผู้ฟ้องคดีไว้ก็ตาม แต่พฤติการณ์ของผู้ฟ้องคดีที่ยังคงควบคุมตัวเด็กชาย พ. ไว้ภายหลังจากที่ทำการตรวจค้นแล้ว ไม่พบสิ่งผิดกฎหมาย แทนที่จะปล่อยตัวไปโดยไม่ปรากฏว่าเด็กชาย พ. ได้กระทำความผิดอย่างอื่นอีก อันจะทำให้ผู้ฟ้องคดีมีอำนาจควบคุมตัวต่อไปได้ การควบคุมตัวเด็กชาย พ. จึงเป็นการกระทำโดยไม่มีเหตุ

ที่จะอ้างกฎหมายได้ และมีลักษณะเป็นการคุกคามต่อเสรีภาพในร่างกายของเด็กชาย พ. ซึ่งขัดต่อความมุ่งหมายของทางราชการที่ต้องการให้ข้าราชการตำรวจเป็นผู้รักษากฎหมายของประเทศและบำรุงสุขแก่ประชาชน

การกระทำของผู้ฟ้องคดีจึงเป็นการประทุษร้ายอย่างร้ายแรงอันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๙๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ด้วย แม้ว่าต่อมาเด็กชาย พ. จะได้ถูกจับกุมดำเนินคดีและศาลมีคำพิพากษาให้จำคุกแล้วก็ตาม แต่กรณีดังกล่าวก็เป็นคนละส่วนกับที่ผู้ฟ้องคดีได้ทำร้ายร่างกายเด็กชาย พ. (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ. ๒๗/๒๕๕๔)

ข้าราชการตำรวจ
จำเป็นต้องมีความประพฤติที่ดี เพื่อให้เป็นที่
ไว้วางใจของประชาชน จึงจำเป็นที่จะต้องบังคับ
จิตใจของตนให้ประพฤติตนเป็นคนดีและเป็นผู้มีความ
ประพฤติเหมาะสม ทั้งจะต้องรักษากฎหมายและ
ระเบียบวินัยโดยเคร่งครัดเพียบพร้อมไปด้วยความ
เป็นธรรม การใช้อำนาจในทางที่ผิด หรือไม่มีเหตุที่จะ
อ้างกฎหมายได้ หรือใช้อำนาจข่มเหงรังแกประชาชน
หรือใช้อำนาจในลักษณะคุกคามต่อเสรีภาพของ
ประชาชน เป็นความผิดทางวินัยที่อาจถูกลงโทษ
ไล่่อจากราชการได้ครับ !

ขอบคุณนะครับ
เดี๋ยวผมรีบไปบอกเพื่อน
ก่อนครับ...

ถูกต้องครับ !

เรื่องที่ ๑๓

คืนเงินค่าพัฒนาคุณภาพการศึกษา... ให้ผมด้วยครับ !

คุณลุงเป็นธรรมชาติครับ ! คือว่า
ลูกชายของผมกำลังจะจบ ม.๖
ทางโรงเรียนก็มีหนังสือแจ้งให้ผมไป
ชำระเงินค่าพัฒนาคุณภาพการศึกษา
แต่ตอนนี้ผมมีปัญหาเรื่องค่าใช้จ่าย
หากผมไม่ชำระ ลูกชายของผม
อาจไม่ได้ไป ปพ.๑ และสมัครเรียนต่อ
มหาวิทยาลัยไม่ได้ กลุ่มใจจริงๆ ครับ...

ลุงว่า... ไม่น่าจะเกี่ยวกันนะ
อ้อ ! เรื่องทำนองนี้
ลุงเคยอ่านเจอในหนังสือพิมพ์
เดี๋ยวลุงไปหยิบมาให้ดู

คืนเงินค่าพัฒนาคุณภาพการศึกษา... ให้ผมด้วยครับ !

ผู้ฟ้องคดี (บิดาของเด็กนักเรียน) ได้จ่ายเงินค่าพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้แก่โรงเรียนที่บุตรเข้าเป็นนักเรียนโดยไม่สมัครใจ เพื่อแลกกับใบประเมินแสดงผลการเรียนรู้ของบุตร และต่อมาได้ขอให้โรงเรียนคืนเงินดังกล่าว

เรื่องนี้ ! ท้ายที่สุดแล้วผู้ฟ้องคดีจะได้เงินคืนหรือไม่ มาติดตามกันครับ...

ข้อเท็จจริงคือ เด็กชายตุ๊ก เรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ในโรงเรียนสาธิตสังกัดมหาวิทยาลัยของรัฐแห่งหนึ่ง (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑) ได้รับหนังสือแจ้งจากโรงเรียนให้ไปติดต่อชำระเงินค่าพัฒนาคุณภาพการศึกษาของบุตร ประจำปีการศึกษา ๒๕๔๘ พร้อมทั้งแจ้งข้อมูลการค้างชำระค่าพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปี ๒๕๔๖ และ ๒๕๔๗ ด้วย โดยในเบื้องต้นผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นบิดาของเด็กชายตุ๊กไม่ยอมชำระเงินดังกล่าว แต่ครั้นเมื่อบุตรของผู้ฟ้องคดีจบการศึกษา **ผู้ฟ้องคดีและบุตรได้ไปติดต่อขอรับใบประเมินแสดงผลการเรียนรู้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ถึงปีที่ ๖ (ใบ ปพ.๑) ที่แผนกทะเบียน แต่นายทะเบียนปฏิเสธโดยอ้างว่าผู้ฟ้องคดียังไม่ได้ชำระเงินค่าพัฒนาคุณภาพการศึกษาของบุตรจึงขอให้ผู้ฟ้องคดีไปพบผู้อำนวยการโรงเรียน (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓) เพื่อพูดคุยก่อน** ผู้ฟ้องคดีได้ไปพบผู้อำนวยการโรงเรียน แต่ไม่ได้พบ จึงได้ยอมชำระเงินค่าพัฒนาคุณภาพการศึกษารวมทั้งหมดเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๐,๘๗๕ บาทให้แก่โรงเรียน

ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า ใบ ปพ.๑ เป็นหลักฐานแสดงผลการเรียนรู้ที่บุตรของผู้ฟ้องคดีจะต้องใช้ประกอบการศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย การที่นายทะเบียนปฏิเสธที่จะมอบใบ ปพ.๑ แก่ผู้ฟ้องคดี โดยอ้างว่าผู้ฟ้องคดียังไม่ชำระเงินค่าพัฒนาคุณภาพการศึกษา ถือเป็นพฤติกรรมที่บังคับให้ผู้ฟ้องคดีต้องจ่ายเงินเพื่อแลกกับใบ ปพ.๑ อันเป็นการละเมิดสิทธิของผู้ฟ้องคดีในการที่บุตรจะต้องได้รับการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ๑๒ ปี ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ จึงขอให้ศาลมีคำพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีคืนเงินทั้งหมด

ประเด็นที่ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยในคดีนี้ก็คือ พฤติการณ์ที่โรงเรียนเรียกร้องให้ผู้ฟ้องคดีชำระเงินค่าพัฒนาคุณภาพการศึกษานั้น เป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดีหรือไม่ ?

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า โดยที่กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีประกาศหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติในการจัดสรรค่าใช้จ่ายเพื่อจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐ ลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๕ ว่า กรณีจำเป็น สถานศึกษาสามารถรับบริจาคและระดมทรัพยากรจากผู้ปกครองนักเรียนได้ โดยต้องเป็นไปเพื่อใช้จ่ายในการจัดการศึกษา นอกเหนือจากหลักสูตร และบริการอื่นๆ เพื่อสร้างคุณภาพชีวิตและมาตรฐานการศึกษาของนักเรียน รวมทั้งต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจของผู้ปกครองนักเรียน

และทบวงมหาวิทยาลัยได้มีหนังสือลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ แจ้งว่า ห้ามมิให้โรงเรียนสาธิตจัดเก็บค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาจากผู้ปกครองในส่วนที่รัฐได้จัดสรรงบประมาณมาแล้ว กรณีหากมีค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาอย่างอื่นนอกเหนือไปจากที่รัฐได้จัดสรรงบประมาณมาให้ โดยจะให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน

องค์กร หรือสถาบันต่างๆ ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา บริจาค ทรัพย์สิน และทรัพยากรอื่นให้แก่โรงเรียนสาธิต และมีส่วนร่วม รับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาก็ให้สภามหาวิทยาลัยพิจารณา กำหนดได้ตามความเหมาะสมและความจำเป็น

เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ออกประกาศเรื่องค่าใช้จ่ายเพื่อ พัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน โดยความเห็นชอบของสภามหาวิทยาลัยโดยชอบด้วยกฎหมาย ผู้อำนวยการโรงเรียน (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓) จึงมีอำนาจออกหนังสือเรียกให้ผู้ฟ้องคดีชำระเงินได้

และการที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าโรงเรียนมีพฤติการณ์บังคับให้ผู้ฟ้องคดีต้องชำระเงินเพื่อแลกกับใบ ปพ.๑ นั้น เมื่อพิจารณาจาก ข้อเท็จจริงมีผู้ปกครองนักเรียนรายอื่นที่ได้มีหนังสือถึงผู้อำนวยการโรงเรียนเพื่อขอรับใบ ปพ.๑ โดยยังไม่ต้องชำระเงินค่าใช้จ่ายดังกล่าว และโรงเรียนก็มอบใบ ปพ.๑ ให้แก่นักเรียนทุกคน จึงเห็นได้ว่าผู้ฟ้องคดี ซึ่งเป็นผู้ปกครองนักเรียนมีดุลพินิจที่จะตัดสินใจชำระเงินค่าพัฒนาคุณภาพการศึกษาดังกล่าวหรือไม่ก็ได้ ซึ่งหากผู้ฟ้องคดียืนยันที่จะไม่ชำระเงิน ผู้อำนวยการโรงเรียนก็ไม่อาจปฏิเสธการมอบใบ ปพ.๑ ให้แก่บุตรผู้ฟ้องคดีได้

ดังนั้น แม้ผู้ฟ้องคดีจะอ้างว่าตนชำระเงินไปด้วยความ ไม่สมัครใจ แต่เมื่อผู้อำนวยการโรงเรียนมีอำนาจเรียกเก็บเงินค่าใช้จ่าย ดังกล่าวโดยชอบ อีกทั้งการชำระเงินดังกล่าวก็เกิดจากการตัดสินใจ ของผู้ฟ้องคดีเอง กรณีจึงยังไม่พอพียงได้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีกระทำความผิด ต่อผู้ฟ้องคดี ศาลปกครองสูงสุดพิพากษายืนตามศาลปกครองชั้นต้น ที่ยกฟ้อง (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๑๒๕/๒๕๕๔)

คดีนี้จึงเป็นอุทาหรณ์แก่
ผู้ปกครองนักเรียนได้เป็นอย่างดีครับ
ว่าการจ่ายหรือไม่จ่ายเงินค่าพัฒนา
คุณภาพการศึกษา ไม่ได้มีผลโดยตรง
ต่อการได้หรือไม่ได้มาซึ่งใบ ปพ.๑
เพราะที่สุดแล้วโรงเรียนไม่อาจ
ปฏิเสธการมอบใบ ปพ.๑ ให้แก่
นักเรียนได้ การจ่ายหรือไม่จ่ายเงิน
ดังกล่าวจึงเป็นอำนาจตัดสินใจของ
ผู้ปกครองเองครับ...

อย่างไรก็ตาม ถ้าการเรียกเก็บเงิน
ค่าพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นไป
เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพ
ชีวิตและมาตรฐานการศึกษาของ
บุตรหลาน ซึ่งเป็นอนาคตของชาติ
เชื่อว่า “ทุกคน” ให้ความร่วมมือ
จริงไหมครับ !

เข้าใจแล้วครับ

จบแล้วครับ

เรื่องที่ ๑๔

อนุมัติโดยขาดความระมัดระวัง มีสิทธิ์ ! ถูกเรียกค่าเสียหาย

ลุงเป็นธรรมชาติครับ ผมอนุมัติ
แบบแปลนสร้างถนนต่อมาจึงรู้ว่า
รुक้าที่ดินเอกชน ตอนนี้ผมถูกตั้ง
กรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง
ความรับผิดชอบละเมิดอยู่ครับ
ยังไม่รู้ว่าจะต้องชดใช้ค่าเสียหาย
หรือไม่ เพียงใด ?

ต้องชดใช้เฉพาะกรณี
เจ้าหน้าที่ได้กระทำการนั้นไป
ด้วยความจงใจหรือประมาท
เลินเล่ออย่างร้ายแรง เช่น
คำวินิจฉัยของศาลปกครอง
สูงสุดในคดีนี้...

อนุมัติโดยขาดความระมัดระวัง
มีสิทธิ์ ! ถูกเรียกค่าเสียหาย

คดีนี้เป็นคดีปกครองที่น่าสนใจสำหรับหน่วยงานทางปกครอง และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีหน้าที่ในด้านการบริการสาธารณะ แต่ขาดความรอบคอบและระมัดระวังในการตรวจสอบข้อเท็จจริงก่อนอนุมัติให้มีการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ในการก่อสร้างถนนจนไปรुकล้ำที่ดินของเอกชน และในที่สุดก็ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในความเสียหายที่เกิดขึ้น

ข้อเท็จจริงก็คือ ภายหลังจากที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ (เทศบาลตำบล) ได้รับหนังสือของนาง ส. เจ้าของที่ดินตามหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓) แจ้งว่าไม่อนุญาตให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ สร้างถนนเข้าไปในที่ดินของตนและต้องการยกเลิกถนนดังกล่าว ก็ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด ซึ่งคณะกรรมการดังกล่าวมีความเห็นว่า

เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องไม่ได้ทำการตรวจสอบทางสาธาณประโยชน์ ก่อนมีการสร้างถนน ซึ่งถือว่าการกระทำที่ไม่รอบคอบ ขาดความระมัดระวังในการปฏิบัติหน้าที่ เป็นเหตุให้มีการสร้างถนนผ่านเข้าไปในที่ดินของนาง ส. จริง โดยมีผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ลงนามอนุมัติแบบแปลนโครงการก่อสร้างถนนสายดังกล่าวในช่วงที่ดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรี จึงมีความเห็นกำหนดความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในกรณีนี้คิดเป็นเงิน ๓๖,๓๕๓.๘๕ บาท

โดยมีผู้ต้องรับผิดชอบใช้ ๒ กลุ่ม คือ ๑) กลุ่มผู้ปฏิบัติงานและควบคุมการปฏิบัติงาน และ ๒) กลุ่มผู้รับผิดชอบการบริหารงาน โดยมี **ปลัดเทศบาลและผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ต้องรับผิดชอบละ ๕,๐๐๐ บาท**

หลังจากที่ผู้ฟ้องคดีได้รับแจ้งคำสั่งจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน จึงได้ยื่นอุทธรณ์คำสั่ง แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีคำวินิจฉัยในแนวทางเดียวกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าคำสั่งและคำวินิจฉัยดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงฟ้องต่อศาลปกครองขอให้เพิกถอนคำสั่งและคำวินิจฉัยของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และที่ ๒

คดีนี้มีข้อกฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้อง คือ พระราชบัญญัติความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า

“ในกรณีที่เจ้าหน้าที่เป็นผู้กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานของรัฐที่ผู้นั้นอยู่ในสังกัดหรือไม่ ถ้าเป็นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ การเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่ถ้ามิใช่การกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ให้บังคับตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์” ซึ่งมาตรา ๘ วรรคหนึ่งบัญญัติว่า “ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหายเพื่อการละเมิดของเจ้าหน้าที่ ให้หน่วยงานของรัฐมีสิทธิเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนดังกล่าวแก่หน่วยงานของรัฐได้ ถ้าเจ้าหน้าที่ได้กระทำการนั้นไปด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง”

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า การกระทำของผู้ฟ้องคดี (ซึ่งขณะนั้นดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรี) ในการอนุมัติโครงการในแผนพัฒนาเทศบาลระยะปานกลาง ๕ ปี แผนพัฒนาประจำปี พ.ศ. ๒๕๔๔ และอนุมัติแบบแปลนโครงการก่อสร้างถนนเทศบาล เป็นการกระทำในฐานะเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อดำเนินกิจการในด้านการบริการสาธารณะ อันเป็นการกระทำทางปกครองตามอำนาจหน้าที่ของตนตามมาตรา ๔๘ เตรส แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ และการอนุมัติดังกล่าวมีผลผูกพันให้นายกเทศมนตรีคนใหม่ดำเนินการทำสัญญาจ้างกับห้างหุ้นส่วนจำกัด ช. ก่อสร้างถนนสายดังกล่าวโดยใช้แบบแปลนการก่อสร้างตามที่ผู้ฟ้องคดีอนุมัติ

เมื่อรับฟังได้ว่าที่ดินพิพาทเป็นของนาง ส. และได้ความจากการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดว่าไม่ปรากฏหลักฐานว่ามีการตรวจสอบเส้นทางก่อนการสำรวจออกแบบว่าทางทั้งหมดที่จะก่อสร้างเป็นทางสาธารณประโยชน์ ไม่มีหลักฐานการตรวจสอบที่ดินพิพาทว่าเป็นที่ดินสาธารณประโยชน์หรือไม่

และการที่ผู้ฟ้องคดีในฐานะผู้บังคับบัญชาและผู้มีอำนาจหน้าที่ในการดูแลการใช้ประโยชน์และบำรุงรักษาที่สาธารณะ อนุมัติแบบแปลนที่จะก่อสร้างถนนโดยไม่ตรวจสอบกรรมสิทธิ์ในที่ดินดังกล่าวเสียก่อนนั้น เป็นการกระทำที่ขาดความระมัดระวัง อันเป็นการกระทำโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

แม้นาง ส. จะยังมิได้ปิดกั้นถนนบริเวณพิพาทเพื่อห้ามการสัญจรไปมาและมิได้เรียกร้องค่าเสียหายนั้น แต่เมื่อทางดังกล่าวมิได้

ตกเป็นทางสาธารณประโยชน์ และนาง ส. ได้เคยแจ้งความประสงค์ให้ยกเลิกเส้นทางที่ก่อสร้างทับที่ดินของตนและสามารถปิดกั้นมิให้มีการใช้สัญจรเมื่อใดก็ได้ในฐานะเจ้าของกรรมสิทธิ์ ซึ่งหากเป็นเช่นนั้น การก่อสร้างถนนในบริเวณพิพาทก็จะสูญเสียไปเปล่าๆ และนาง ส. ก็ได้ถมดินและเทคอนกรีตทับถนนลาดยางที่ได้ก่อสร้างแล้ว กรณีจึงถือได้ว่าหน่วยงานของรัฐเกิดความเสียหายขึ้นแล้ว ผู้ฟ้องคดีจึงต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามมาตรา ๑๐ ประกอบมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

ดังนั้น คำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นเงินจำนวน ๕,๐๐๐ บาท และคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๗๖/๒๕๕๔)

จำไว้นะครับ... แม้เจ้าหน้าที่ของรัฐ
จะได้ปฏิบัติหน้าที่ของตนตามขอบเขตอำนาจหน้าที่
ที่กฎหมายกำหนดไว้แล้วก็ตาม ถ้าการทำหน้าที่นั้น
ขาดความระมัดระวังตามหน้าที่ที่พึงต้องกระทำจนเกิด
ความเสียหายขึ้นกับเอกชนหรือหน่วยงานของรัฐ
เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ก็อาจต้องรับผิดชอบใช้
ค่าสินไหมทดแทนได้หากความเสียหายนั้นเกิดจาก
การกระทำโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง...

ผักปลอดสารพิษ
ปลูกเองค่ะ

จากนี้ไปผมจะปฏิบัติหน้าที่
ด้วยความระมัดระวัง
ยิ่งขึ้นครับ !

เรื่องที่ ๑๕

ก่อสร้างสะพานทางเดิน... ความจำเป็นที่ส่งผลกระทบต่อประชาชน

สะพานทางเดินริมคลอง
ในหมู่บ้านเรา หน่วยงานที่
รับผิดชอบได้ก่อสร้างโดยที่ไม่ได้
ให้ข้อมูลและไม่มีการรับฟัง
ความคิดเห็นของชาวบ้านที่อยู่
อาศัยในบริเวณดังกล่าว ทำให้
สภาพแวดล้อมของคลองที่เคยร่มรื่น
หายไป ชาวบ้านจะอย่างไรดีคะ...

ความจริงเจ้าหน้าที่บ้านเมือง
เขามีอำนาจหน้าที่ทำให้
ประชาชนได้รับความสะดวกสบาย
ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
เรื่องทำนองนี้เคยมีผู้นำคดี
ไปยื่นฟ้องต่อศาลปกครอง
ลุงจะเล่าให้ฟัง...

ก่อสร้างสะพานทางเดิน... ความจำเป็นที่ส่งผลกระทบต่อประชาชน

เรื่องนี้เกิดขึ้นจากการที่ผู้ฟ้องคดีและประชาชนที่พักอาศัยในหมู่บ้านสรณภรณ์ฟ้องผู้อำนวยการเขตของกรุงเทพมหานคร (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑) และกรุงเทพมหานคร (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒) ว่า *ทำการก่อสร้างสะพานทางเดิน ค.ส.ล. ริมคลองบางเตยบริเวณถนนนวมินทร์ถึงซอยมหาทรัพย์* โดยมีได้สอบถามความเห็นของประชาชน ทำให้ได้รับความเดือดร้อน ไม่ได้รับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ทำให้ทัศนียภาพที่สวยงามของคลองบางเตยถูกทำลาย รวมทั้งทำให้ลำคลองตื้นเขินและเกิดน้ำท่วม และไม่เกิดประโยชน์ต่อประชาชน ทั้งที่ผู้ฟ้องคดีและประชาชนซึ่งพักอาศัยอยู่ในหมู่บ้านสรณภรณ์จำนวน ๗๘๘ คน ได้คัดค้านแล้ว แต่ได้รับการเพิกเฉยจนกระทั่งสะพานก่อสร้างแล้วเสร็จ จึงขอให้ศาลปกครองมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ระงับการใช้สะพานและให้รื้อถอนสะพานดังกล่าว

ผู้ถูกฟ้องคดีชี้แจงว่า การก่อสร้างสะพานดังกล่าวเกิดจากการที่ประชาชนที่อยู่อาศัยในซอยมหาทรัพย์จำนวน ๓๕ คน ร้องขอให้ก่อสร้างสะพานทางเดินริมคลองบางเตยเพื่อเป็นทางลัดออกสู่ถนนนวมินทร์ และต่อมาได้มีการอนุมัติเงินงบประมาณสำหรับการก่อสร้างจนกระทั่งได้จัดหาผู้รับจ้างและได้ดำเนินการก่อสร้างสะพานจนแล้วเสร็จ และการก่อสร้างสะพานเป็นการดำเนินการตามกรอบอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๘๙ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘

ติดตามกันนะครับว่า... การที่กรุงเทพมหานครทำการก่อสร้างสะพานทางเดิน ค.ส.ล. ริมคลองบางเตยบริเวณถนนนวมินทร์ถึงซอยมหาทรัพย์ เป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ? และที่ศาลปกครองจะมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ระงับการใช้สะพานและให้รื้อถอนสะพานหรือไม่ ?

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า แม้ว่าการก่อสร้างสะพานจะเป็นการจัดให้มีและบำรุงทางน้ำอันเป็นการดำเนินกิจการที่อยู่ในกรอบอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานครที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีอำนาจหน้าที่ที่จะดำเนินการได้ตามกฎหมาย แต่ก็จะต้องคำนึงถึงสิทธิของบุคคลตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้บัญญัติรับรองไว้ด้วย ซึ่งในการดำเนินการดังกล่าวไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าได้มีการให้ข้อมูล คำชี้แจงและเหตุผล รวมทั้งจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนบริเวณใกล้เคียงก่อนการดำเนินโครงการ และไม่มี การรับฟังความคิดเห็นของชาวชุมชนสราญรมย์ที่มีประโยชน์ได้เสีย และได้รับผลกระทบจากการก่อสร้างสะพานแต่อย่างใด

นอกจากนี้ ยังปรากฏจากเอกสารและภาพถ่ายและรายงานของพยานผู้เชี่ยวชาญว่า สภาพแวดล้อมทางกายภาพของคลองบางเตยทั้งสองฝั่งตั้งแต่บริเวณถนนนวมินทร์ถึงซอยมหาทรัพย์มีความร่มรื่น เงียบสงบ และมีทัศนียภาพของสองฝั่งคลองที่น่าดู เป็นพื้นที่คลองในเขตเมืองบริเวณที่มีการอยู่อาศัยอย่างหนาแน่นที่ยังมีสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติเหลืออยู่แห่งหนึ่งของกรุงเทพมหานคร ซึ่งสมควรรักษาสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติอันมีคุณค่าดังกล่าวไว้ แต่สภาพปัจจุบันภายหลังมีการก่อสร้างสะพานได้ทำลายสภาพที่มีอยู่เดิม และในอนาคตการใช้ประโยชน์จากสะพานจะนำไปสู่การทำลาย

ความเจ็บสบงของการอยู่อาศัยและมีผลทำให้สิทธิในการดำรงชีวิตอยู่อย่างปกติและต่อเนื่องในสิ่งแวดล้อมที่จะไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิภาพหรือคุณภาพชีวิตของชาวชุมชนสราญรมย์สูญเสียไป

และการจัดทำเอกสารร้องขอให้มีการก่อสร้างสะพานก็เป็นการจัดทำขึ้นในภายหลังการจัดทำงบประมาณ ภายหลังการอนุมัติจ้างผู้รับจ้างก่อสร้างสะพานและภายหลังจากผู้ฟ้องคดีร้องเรียนขอให้ยกเลิกการก่อสร้างสะพาน การก่อสร้างสะพานดังกล่าวจึงไม่ได้เกิดขึ้นจากความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง และการอ้างว่าเป็นคำร้องขอของประชาชนและประชาชนนับพันคนได้ประโยชน์จึงไม่อาจรับฟังได้

และถึงแม้ประชาชนที่พักอาศัยอยู่ในซอยมหาทรัพย์จะสามารถใช้เส้นทางสัญจรออกทางด้านถนนนวมินทร์เพิ่มขึ้นอีกเส้นทางหนึ่ง แต่เส้นทางดังกล่าวมีระยะห่างจากถนนนวมินทร์ประมาณ ๔๕๐ เมตร ต้องสัญจรด้วยการเดินเท้าอย่างเดียว รวมทั้งเป็นเส้นทางเปลี่ยว ไม่มีไฟฟ้าส่องสว่างในเวลากลางคืน ทำให้มีประชาชนใช้เส้นทางในการสัญจรน้อย จึงไม่เกิดความคุ้มค่าในการใช้ประโยชน์ อีกทั้งประชาชนที่พักอาศัยอยู่ในหมู่บ้านสราญรมย์จำนวน ๗๘๙ คน คัดค้านการก่อสร้างสะพาน เนื่องจากจะทำให้ไม่เกิดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินจากการเปิดใช้สะพานทั้งผู้ถูกฟ้องคดีไม่มีการสร้างรั้วตาข่ายเหล็กตลอดเส้นทางที่สะพานเลียบขนานกับแนวเขตหมู่บ้านเพื่อความปลอดภัยตามที่อ้างไว้แต่อย่างใด

ดังนั้น การก่อสร้างสะพานทางเดิน ค.ส.ล. ริมคลองบางเตย บริเวณถนนนวมินทร์ถึงซอยมหาทรัพย์ จึงส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตอย่างปกติสุขของผู้พักอาศัยมากเกินสมควรเมื่อเปรียบเทียบกับประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับอันเป็นการใช้ดุลพินิจที่ทำให้ผู้พักอาศัยได้รับความเดือดร้อนเสียหายเกินสมควร

จึงถือเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

และการที่ผู้ถูกฟ้องคดีมิได้ดำเนินการจัดทำประชาพิจารณ์ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. ๒๕๔๘ (โดยยกเลิกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะโดยวิธีประชาพิจารณ์ พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งมีผลใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น) เป็นการกระทำโดยไม่ถูกต้องตามขั้นตอน หรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้ อันเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย แต่เนื่องจากการรื้อถอนสะพานทันทีทั้งที่ยังสามารถดำเนินการให้ถูกต้องตามระเบียบดังกล่าวได้ จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อประโยชน์สาธารณะทั้งในแง่งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการก่อสร้างและที่จะต้องใช้ในการดำเนินการรื้อถอน จึงให้ผู้ถูกฟ้องคดีดำเนินการจัดทำประชาพิจารณ์ตามระเบียบก่อน เมื่อประชาชนที่พักอาศัยอยู่ในบริเวณที่มีการก่อสร้างสะพานและบริเวณใกล้เคียงไม่เห็นด้วย ให้รื้อถอนสะพานนั้นให้แล้วเสร็จภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนดังกล่าว

คดีนี้คงจะทำให้ประชาชน
ตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิที่จะดำรงชีวิต
อยู่อย่างปกติสุขในสภาพแวดล้อมที่ดีและต่อเนื่อง
ในสิ่งแวดล้อมที่จะไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อ
สุขภาพอนามัย สวัสดิภาพหรือคุณภาพชีวิตของ
ชาวชุมชนมากขึ้น และหน่วยงานทางปกครอง
หรือเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการ
อันเป็นสาธารณะก็ควรที่จะใช้ดุลพินิจอย่าง
รอบคอบ โดยเลือกวิธีการที่เกิดความคุ้มค่าต่อ
ประโยชน์สาธารณะมากที่สุด... นะครับ

ขอบคุณมากค่ะ
ดิฉันขอไปหารือกับ
ชาวบ้านก่อนนะคะ
ว่าจะดำเนินการต่อไป
อย่างไร

เรื่องที่ ๑๖

ติดป้ายหาเสียงตามใจ... เจ้าหน้าที่ได้รับผิชอบ

ผมเดินผ่านมา...

เห็นป้ายหาเสียงหรือป้ายแนะนำตัว
ผู้สมัครรับเลือกตั้งติดเต็มไปหมด...
ดูแล้วตาลายไม่เป็นระเบียบเลยครับ
น่าจะจัดระเบียบกันเสียหน่อย
ไม่ใช่ติดป้ายได้ตามใจทุกพื้นที่

ลุงเป็นธรรม...
คุณแม่ทำขนม
มาฝากครับ

ไม่ได้ทุกพื้นที่ที่รอกหนูจุก ผู้สมัคร
จะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และ
วิธีปิดประกาศแนะนำตัวผู้สมัครฯ
แต่ก็มีการฝ่าฝืนกันจนกระทั่งมีการ
ฟ้องร้องถึงโรงถึงศาล หนูจุกอยากรู้
ไหมล่ะว่าใครเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ใน
การรับผิชอบดูแล ลุงจะเล่าให้ฟัง

ติดป้ายหาเสียงตามใจ... เจ้าหน้าที่ได้รับผัดขอบ

เป็นคดีที่เกี่ยวกับการใช้อำนาจของเจ้าพนักงานท้องถิ่นในการปฏิบัติให้เป็นไปตามข้อกำหนดของคณะกรรมการการเลือกตั้งในเรื่องของการปิดแผ่นประกาศหรือแผ่นป้ายแนะนำตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา ซึ่งผู้สมัครท่านหนึ่งเห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ (กรุงเทพมหานคร โดยผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร) ออกประกาศเรื่อง กำหนดสถานที่ หลักเกณฑ์ และวิธีการปิดประกาศแนะนำตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาในที่สาธารณะ ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๔๘ กำหนดบริเวณและสถานที่ที่ไม่อนุญาตให้ปิดประกาศแนะนำตัว เช่น เกาะกลางถนน สะพานลอย รั้วหรือกำแพงต้นไม้ ตู้โทรศัพท์ และเสาไฟฟ้า เป็นต้น

แต่มีผู้สมัครบางคนฝ่าฝืนข้อกำหนดดังกล่าว และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ (คณะกรรมการการเลือกตั้ง) ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ทำให้ผู้สมัครที่กระทำผิดได้รับการเลือกตั้ง ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ออกประกาศฉบับที่สองยกเลิกข้อห้ามเดิมและกำหนดสถานที่ห้ามปิดประกาศใหม่ เช่น บริเวณต้นไม้เกาะกลางถนน ฯลฯ แต่เป็นการออกประกาศเมื่อพ้นกำหนด ๓๐ วัน ตามข้อกำหนดของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๔๘ ซึ่งเป็นการกระทำไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายและผู้สมัครหลายคนยังคงฝ่าฝืนส่งผลให้การเลือกตั้งไม่สุจริตและยุติธรรม จึงฟ้องคดีต่อศาลปกครองขอให้เพิกถอนประกาศของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ฉบับที่สอง

ศาลปกครองจะวินิจฉัยคดีนี้อย่างไร ? ติดตามกันนะครับ

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า อำนาจในการอนุญาตให้มีการปิดประกาศโฆษณาในที่สาธารณะในเขตกรุงเทพมหานครเป็นอำนาจของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๔ และมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕

ดังนั้น การออกประกาศฉบับแรกเกี่ยวกับการกำหนดสถานที่และหลักเกณฑ์ในการปิดประกาศแนะนำตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งจึงเป็นการออกประกาศในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่นผู้มีอำนาจตามกฎหมาย และแม้ต่อมาจะได้มีการออกประกาศฉบับที่สองแก้ไขเพิ่มเติมฉบับแรก แต่ก็เป็นกรกระทำในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่นผู้มีอำนาจตามที่กฎหมายกำหนด **ประกาศทั้งสองฉบับจึงเป็นการออกโดยเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายดังกล่าว**

การที่คณะกรรมการการเลือกตั้งออกข้อกำหนด ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๔๘ ให้งานของรัฐมนตรีหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นที่มีอำนาจตามกฎหมาย กำหนดสถานที่เพื่อปิดประกาศแผ่นประกาศหรือแผ่นป้ายแนะนำตัวผู้สมัครในที่สาธารณะให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ข้อกำหนดมีผลใช้บังคับนั้น มิได้เป็นข้อกำหนดที่ให้อำนาจแก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในการออกประกาศ แต่เป็นเพียงการกำหนดให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ใช้อำนาจของตนตามอำนาจหน้าที่ที่มีอยู่ ดังนั้น เมื่อการออกประกาศกำหนดสถานที่ปิดประกาศโฆษณาเป็นอำนาจของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ โดยตรง แม้จะออกเกินระยะเวลาตามข้อกำหนดของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ก็ไม่ใช่ขั้นตอนอันเป็นสาระสำคัญที่จะเป็นเหตุให้ประกาศของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ นั้น ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

แต่อย่างใด ประกอบกับการออกประกาศฉบับที่สองก็เป็นเพียงการแก้ไขเพิ่มเติมประกาศฉบับแรกซึ่งได้ประกาศตามระยะเวลาไว้ก่อนแล้ว กรณีจึงไม่เป็นเหตุให้ประกาศที่ออกภายในระยะเวลาที่กำหนดแล้วกลับเป็นการออกประกาศพ้นกำหนดระยะเวลาอีกแต่อย่างใด (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๒๗๔/๒๕๕๓)

การปิดแผ่นประกาศเพื่อแนะนำตัว
ผู้เสนอตนเป็นผู้แทนของปวงชนชาวไทย
ไม่ว่าจะเป็น ส.ส. หรือ ส.ว. ก็ตาม
จะต้องติดภายในพื้นที่ที่ได้กำหนดไว้เท่านั้น
และเป็นอำนาจหน้าที่โดยตรงของเจ้าพนักงานท้องถิ่น
ที่จะควบคุมดูแลมิให้มีการปิดประกาศผิดที่ผิดทาง
หรือฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัติรักษาความสะอาด
เรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่มุ่งหมาย
จะสร้างความเป็นระเบียบเรียบร้อย
ให้กับสังคมโดยรวม

เลือกตั้งครั้งต่อไป
ผู้สมัครรับเลือกตั้งควรปฏิบัติ
ตามกฎหมาย กติกาที่กำหนดไว้
ด้วยนะครับ จะได้เป็น
ตัวอย่างที่ดีแก่ประชาชน

เรื่องที่ ๑๗

“คอนโดมิเนียม” สูงเสียดฟ้า เงินตราจาก “ฝุ่นละออง”

เจ๊บคอจ้งเลยคะ
คุณแม่

ทนไม่ไหวแล้วคะคุณลุงเป็นธรรม...
ตึกที่กำลังก่อสร้างติดกับบ้าน
ของดิฉันมีฝุ่นละอองฟุ้งไปหมด
ข้ายังเสี่ยงดังโครมครามทั้งวันทั้งคืน
จนทำให้ดิฉันกับลูกสาวนอนไม่หลับ
เจ๊บคอ น้ำมูกไหลตลอดเลยคะ
ข้างบ้านเคยมีหนังสือร้องเรียนไปแล้ว
แต่ก็ไม่เป็นผล ดิฉันจะฟ้องศาล
ปกครองได้เลยไหมคะ ?

อันที่จริงเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น
มีหน้าที่ป้องกัน แก้อไข และระงับ
เหตุรำคาญอยู่แล้ว โดยไม่ต้อง
ให้ผู้เสียหายร้องขอ...
มีคดีตัวอย่าง ลุงจะเล่าให้ฟัง

“คอนโดมิเนียม” สูงเสียดฟ้า เงินตราจาก “ฝุ่นละออง”

เรื่องมีอยู่ว่า... กรุงเทพมหานคร (ผู้ถูกฟ้องคดี) ซึ่งได้อนุญาตให้บริษัท พ. พลุกสร้างอาคารพักอาศัยชนิดอาคารสูงขนาดใหญ่พิเศษ จำนวนห้องพัก ๑,๒๖๘ ห้อง สูงเกินกว่า ๓๐ เมตร และส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนที่อาศัยอยู่บริเวณใกล้เคียง เช่น วัสดุอุปกรณ์ตกหล่นบนหลังคาบ้าน ฝุ่นละออง เสียงดังรบกวน ทั้งกลางวันและกลางคืน ไม่สามารถนั่งบริเวณชานเรือนหรือหน้าบ้านได้ ไม่สามารถตากผ้าได้ตามปกติ ต้องจ้างร้านซักรีด และยังส่งผลกระทบต่อสุขภาพ เช่น มีอาการเจ็บคอ ไอ จาม น้ำมูกไหล เป็นต้น

ผู้ฟ้องคดีซึ่งมีบ้านพักอาศัยในบริเวณดังกล่าวเห็นว่า ผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานครละเลยต่อภาระหน้าที่ไม่แก้ไขเหตุเดือดร้อนรำคาญ เป็นเหตุให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหาย จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง ขอให้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้กรุงเทพมหานครชดเชยค่าเสียหายเป็นค่าจ้างซักผ้าเป็นระยะเวลา ๑๐ เดือน ให้จัดแพทย์พยาบาลมาตรวจว่าผู้ฟ้องคดีป่วยเป็นโรคระบบทางเดินหายใจหรือไม่ และให้รับผิดชอบค่ารักษาพยาบาลและค่าเดินทางไปรักษา จนกว่าจะหายเป็นปกติ

ในการฟ้องคดีต่อศาลปกครอง นอกจากจะต้องเป็นคดีที่อยู่ในอำนาจของศาลปกครองแล้ว (มาตรา ๙) พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ยังได้กำหนด

เงื่อนไขสำคัญที่ศาลจะรับคำฟ้องไว้พิจารณาหลายประการ เช่น ต้องฟ้องภายในกำหนดเวลาที่กฎหมายกำหนด (มาตรา ๔๙ มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๒) **ผู้ฟ้องคดีจะต้องเป็นผู้เดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้** (มาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง) ซึ่งจะต้องเป็นความเสียหายโดยตรงจากการกระทำหรือจากการละเลยต่อหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และผู้ฟ้องคดีได้ดำเนินการอุทธรณ์หรือร้องทุกข์ (มาตรา ๔๒ วรรคสอง) ก่อนฟ้องคดี เป็นต้น

คดีนี้ ผู้ฟ้องคดีไม่ได้มีหนังสือร้องเรียน แต่มีนาย ส. ซึ่งอยู่อาศัยในบริเวณเดียวกันร้องเรียนแล้ว

ศาลปกครองจะรับคดีไว้พิจารณาพิพากษาต่อไปได้หรือไม่ ?

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๘ วรรคหนึ่งและวรรคสาม กำหนดว่า ในกรณีที่มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นในสถานที่เอกชนให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่ระงับเหตุรำคาญภายในเวลาอันสมควร โดยวิธีการใดตามที่เห็นสมควรหรืออาจจะกำหนดวิธีการเพื่อป้องกันมิให้มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นในอนาคตก็ได้ และถ้าปรากฏว่าเหตุรำคาญที่เกิดขึ้นในสถานที่เอกชนอาจเกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพ หรือมีผลกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน จะออกคำสั่งห้ามมิให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองใช้สถานที่นั้นทั้งหมดหรือบางส่วน จนกว่าจะได้มีการระงับเหตุรำคาญนั้นแล้วก็ได้

ดังนั้น ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (เจ้าพนักงานท้องถิ่น) จึงเป็นผู้มีภาระหน้าที่ตามกฎหมายในการดำเนินการป้องกันหรือระงับเหตุรำคาญตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ มิพักต้องรอให้ผู้ได้รับความเสียหายร้องขอเสียก่อน การงดเว้นไม่ดำเนินการจึงถือได้ว่าเป็นการละเลยต่อหน้าที่แล้ว แม้ว่าผู้ฟ้องคดีจะไม่ได้มีหนังสือร้องเรียนต่อกรุงเทพมหานครหรือเจ้าหน้าที่ เพื่อให้ระงับเหตุเดือดร้อนรำคาญจากการก่อสร้างอาคารก่อนฟ้องคดี แต่เมื่อนาย ส. เคยมีหนังสือแจ้งให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ตรวจสอบพื้นที่ดังกล่าว ก็เป็นการเพียงพอที่จะถือว่ากรุงเทพมหานครหรือเจ้าหน้าที่ได้ทราบว่ามีเหตุเดือดร้อนรำคาญเกิดขึ้นแล้ว

และคดีนี้เป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งผู้ฟ้องคดีได้รับผลกระทบโดยตรง จึงถือว่าเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้ อันเนื่องจากการละเลยต่อหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ จึงเป็นผู้มีสิทธิฟ้องคดี

อีกทั้งการที่เหตุความเดือดร้อนรำคาญยังคงมีอยู่ต่อเนื่องจนถึงเดือนกันยายน ๒๕๕๒ แสดงว่าผู้ฟ้องคดีได้รู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดีอย่างช้าที่สุดในเดือนกันยายน ๒๕๕๒ เมื่อยื่นฟ้องคดีนี้เมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ จึงเป็นการฟ้องคดีภายในหนึ่งปี นับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี (มาตรา ๕๑)

จึงมีคำสั่งให้รับค่าฟ้องไว้พิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งต่อไป (คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๗๕๐/๒๕๕๔)

คดีนี้ท้ายที่สุดศาลปกครองท่านจะตัดสินคดีเป็นประการใด ต้องติดตามรอคำพิพากษาต่อไป แต่ในขั้นนี้ศาลปกครองได้วางหลักการสำคัญในการฟ้องคดีกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ คือ หากเป็นอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่จะต้องดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนดได้ด้วยตนเอง ก็ไม่จำเป็นต้องรอให้มีผู้ยื่นคำขอให้ดำเนินการ เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ในการควบคุมดูแลจึงควรที่จะแก้ไขและป้องกันเหตุเดือดร้อนที่เกิดขึ้นนั้นทันทีที่ทราบเหตุ ไม่จำเป็นต้องรอให้มีการร้องเรียนเสียก่อน ยิ่งกว่านั้น เจ้าของอาคารก็ควรตระหนักถึงความเดือดร้อนเสียหายของประชาชนที่ได้รับผลกระทบโดยเอาใจใส่และรีบจัดการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นและป้องกัน ควบคุมดูแลมิให้เกิดปัญหาอื่นๆ ตามมาจนยากที่จะแก้ไข เพราะเงินตราที่หามาได้จากความเจ็บป่วยของผู้คน อาจไม่ต่างกับฝุ่นละอองที่ไร้ค่า... ครับ

ลุงจะสรุปให้ฟังสั้นๆ อีกทีว่า ตามกฎหมาย
เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีหน้าที่ระงับเหตุเดือดร้อน
รำคาญที่เกิดขึ้นได้เลย หากเจ้าหน้าที่ละเลยต่อหน้าที่
ผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายก็สามารถ
ฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้ ข้อสำคัญ คือ ต้องฟ้อง
ภายในเวลาที่กฎหมายกำหนดนะ ไม่อย่างนั้น
ศาลปกครองก็จะไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา
ว่าแต่... สุขภาพแม่แล้วกับลูกสาวดีขึ้นหรือยัง ?

ดีขึ้นนิดหน่อยค่ะ...
แล้วไปฟ้องคดีที่
ศาลปกครองเลยดีกว่า
ขอบคุณมากนะคะ

เจ้าของอาคารก็ควร
ต้องทำตามกฎหมาย
ด้วยนะครับ !

เรื่องที่ ๑๘

จะฟ้องคดีต้องมี “ความเดือดร้อนหรือเสียหาย”

สวัสดีค่ะคุณลุง...
ทางมหาวิทยาลัยที่หนูสนใจ
จะเข้าศึกษาในปีหน้า ได้ปรับ
หลักสูตรการเรียนใหม่ ซึ่งหนู
เห็นว่าไม่เหมาะสมและยังทำให้
ต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้นด้วย
หนูจะนำเรื่องไปฟ้องต่อ
ศาลปกครองได้ไหมคะ ?

เอ... แต่หนูยังไม่ได้เป็นนักศึกษาของ
มหาวิทยาลัยดังกล่าว จะถือว่าเป็น
ผู้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองหรือไม่ ?
ลุงจะเล่าคดีนี้ให้ฟังเพื่อจะเป็นข้อมูลได้...

จะฟ้องคดีต้องมี “ความเดือดร้อนหรือเสียหาย”

คดีนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับการเรียนการศึกษา กรณีที่มหาวิทยาลัยของรัฐแห่งหนึ่ง (ผู้ถูกฟ้องคดี) ได้ยกเลิกหลักสูตรในระดับปริญญาตรี หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต หลักสูตร ๒ ปี โดยเปิดหลักสูตรใหม่ หลักสูตร ๔ ปี ขึ้นมาแทนหลักสูตรดังกล่าว และแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบมหาวิทยาลัยว่าด้วยการเทียบแทนชุดวิชา ทำให้ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็น**อดีตนักศึกษา**ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยดังกล่าวมาแล้วและประสงค์จะสมัครเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี หลักสูตร ๒ ปี ไม่สามารถสมัครเข้าศึกษาและสำเร็จการศึกษาโดยใช้เวลาน้อยที่สุดเพียงหนึ่งภาคการศึกษาได้ ต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายในการเรียนมากขึ้น และไม่สามารถนำชุดวิชาที่สอบผ่านจากหลักสูตรเดิมไปเทียบโอนในหลักสูตรใหม่ได้ เนื่องจากหลักสูตร ๔ ปี มีการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดชุดวิชาเกือบทั้งหมดโดยไม่มีการแจ้งหรือประกาศให้ประชาชนทั่วไปทราบล่วงหน้า และยังเป็นการขัดต่อบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒

ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองขอให้เพิกถอนหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต หลักสูตร ๔ ปี และให้นำหลักสูตรเดิมกลับมาใช้แทน

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีไม่มีสถานภาพเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยที่ถูกฟ้องคดีในขณะยื่นฟ้องคดี และโดยหลักการฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ผู้ฟ้องคดีจะต้องเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือ

เสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้จากการกระทำของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ (มาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒) หากผู้ฟ้องคดีไม่ใช่ผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายดังกล่าว ศาลปกครองมีอำนาจสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณาได้

ศาลปกครองจะรับคำฟ้องคดีนี้ไว้พิจารณาพิพากษาหรือไม่ ?

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่าการที่ผู้ถูกฟ้องคดีได้ยกเลิกหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตหลักสูตร ๒ ปี และเปิดหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต หลักสูตร ๔ ปี แทน และออกระเบียบมหาวิทยาลัยว่าด้วยการเทียบแทนชุดวิชา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๗ วรรคหนึ่ง รวมทั้งไม่ปฏิบัติตามข้อ ๖ ของระเบียบดังกล่าว เป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากการไม่สามารถนำชุดวิชาที่สอบผ่านจากหลักสูตรเดิมไปเทียบโอนในหลักสูตรใหม่ได้ ทำให้ไม่สามารถสำเร็จการศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตโดยใช้เวลาในการศึกษาอย่างน้อยที่สุดเพียงหนึ่งภาคการศึกษาได้ และต้องเสียเวลาเรียนและเสียค่าใช้จ่ายในการเรียนเพิ่มขึ้น จึงขอให้ศาลปกครองเพิกถอนหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต หลักสูตร ๔ ปี และให้นำหลักสูตรเดิมกลับมาใช้แทน และเพิกถอนระเบียบมหาวิทยาลัยว่าด้วยการเทียบแทนชุดวิชา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๗ วรรคหนึ่ง และปฏิบัติตามข้อ ๖ ของระเบียบดังกล่าว

คดีนี้จึงเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๑) แห่ง

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

แต่การที่ผู้ถูกฟ้องคดียกเลิกหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต หลักสูตร ๒ ปี และได้เปิดหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต หลักสูตร ๔ ปี รวมทั้งการออกกระเปียบมหาวิทยาลัยว่าด้วยการเทียบแทนชุดวิชา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ หรือกรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดีมิได้ปฏิบัติตามข้อ ๖ ของระเบียบดังกล่าว เป็นเพียงการดำเนินงานด้านบริหารและการจัดการศึกษาภายในตามอำนาจหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดี

เมื่อผู้ฟ้องคดีเป็นเพียงอดีตนักศึกษาและมีได้สมัครเข้าศึกษา ในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตดังกล่าวแต่อย่างใด จึงถือไม่ได้ว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องมาจากการกระทำดังกล่าวของผู้ถูกฟ้องคดี จึงไม่มีสิทธิฟ้องคดีต่อ ศาลปกครอง

และการที่ผู้ถูกฟ้องคดียกเลิกหลักสูตรใดหลักสูตรหนึ่งหรือ กำหนดหลักสูตรอื่นขึ้นมาแทน รวมทั้งการออกกระเปียบใหม่นั้น มิได้ เป็นการปิดกั้นหรือจำกัดสิทธิและเสรีภาพของผู้ฟ้องคดีในการ ประกอบอาชีพและในการศึกษาแต่อย่างใด การอ้างบทบัญญัติตาม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงฟังไม่ขึ้น

ศาลปกครองสูงสุดจึงมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา
(คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๑๖๘/๒๕๕๔)

ผู้ที่นำข้อพิพาทไปฟ้องต่อศาลปกครอง
จะต้องพิจารณาก่อนว่าตนเองเป็นผู้ได้รับความ
เดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะ
เดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้
อันเนื่องมาจากการกระทำหรืองดเว้น
การกระทำของหน่วยงานทางปกครองหรือ
เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือไม่ และต้องมีใช่เป็น
ความเดือดร้อนหรือเสียหายที่จะเกิดขึ้นใน
อนาคตหรือคาดการณ์ล่วงหน้า

เข้าใจแล้วค่ะ
ขอบคุณมากนะคะ

เรื่องที่ ๑๙

ไม่ได้รับอนุญาตให้ค้าขาย จะอย่างไร ? ก่อนฟ้องคดี

ติ่มเปิดร้านขายดอกไม้
มาตั้งนาน อยู่ๆ ทางราชการ
ก็มีหนังสือแจ้งให้ติ่มรื้อถอนร้านให้หมด
และไม่ยอมต่อใบอนุญาตให้ ติ่มร้อนใจ
ต้องขาดรายได้ตั้งมากมายจะไปฟ้อง
ศาลปกครองได้เลยไหมคะ ?

ใจเย็นแม่ติ่ม การฟ้องศาลปกครองแม่ติ่ม
จะต้องอุทธรณ์คำสั่งให้รื้อถอนร้านและคำสั่ง
ไม่ต่อใบอนุญาตเสียก่อน และเมื่อผู้มีอำนาจ
หน้าที่พิจารณาอุทธรณ์ได้วินิจฉัยอุทธรณ์แล้ว
หรือมิได้วินิจฉัยอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายใน
เวลาที่กฎหมายกำหนด จึงจะนำคดีมาฟ้อง
ต่อศาลปกครองได้ ลุงจะเล่าคดีให้ฟัง...

ไม่ได้รับอนุญาตให้ค้าขาย จะอย่างไร ? ก่อนฟ้องคดี

คดีนี้เป็นเรื่องของผู้ฟ้องคดีที่ประกอบกิจการร้านเสริมสวย ซึ่งได้รับอนุญาตให้ตั้งร้านค้าในบริเวณพื้นที่ที่ถูกฟ้องคดี (นายกเทศมนตรี) กำหนดให้เป็นจุดผ่อนผันได้จนถึงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๒ หลังจากได้รับอนุญาตแล้วผู้ฟ้องคดีก็ได้ดำเนินการก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างอย่างเป็นการถาวร โดยผู้ถูกฟ้องคดีขอให้รื้อถอนสิ่งปลูกสร้างซึ่งผิดระเบียบดังกล่าวออกให้หมดเมื่อครบกำหนดการผ่อนผัน แต่เมื่อครบกำหนดผู้ถูกฟ้องคดีได้อนุญาตให้ประกอบกิจการต่อไปได้จนถึงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๓ โดยในระหว่างนี้จะต้องดำเนินการรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างที่ผิดระเบียบออกไป

แต่ผู้ฟ้องคดีเพิกเฉยไม่รื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง และมีหนังสืออุทธรณ์การสั่งให้รื้อถอนสิ่งปลูกสร้างและได้ยื่นคำขอต่อใบอนุญาตประกอบกิจการร้านเสริมสวยต่อไป แต่ผู้ถูกฟ้องคดีแจ้งว่าไม่สามารถต่อใบอนุญาตให้แก่ผู้ฟ้องคดีได้

ผู้ฟ้องคดีจึงฟ้องต่อศาลปกครองขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีต่อใบอนุญาตประกอบกิจการให้แก่ผู้ฟ้องคดีและไม่ให้ผู้ฟ้องคดีรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างหรือไม่เช่นนั้นก็ต้องจ่ายค่าเสียหายเป็นค่าวัสดุอุปกรณ์ก่อสร้างและอื่นๆ

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์คำสั่งให้รื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง แต่ไม่ได้อุทธรณ์คำสั่งไม่ต่อใบอนุญาตประกอบกิจการ ดังนั้นศาลปกครองจะรับคำฟ้องไว้พิจารณาหรือไม่ ?

กรณีนี้พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๖๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในกรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีคำสั่งตามมาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๘ วรรคหนึ่ง หรือวรรคสาม มาตรา ๔๕ มาตรา ๔๘ วรรคห้า มาตรา ๕๒ หรือมาตรา ๖๕ วรรคสอง หรือมีคำสั่งในเรื่องการไม่ออกใบอนุญาต หรือไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาตตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือในกรณีที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขมีคำสั่งตามมาตรา ๔๖ วรรคสอง ถ้าผู้ที่ได้รับคำสั่งไม่พอใจคำสั่งดังกล่าวผู้นั้นมีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีภายในสามสิบวันนับแต่วันทราบคำสั่ง”

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า คดีนี้เป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการออกกฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใด และคดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดหรือความรับผิดอย่างอื่นของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย หรือจากกฎ คำสั่งทางปกครอง หรือคำสั่งอื่น หรือจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร ซึ่งอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองตามนัยมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

และการที่ผู้ถูกฟ้องคดีมีหนังสือแจ้งการไม่ต่อใบอนุญาต ประกอบกิจการร้านเสริมสวยให้แก่ผู้ฟ้องคดี ย่อมทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้ และศาลปกครองมีอำนาจออกคำสั่ง

เพื่อแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายที่ผู้ฟ้องคดีได้รับ โดยสั่งให้เพิกถอนคำสั่งที่ไม่ต่อใบอนุญาตให้ประกอบกิจการ และให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายตามมาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๓) แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน

แต่เมื่อพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้กำหนดขั้นตอนหรือวิธีการสำหรับแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายไว้โดยเฉพาะ โดยให้อุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับคำสั่งไม่ต่อใบอนุญาต ผู้ฟ้องคดีจึงชอบที่จะอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวก่อนที่จะนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง เมื่อผู้มีอำนาจหน้าที่พิจารณาอุทธรณ์ได้วินิจฉัยอุทธรณ์แล้วหรือมิได้วินิจฉัยอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่บทยุติแห่งกฎหมายดังกล่าวกำหนด ผู้ฟ้องคดีจึงจะใช้สิทธิฟ้องคดีนี้ต่อศาลปกครองได้

เมื่อผู้ฟ้องคดีมิได้ใช้สิทธิยื่นอุทธรณ์คำสั่งต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข จึงเป็นกรณีที่ผู้ฟ้องคดียังไม่ได้ดำเนินการตามขั้นตอนหรือวิธีการสำหรับการแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายตามที่กฎหมายกำหนดไว้ก่อนนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง

ผู้ฟ้องคดีจึงยังไม่มีสิทธิฟ้องคดีนี้ต่อศาลปกครองตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

ศาลปกครองสูงสุดจึงมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา (คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๑๓๗/๒๕๕๔)

ผู้ประกอบการหรือบุคคลทั่วไปที่อาจได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้จากการใช้อำนาจของ เจ้าพนักงานท้องถิ่น เช่น คำสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารแก้ไข เปลี่ยนแปลง รื้อถอนอาคารที่มีสภาพชำรุดทรุดโทรมเพื่อมิให้เกิดอันตราย หรือคำสั่งให้เจ้าของอาคารย้ายสินค้า เครื่องเรือน หรือสิ่งของที่อันตราย ออกจากอาคาร หรือคำสั่งให้บุคคลที่เป็นต้นเหตุให้มีเหตุรำคาญในที่หรือ ทางสาธารณะระงับหรือป้องกันเหตุรำคาญภายในเวลาอันสมควร หรือคำสั่งให้ เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่ระงับเหตุรำคาญในสถานที่ที่มีเหตุหรืออาจเกิด อันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพ หรือกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่ ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน ฯลฯ หรือการใช้อำนาจในกรณีอื่นๆ

ก่อนที่จะยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองเพื่อขอให้ แก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายจะต้องสำรวจ ตรวจสอบก่อนว่ามีกฎหมายกำหนดขั้นตอน การดำเนินการภายในฝ่ายปกครอง เช่น การอุทธรณ์ การร้องทุกข์ไว้หรือไม่ ? หากมีก็ต้องดำเนินการ ให้เสร็จสิ้นเสียก่อนฟ้องคดีครับ !

ดีมจะทำตามขั้นตอนที่กฎหมาย กำหนดไว้ให้ครบถ้วนก่อน ถ้าไม่พอใจผลการอุทธรณ์ ค่อยฟ้องศาลปกครองต่อไป...

โตเร็ว ๆ นะ

เรื่องที่ ๒๐

ท่านครับ ! จ่ายดอกเบี้ยให้ผมด้วย

ลุงครับ พ่อผมฟ้องคดีต่อศาลปกครอง และเป็นฝ่ายชนะคดี โดยศาลพิพากษาให้หน่วยงานของรัฐชดใช้เงินพร้อมดอกเบี้ย แต่ผ่านมาหลายปีแล้ว ราชการก็ไม่ยอมชำระดอกเบี้ยสักที พ่อผมจะนำคดีไปฟ้องต่อศาลปกครองอีกครั้งเพื่อขอให้ศาลพิพากษาให้หน่วยงานดังกล่าวชำระดอกเบี้ยได้ไหมครับ ?

อ้อ... เรื่องนี้เป็นปัญหาเกี่ยวกับการที่หน่วยงานไม่ยอมปฏิบัติตามคำพิพากษาของศาล เราก็ต้องยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอให้ศาลท่านมีคำสั่งบังคับคดีให้เป็นไปตามคำพิพากษา ไม่ใช่้นำเรื่องไปฟ้องเป็นคดีใหม่นะ เคยมีคนนำกรณีเช่นนี้ไปฟ้องต่อศาลปกครองแล้ว ศาลท่านก็ได้รับคำฟ้องไว้พิจารณา โดยให้เหตุผลไว้ดังนี้...

ท่านครับ ! จ่ายดอกเบี้ยให้ผมด้วย

ผู้ฟ้องคดีเป็นข้าราชการบำนาญที่ได้รับเงินบำนาญไม่เต็มจำนวนที่ควรจะได้จึงฟ้องต่อศาลปกครองขอให้หน่วยงานทางปกครองต้นสังกัดจ่ายเงินบำนาญให้ถูกต้องพร้อมทั้งดอกเบี้ยจากต้นเงินที่ยังไม่ได้จ่าย

ศาลปกครองสูงสุดได้มีคำพิพากษาที่ อ. ๒๕๔/๒๕๕๑ ให้หน่วยงานทางปกครองต้นสังกัดซึ่งเป็นผู้ถูกฟ้องคดี (เทศบาลและจังหวัด) ในคดีนั้น ชดใช้เงินบำนาญในส่วนที่ขาดอยู่พร้อมดอกเบี้ยร้อยละ ๗.๕ ต่อปี และจ่ายเงินบำนาญให้ถูกต้องตามสิทธิที่ผู้ฟ้องคดีจะได้รับตามกฎหมาย

หลังจากศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษาดังกล่าว เทศบาลได้เบิกจ่ายเฉพาะเงินบำนาญส่วนที่ขาดและเงินบำนาญที่ควรได้รับตามสิทธิแต่ไม่ได้เบิกจ่ายเงินในส่วนดอกเบี้ยให้แก่ผู้ฟ้องคดีจนกระทั่งเวลาผ่านไป ๓ ปี ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า การที่เทศบาลไม่ได้จ่ายดอกเบี้ยให้ ทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหายจากการไม่ได้ใช้เงินดังกล่าว จึงยื่นฟ้องต่อศาลปกครองขอให้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้เทศบาล (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑) ชดใช้ค่าเสียหาย

โดยหลักกฎหมาย คดีที่จะฟ้องต่อศาลปกครองได้จะต้องเป็นคดีที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลปกครองตามมาตรา ๒๒๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และคดีพิพาทตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ เท่านั้น เช่น คดีพิพาท

ที่ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้หน่วยงานทางปกครอง
ชดใช้เงินหรือส่งมอบทรัพย์สินอันเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำ
ละเมิดหรือความรับผิดชอบอื่นของหน่วยงานทางปกครอง
หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย
หรือจากกฎ คำสั่งทางปกครองหรือคำสั่งอื่น หรือจากการละเลย
ต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่
ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร ตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) แห่ง
พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง
พ.ศ. ๒๕๕๒ เป็นต้น

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องขอให้ศาลปกครองมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง
ให้หน่วยงานทางปกครอง คือ เทศบาลและจังหวัดซึ่งเป็นคู่กรณี
ในคดีเดิมปฏิบัติตามคำพิพากษาในคดีเดิมนั้นให้ถูกต้อง โดยผู้ฟ้องคดี
เห็นว่าการที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองในคดีก่อน ไม่ได้เบิกจ่ายเงินในส่วน
ดอกเบี้ยตามคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดในคดีนั้นให้แก่
ผู้ฟ้องคดีเป็นข้อพิพาททางปกครองตามนัยมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓)
แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง
พ.ศ. ๒๕๕๒

คดีนี้เป็นคดีพิพาทที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลปกครองที่
ศาลปกครองจะมีคำสั่งรับไว้พิจารณาหรือไม่ ?

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า กรณีนี้เป็นข้อพิพาท
เกี่ยวกับการไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามคำบังคับที่กำหนดไว้
ในคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๒๕๔/๒๕๕๑
อันเป็นปัญหาเกี่ยวกับการบังคับคดีตามคำพิพากษา หาใช่หน้าที่
ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติที่จะเป็นข้อพิพาทตามนัย
มาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและ

วิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ไม่ ประกอบกับคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดดังกล่าวมิได้ระบุให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองต้องปฏิบัติตามคำบังคับให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนดแต่อย่างใด ผู้ฟ้องคดีจึงชอบที่จะยกขึ้นกล่าวอ้างในคดีเดิม ผู้ฟ้องคดีจะนำข้อโต้แย้งเกี่ยวกับการบังคับคดีตามคำพิพากษามาฟ้องเป็นคดีใหม่ไม่ได้ ผู้ฟ้องคดีจึงไม่มีสิทธินำคดีพิพาทเกี่ยวเนื่องกับการบังคับคดีมาฟ้องเป็นคดีนี้ได้

ศาลปกครองสูงสุดจึงมีคำสั่งยืนตามคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นที่มีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณาและให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความ และให้คืนค่าธรรมเนียมศาลทั้งหมดแก่ผู้ฟ้องคดี (คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๗๐๑/๒๕๕๓)

คำสั่งของศาลปกครองสูงสุดในคดีนี้เป็นอาทธาน์ที่ดีสำหรับ
“คู่กรณี” ในคดีปกครองทั้งฝ่ายที่อยู่ในฐานะเป็นหน่วยงานทาง
ปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งเป็นผู้ใช้อำนาจทางปกครอง
ในการออกคำสั่งหรือการกระทำใดๆ ที่มีผลกระทบต่อสภาพ
ของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคล หากศาลปกครองมีคำพิพากษาว่า
การใช้อำนาจนั้นไม่ชอบด้วยกฎหมายและให้ดำเนินการอย่างหนึ่ง
อย่างใดเพื่อเยียวยาความเดือดร้อนเสียหายแก่คู่กรณีอีกฝ่าย
ก็สมควรที่จะปฏิบัติตามคำสั่งหรือคำพิพากษานั้นอย่างเคร่งครัด

ส่วนคู่กรณีที่ได้รับความเดือดร้อนเสียหาย
หากมีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับการปฏิบัติตามคำพิพากษา
ก็จำเป็นจะต้องยื่นคำร้องต่อศาลปกครองเพื่อขอให้
มีการบังคับคดีให้เป็นไปตามคำพิพากษานั้น
จะนำข้อโต้แย้งดังกล่าวยื่นฟ้องต่อ
ศาลปกครองเป็นคดีใหม่ไม่ได้ครับ !

ถ้าอย่างนั้นต้องรีบให้
พ่อไปยื่นคำร้องต่อ
ศาลปกครองแล้ว
ผมลาก่อนนะครับ !

เรื่องที่ ๒๑

สะก๊ี้ผู้เยาว์... เขา หรือ เธอ ฟ้องคดีได้ !

ผมสงสัยว่า “ผู้เยาว์” สามารถ
ฟ้องคดีปกครองด้วยตนเองได้ไหมครับ ?
หรือถ้าไม่ประสงค์จะยื่นฟ้องด้วยตนเอง
จะต้องทำอย่างไรบ้างครับ ?

ผู้เยาว์ก็มีสิทธิฟ้องคดีเองได้นะ
ถ้าศาลอนุญาต และจะมอบอำนาจ
ให้คนอื่นฟ้องแทนก็ได้ คำพิพากษา
คดีที่ผมจะเล่าให้ฟังนี้จะตอบคำถาม
คุณจ้อยได้ดีทีเดียวครับ !

สะใภ้ผู้เยาว์... เขา หรือ เธอ ฟ้องคดีได้ !

การเขียนคำฟ้องในคดีปกครองนั้น นอกจากต้องใช้ถ้อยคำที่สุภาพแล้วจะต้องมี (๑) ชื่อและที่อยู่ของผู้ฟ้องคดี (๒) ชื่อหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องอันเป็นเหตุแห่งการฟ้องคดี (๓) การกระทำทั้งหลายที่เป็นเหตุแห่งการฟ้องคดีพร้อมทั้งข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์ตามสมควรเกี่ยวกับการกระทำความกล่าว (๔) คำขอของผู้ฟ้องคดี และ (๕) ลายมือชื่อของผู้ฟ้องคดี โดยถ้าเป็นการยื่นฟ้องคดีแทนผู้อื่นจะต้องแนบใบมอบฉันทะให้ผู้ฟ้องคดีมากับคำฟ้องด้วย (มาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒)

คดีปกครองที่นำมาเล่าในวันนี้ เป็นปัญหาข้อพิพาทระหว่างผู้เยาว์ซึ่งเป็นเด็กนักเรียนกับผู้อำนวยการโรงเรียน โดยมีพ่อสามีเป็นผู้ฟ้องคดีแทนผู้เยาว์ แต่ผู้เยาว์ไม่ได้ลงลายมือชื่อในคำฟ้อง

ข้อเท็จจริงของเรื่องมีอยู่ว่า...

น.ส.กบ อายุ ๑๖ ปี เป็นลูกสะใภ้ของนายปลา ไปโรงเรียนได้ ๒ วัน ก็ถูกครูฝ่ายปกครองไม่อนุญาตให้เข้าเรียนและให้ออกจากโรงเรียนด้วยเหตุว่า น.ส.กบ มีบุตรแล้ว โดยที่ไม่ได้มีการแจ้งเป็นหนังสือแต่อย่างใด นายปลาเห็นว่าการกระทำของครูฝ่ายปกครองไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงนำเรื่องมายื่นฟ้องต่อศาลปกครองแทน **น.ส.กบ พร้อมทั้งลงชื่อตนเองเป็นผู้ฟ้องคดี โดยอ้างว่าหลังจากน.ส.กบ ได้แต่งงานกับลูกชายก็ได้รับ น.ส.กบ เข้ามาอยู่ที่บ้านของตน**

และรับผิดชอบค่าการศึกษาและค่าเลี้ยงดูหลาน จึงเป็นผู้ปกครอง หรือผู้แทนโดยชอบธรรมที่มีสิทธินำคดีมาฟ้องแทน น.ส.กบ

ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ตามมาตรา ๑๙ กำหนดว่า “บุคคลย่อมพ้นจากภาวะผู้เยาว์และบรรลุนิติภาวะเมื่อมีอายุ ยี่สิบปีบริบูรณ์” และตามกฎหมายผู้เยาว์ถือเป็นบุคคลผู้ไร้ความสามารถ ซึ่งการที่ผู้เยาว์จะทำนิติกรรมใดๆ หรือแม้กระทั่งการยื่นฟ้องคดี ต่อศาล ก็จะต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ว่าด้วยความสามารถแล้ว เช่น การได้รับอนุญาตหรือ ความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบธรรมหรือมีคำสั่งศาลอนุญาต หรือให้ความยินยอม เป็นต้น (ข้อ ๒๖ ระเบียบของที่ประชุมใหญ่ ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓) คดีนี้นายปลาจะถือเป็นผู้ปกครองหรือผู้แทนโดยชอบธรรม ของ น.ส.กบ และยื่นฟ้องคดีแทน น.ส.กบ ได้หรือไม่ ? เพียงใด ?

มาดูคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดกันครับ...

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า มาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่ง พ.ร.บ.จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดว่า ถ้าเป็นการฟ้องคดีแทนผู้อื่นจะต้องแนบ ใบมอบฉันทะให้ฟ้องคดีแทนมาด้วย และข้อ ๒๗ แห่งระเบียบของ ที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓ กำหนดว่า **ในกรณีที่ผู้เยาว์ซึ่งมีอายุ ไม่ต่ำกว่าสิบห้าปีบริบูรณ์ประสงค์จะฟ้องคดีปกครองด้วยตนเอง ถ้าศาลเห็นสมควรจะอนุญาตให้ฟ้องคดีปกครองด้วยตนเองก็ได้ ในกรณีเช่นว่านี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ของศาลแจ้งให้ผู้แทน โดยชอบธรรมของผู้เยาว์ดังกล่าวทราบและศาลอาจมีคำสั่งให้ผู้แทน**

**โดยชอบธรรมนั้นหรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องให้ข้อเท็จจริงต่อศาล
เพื่อประกอบการพิจารณาได้**

จากข้อเท็จจริงในคดี ผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย
อันเนื่องมาจากการกระทำของผู้ถูกฟ้องคดี (ผู้อำนวยการโรงเรียน)
ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีสิทธิยื่นฟ้องคดีนี้ต่อศาลปกครองก็คือ
น.ส.กบ ซึ่งขณะนั้นมีอายุเพียง ๑๖ ปีเศษ จึงถือเป็นผู้เยาว์ และ
น.ส.กบ อาจยื่นฟ้องคดีนี้ด้วยตนเองได้ หากศาลปกครองชั้นต้น
เห็นสมควรอนุญาต

ส่วนนายปลา เป็นเพียงบิดาของสามีโดยไม่ชอบ
ด้วยกฎหมายของ น.ส.กบ ซึ่งไม่ใช่ผู้แทนโดยชอบธรรมหรือ
ผู้ปกครองของ น.ส. กบ ตามกฎหมาย การที่นายปลาเป็น
ผู้ลงลายมือชื่อเป็นผู้ฟ้องคดีแทน น.ส.กบ จึงเป็นการกระทำโดยไม่มี
อำนาจ ทั้งไม่ปรากฏว่าศาลปกครองชั้นต้นมีคำสั่งอนุญาตให้ น.ส.กบ
ยื่นฟ้องคดีนี้ด้วยตนเองได้ (ตามข้อ ๒๗) ซึ่งจะทำให้ น.ส.กบ สามารถ
มอบอำนาจให้นายปลา เป็นผู้ฟ้องคดีแทนหรือดำเนินการแทนได้
(ตามมาตรา ๔๕ วรรคห้า แห่ง พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองและ
วิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒)

ดังนั้น การที่นายปลายื่นฟ้องคดีนี้แทน น.ส.กบ จึงถือว่าเป็น
คำฟ้องที่ผู้ฟ้องคดียังมีได้ลงลายมือชื่อ จึงเป็นคำฟ้องที่มี
รายการไม่ครบถ้วนตามมาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติ
เดียวกัน อันถือเป็นคำฟ้องที่ไม่สมบูรณ์ครบถ้วน

แต่อย่างไรก็ตาม ศาลก็มีอำนาจที่จะมีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดี
แก้ไขให้ผู้ถูกต้องได้ (ตามนัยข้อ ๓๗ วรรคสอง แห่งระเบียบ
ของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณา
คดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๓) โดยมีคำสั่งเรียกให้ น.ส.กบ มาลง

ลายมือชื่อในคำฟ้องให้ถูกต้อง และดำเนินการตามข้อ ๒๗ แห่งระเบียบดังกล่าวให้ถูกต้องด้วย หรือกรณีที่ น.ส.กบ ประสงค์จะมอบอำนาจให้บุคคลใดที่มีคุณสมบัติตามกฎหมายดำเนินการฟ้องคดีแทนก็จะต้องให้มีการจัดทำหนังสือมอบอำนาจให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดภายหลังจากที่ศาลได้มีคำสั่งอนุญาตให้ผู้ฟ้องคดียื่นฟ้องคดีนี้ด้วยตนเองได้แล้ว

ศาลปกครองสูงสุดจึงส่งสำนวนคืนไปยังศาลปกครองชั้นต้นเพื่อให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาเสียใหม่ให้ถูกต้องต่อไป (คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๖๘/๒๕๕๓)

ชัดเจนครับว่า ผู้มีสิทธิฟ้องคดีนี้คือ น.ส.กบ และบิดาของสามีไม่ใช่ผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้ปกครองของสะไก (ผู้เยาว์) และการที่ผู้เยาว์จะยื่นฟ้องคดีปกครองด้วยตนเองได้ก็จะต้องได้รับอนุญาตจากศาล หรือเมื่อได้รับอนุญาตแล้วจะมอบอำนาจให้บุคคลอื่นยื่นฟ้องคดีแทนก็ได้

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดวางหลักไว้ว่า ศาลปกครองอาจมีคำสั่งอนุญาตให้ผู้เยาว์ ซึ่งมีอายุไม่ต่ำกว่า ๑๕ ปีบริบูรณ์ ที่ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากการกระทำของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ฟ้องคดีด้วยตนเองก็ได้ และเมื่อศาลมีคำสั่งอนุญาตแล้ว ผู้เยาว์ จะยื่นฟ้องคดีด้วยตนเองหรือจะมอบอำนาจให้ผู้ผู้อื่นยื่นฟ้องคดีแทนตนเองก็ได้...

กรณีนี้ถ้าผู้เยาว์ยื่นฟ้องคดีด้วยตนเอง ก็จะต้องลงลายมือชื่อในคำฟ้องให้ถูกต้อง หรือถ้ามอบอำนาจให้ผู้ผู้อื่นยื่นฟ้องคดีแทน ก็จะต้องทำหนังสือมอบอำนาจให้ถูกต้องด้วย...

ถูกต้อง... ค้า

เรื่องที่ ๒๒

“ไข่นกกระทา” คือรายได้... ให้เวลาผมด้วย !

ผมได้รับคำสั่งจาก อบต.
ให้เลิกกิจการเลี้ยงไก่ไข่ เพราะ
สร้างความเดือดร้อนรำคาญให้แก่ชาวบ้าน
ซึ่งผมเห็นว่าคำสั่งดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมาย
จึงนำเรื่องไปฟ้องต่อศาลปกครองแล้ว
แต่ระหว่างที่ศาลท่านพิจารณาคดี
ถ้าผมต้องเลิกประกอบกิจการตามคำสั่ง
ดังกล่าว ครอบครัวผมจะขาดรายได้
และลำบากครับ !

พ่อบมนตรี เคยได้ยินเรื่องมาตรการ
หรือวิธีการคุ้มครองชั่วคราวของ
ศาลปกครองไหมล่ะ พ่อบมนตรี
สามารถยื่นคำขอต่อศาลให้ทุเลา
การบังคับตามคำสั่งของ อบต. ไว้
เป็นการชั่วคราวจนกว่าศาลจะมี
คำพิพากษาได้ ที่สำคัญศาลจะมี
คำสั่งทุเลาการบังคับให้ได้ต่อเมื่อ
คำสั่งทางปกครองนั้นประกอบด้วย
หลักเกณฑ์ ๓ ประการ ลุงจะ
อธิบายและยกตัวอย่างคดีให้ฟัง...

“ไข่นกกระทา” คือรายได้... ให้เวลาผมด้วย !

ตามหลักกฎหมาย “คำสั่งทางปกครอง” มีผลใช้บังคับกับผู้รับคำสั่งตั้งแต่วันที่ได้รับแจ้งและจะมีผลตราบเท่าที่ยังไม่มีการเพิกถอนหรือสิ้นผลลงโดยเงื่อนไขเวลาหรือโดยเหตุอื่น (มาตรา ๔๒ แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแห่งปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒) และการอุทธรณ์หรือการฟ้องคดีต่อศาลปกครองไม่มีผลเป็นการทุเลาการบังคับตามคำสั่ง (มาตรา ๔๔ วรรคสาม แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแห่งปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และข้อ ๖๙ วรรคหนึ่ง ของระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓) จึงเป็นไปได้ว่าในระหว่างนั้นผู้ได้รับคำสั่งอาจได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย จนไม่สามารถเยียวยาแก้ไขให้กลับคืนสู่สภาพเดิมได้ หากต่อมาศาลมีคำพิพากษาว่าคำสั่งนั้นไม่ชอบด้วยกฎหมาย

การกำหนดมาตรการหรือวิธีการชั่วคราวใดๆ เพื่อบรรเทาทุกข์ให้แก่คู่กรณี จึงนับเป็นวิธีการหนึ่งที่จะมีผลเป็นการชะลอหรือระงับการบังคับตามผลของคำสั่งทางปกครองไว้เป็นการชั่วคราวก่อนศาลปกครองจะมีคำพิพากษาหรือคำสั่งชี้ขาดคดี

คดีที่จะนำมาฝากวันนี้เป็นเรื่องของผู้ฟ้องคดีซึ่งมีอาชีพเลี้ยงนกกระทาเพื่อเก็บไข่จำหน่าย ได้รับความเดือดร้อนเสียหายจากการที่ผู้ถูกฟ้องคดี (นายกองค์การบริหารส่วนตำบล) มีคำสั่งให้เลิกประกอบกิจการ เพราะมีผู้ร้องเรียนว่าได้รับผลกระทบจากกลิ่นมูลนกกระทา แต่ภายหลังจากที่มีการร้องเรียนผู้ฟ้องคดีก็ได้นิ่งนอนใจได้แก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น คงเหลือเพียงแต่การกั้นคอก

นกรกระทำให้มิดชิดและการย้ายกองมูลนกรกระทำออกไปจากกำแพง
ที่ติดกับบ้านของผู้ร้องเรียน

แต่ต่อมาผู้ฟ้องคดีได้มีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีเลิกประกอบ
กิจการ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายจึงนำคดี
มาฟ้องต่อศาลปกครอง เพื่อขอให้เพิกถอนคำสั่งดังกล่าวและขอให้
ศาลมีคำสั่งทุเลาการบังคับตามคำสั่งไว้เป็นการชั่วคราวจนกว่า
ศาลจะมีคำพิพากษา

การที่ศาลปกครองจะมีคำสั่งทุเลาการบังคับตามคำสั่ง
ทางปกครองไว้เป็นการชั่วคราวก่อนการพิพากษาคดีต้อง
ประกอบด้วยหลักเกณฑ์สำคัญ ๓ ประการ ดังนี้ (มาตรา ๖๖
แห่ง พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง
พ.ศ. ๒๕๔๒ และข้อ ๗๒ วรรคสาม ของระเบียบของที่ประชุมใหญ่
ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง
พ.ศ. ๒๕๔๓) (๑) คำสั่งทางปกครองที่เป็นเหตุแห่งการฟ้องคดีนั้น
น่าจะไม่ชอบด้วยกฎหมาย (๒) การให้คำสั่งทางปกครองดังกล่าว
มีผลใช้บังคับต่อไปจะทำให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงที่ยาก
แก่การเยียวยาแก้ไขในภายหลัง (๓) การทุเลาการบังคับตามคำสั่ง
ทางปกรองนั้นไม่เป็นอุปสรรคแก่การบริหารงานของรัฐหรือ
แก่บริการสาธารณะ

คดีนี้ศาลปกครองจะมีคำสั่งทุเลาการบังคับตามคำสั่งให้
ผู้ฟ้องคดีเลิกประกอบกิจการ อันมีผลทำให้ผู้ฟ้องคดีสามารถเลี้ยง
นกรกระทำต่อไปได้หรือไม่ ?

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า คณะกรรมการตรวจสอบ
ข้อเท็จจริงได้รายงานว่าผู้ฟ้องคดีได้ปฏิบัติตามบันทึก
ข้อตกลงบางส่วน ส่วนที่ยังไม่ปฏิบัติก็จะดำเนินการ

ให้แล้วเสร็จและผลการตรวจสอบสภาพคอกนกกระทาปรากฏว่ามีนกอยู่ในกรงประมาณ ๑,๒๐๐ ตัว และมีกลิ่นมูลนกกระทาตามสภาพคอกเลี้ยงสัตว์ทั่วไป แต่ไม่ถึงกับรุนแรง จึงฟังได้ว่าเหตุเดือดร้อนรำคาญเกี่ยวกับมูลสัตว์จากการเลี้ยงนกกระทายังไม่มีความร้ายแรงถึงขนาดอันจะก่อให้เกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพของประชาชนหรือมีผลกระทบต่อสถานะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของผู้ร้องเรียนและผู้อยู่อาศัยข้างเคียง

แต่การที่ผู้ถูกฟ้องคดีมีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีเลิกประกอบกิจการ โดยแสดงเหตุผลว่าผู้ฟ้องคดียังไม่ดำเนินการแก้ไขเรื่องกลิ่นรบกวน จึงเป็นการออกคำสั่งโดยอ้างเหตุแห่งการออกคำสั่งที่ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง และได้ระบุเหตุผลข้อกฎหมายในคำสั่งและไม่ปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีได้มีโอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตนตามมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีจึงน่าจะไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ประกอบกับการให้คำสั่งมีผลใช้บังคับต่อไป จะทำให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงที่ยากแก่การเยียวยาแก้ไขในภายหลัง เนื่องจากผู้ฟ้องคดีมีอาชีพเลี้ยงนกกระทาเพื่อเก็บไข่จำหน่ายซึ่งเป็นรายได้ส่วนใหญ่ในการดำรงชีพและความเป็นอยู่ของครอบครัว การมีคำสั่งให้ยกเลิกการประกอบกิจการย่อมมีผลต่อรายได้และความเป็นอยู่ของครอบครัว และเป็นความเสียหายอย่างร้ายแรงที่ศาลไม่อาจจะเยียวยาแก้ไขให้กลับคืนสู่ฐานะเดิมได้ในภายหลัง อีกทั้งการทุเลาการบังคับตามคำสั่งนั้นไม่เป็นอุปสรรคแก่การบริหารงานของรัฐหรือแก่บริการสาธารณะเพราะผู้ถูกฟ้องคดีหรือเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจยังมีอำนาจควบคุมดูแลตรวจตรา สอดส่องและ

กวดขันให้มีการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ นโยบายได้ดังเดิม และหากมีการฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งกฎหมายเจ้าหน้าที่ย่อมสามารถดำเนินคดีเพื่อบังคับให้เป็นไปตามกฎหมายได้ การมีคำสั่งทุเลาการบังคับตามคำสั่งพิพาทไว้จนกว่าจะมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเป็นอย่างอื่น จึงมิได้มีผลกระทบต่อความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายแต่อย่างใด

**จึงมีคำสั่งให้ทุเลาการบังคับตามคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดี
เลิกประกอบกิจการไว้ก่อนจนกว่าจะมีคำพิพากษาของศาลอันเป็นที่สุด
หรือมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น (คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๑๓๐/๒๕๕๔)**

ผู้ฟ้องคดีสามารถยื่นคำขอมาใน
คำฟ้องเลยหรือยื่นในเวลาใดก็ได้
แต่ต้องก่อนที่ศาลจะมีคำพิพากษา
หรือคำสั่งชี้ขาดในคดีนะ
ก้า ก้า ก้า

สรุปก็คือ ผู้ที่ประสงค์จะฟ้องคดีต่อศาลปกครอง
ให้เพิกถอนคำสั่งทางปกครองที่ตนเห็นว่า
ไม่ชอบด้วยกฎหมายและอยากจะให้ชะลอ
การบังคับหรือระงับการบังคับตามผลของคำสั่ง
ทางปกครองนั้นไว้เป็นการชั่วคราวก่อนที่ศาล
จะมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง จะต้องแสดงให้ศาล
เห็นอย่างชัดเจนว่า ถ้าให้คำสั่งทางปกครองนั้น
มีผลบังคับต่อไปจะทำให้เกิดความเสียหาย
ที่ยากแก่การแก้ไขเยียวยาในภายหลังอย่างไร
ซึ่งหากศาลเห็นด้วยกับคำขอ ท่านก็จะมีคำสั่ง
ทุเลาการบังคับตามคำสั่งไว้ก่อน ดังเช่นคดีที่
ลุงเล่าให้ฟังนี้ ซึ่งที่สุดผู้ฟ้องคดีก็มีเวลาที่จะเก็บ
ไขนงกระทาขายต่อไปได้ระยะหนึ่ง

ขอบคุณครับ
ผมจะไปยื่นคำขอ
ต่อศาลพ่วงนี้
เลยครับ...

เรื่องที่ ๒๓

ยืนยัน เชื่อใจ มันใจว่า ใช่... ! ไฉน ? “ตัว” สัมคำ

ดิฉันซื้อที่ดินจากนาย ก.

มา ๑ แปลง และเจ้าหน้าที่ที่ดินจดทะเบียนแล้วเรียบร้อย แต่ต่อมานาย ข. เจ้าของที่ดินคนเดิมก็มาได้แย้งว่าเขาไม่ได้ขายที่ดินแปลงนั้น และไปฟ้องคดีต่อศาล ซึ่งศาลพิพากษาให้ดิฉันคืนที่ดินแปลงดังกล่าวให้กับเขา ดิฉันเห็นว่าเจ้าหน้าที่ที่ดินประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ไม่ตรวจสอบลายมือชื่อและหน้าตาให้ดีก่อนจดทะเบียน ดิฉันจะฟ้องกรมที่ดินต่อศาลปกครองให้ชดใช้ค่าเสียหายดีไหมคะ ?

ความจริง... ก็น่าสนใจเจ้าหน้าที่ที่ทำนิติกรรม การตรวจสอบลายมือชื่อ ก็เป็นเรื่องยาก... ซึ่งมีคำพิพากษาของศาลปกครองวินิจฉัยไว้เหมือนกัน...

ยืนยัน เชื่อใจ มันใจว่า ไช... ! ไฉน ? “ตัว” ลืมคำ

คดีที่จะนำมาเล่าสู่กันฟังในวันนี้ เป็นเรื่องการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่ดินในการตรวจสอบลายมือชื่อของผู้จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมการขายฝากที่ดิน

ข้อเท็จจริงก็คือ นางสาว ส. อดีตภรรยาของนาย ค. ได้ “ขายฝากที่ดิน” จำนวน ๒ แปลง ที่นาย ค. เป็นผู้มีชื่อถือกรรมสิทธิ์เพียงผู้เดียวให้กับผู้ฟ้องคดี (ผู้รับซื้อฝาก) โดยในการดำเนินการครั้งแรก (แปลงแรก) นางสาว ส. ไปกับขายอีกคนหนึ่ง ส่วนครั้งที่สอง (แปลงที่ ๒) นางสาว ส. ได้นำหนังสือมอบอำนาจบัตรประจำตัวประชาชนและทะเบียนบ้าน (ทั้งตัวจริงและสำเนา) ของนาย ค. ไปจดทะเบียนการขายฝาก ณ สำนักงานที่ดินจังหวัด และเจ้าหน้าที่ได้จดทะเบียนการขายฝากให้จนเสร็จสิ้นกระบวนการ แต่ต่อมาไม่นาน นาย ค. ได้ฟ้องศาลจังหวัดขอให้เพิกถอนนิติกรรมการขายฝากที่ดินดังกล่าวโดยอ้างว่าตนไม่ได้เป็นผู้จดทะเบียน และไม่ได้มอบอำนาจให้นางสาว ส. ไปทำนิติกรรมขายฝากที่ดิน และศาลอุทธรณ์ภาค ๕ ได้พิพากษาให้เพิกถอนการจดทะเบียนดังกล่าว และให้ผู้ฟ้องคดีคืนโฉนดที่ดินให้กับเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่แท้จริง

ผู้ฟ้องคดีจึงฟ้องกรมที่ดินให้รับผิดชอบใช้ค่าเสียหาย โดยเห็นว่าเจ้าหน้าที่ที่ดินประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง เพราะเจ้าหน้าที่ได้มีการตรวจสอบลายมือชื่อของผู้ขอทำนิติกรรมตลอดเวลา ย่อมมีความชำนาญในการตรวจสอบลายมือชื่อซึ่งหากใช้ความระมัดระวังก็จะทราบความแตกต่างของลายมือชื่ออย่างชัดเจนและลายมือชื่อที่

ลงในเอกสารในส่วนของนามสกุล คือ “...สกุล” ผิดไปจากนามสกุลจริง คือ “...สกุล” อย่างเห็นได้ชัด จึงเป็นไปได้ที่ปกติบุคคลจะเขียนนามสกุลของตนเองผิดไป นอกเสียจากมิใช่บุคคลคนเดียวกัน

เรื่องนี้ศาลปกครองสูงสุดท่านจะมีคำพิพากษาเป็นประการใด ? เจ้าหน้าที่จะต้องใช้ความระมัดระวังหรือมีความรับผิดชอบในการตรวจสอบลายมือชื่อผู้ขอทำนิติกรรมเพียงใด ? และที่สูตรกรมที่ดินซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐต้นสังกัดของเจ้าหน้าที่จะต้องรับผิดชอบหรือไม่ ? น่าสนใจครับ... เพราะในทางปฏิบัติของเจ้าหน้าที่โดยเฉพาะหน่วยงานของรัฐที่เป็นหน่วยบริการ เช่น สำนักงานที่ดินจะมีประชาชนยื่นคำขอทำนิติกรรมในแต่ละวันจำนวนมาก น่าสนใจครับ ! แต่ถึงกระนั้นเจ้าหน้าที่ก็จะต้องใช้ความระมัดระวังในการปฏิบัติหน้าที่อย่างที่สุดเพื่อมิให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชนหรือรัฐ

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า มาตรา ๗๔ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน และกฎกระทรวง ฉบับที่ ๗ (พ.ศ. ๒๔๙๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ ข้อ ๒ กำหนดให้เจ้าหน้าที่มีอำนาจสอบสวนคู่กรณีและตรวจสอบเอกสารหลักฐานตามความจำเป็นและให้ดำเนินการไปตามสมควรแก่กรณี ฉะนั้น ในการตรวจสอบลายมือชื่อของผู้ขอทำนิติกรรม **เจ้าหน้าที่จึงมีหน้าที่เพียงตรวจสอบว่าลายมือชื่อมีความคล้ายคลึงกับลายมือชื่อที่ปรากฏในเอกสารอื่นหรือไม่ ด้วยสายตาตามธรรมดาเท่าที่วิญญูชนพึงกระทำได้ เจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินการไม่อยู่ในฐานะที่เป็นผู้ชำนาญการในการตรวจพิสูจน์ลายมือชื่อของผู้ขอทำนิติกรรมแต่อย่างใด**

และตามปกติในการลงลายมือชื่อ บุคคลทั่วๆ ไปอาจลงลายมือชื่อที่มีลักษณะแตกต่างจากชื่อและนามสกุลจริงจนไม่อาจที่จะเห็นได้ว่าบุคคลนั้นมีชื่อหรือนามสกุลจริงเป็นประการใด ซึ่งแตกต่างจากการเขียนชื่อและนามสกุลด้วยลายมือตัวบรรจง ซึ่งหากเขียนพยัญชนะหรือสระไม่ตรงกับชื่อและนามสกุลจริงย่อมสังเกตเห็นได้โดยง่าย เมื่อตามคำขอจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมและหนังสือสัญญาขายฝาก ไม่ได้กำหนดให้เขียนชื่อและนามสกุลด้วยตัวบรรจง คู่กรณีย่อมลงลายมือชื่อซึ่งอาจไม่ตรงกับชื่อและนามสกุลจริงได้

นอกจากนี้ การพิจารณาตรวจสอบลายมือชื่อของเจ้าหน้าที่ก็เป็นเพียงขั้นตอนก่อนที่จะรับจดทะเบียนการขายฝากที่ดิน ซึ่งมีข้อจำกัดและแตกต่างกับการพิจารณาในศาลอุทธรณ์ซึ่งมีประเด็นการฟ้องร้องว่ามีการปลอมลายมือชื่อในหนังสือขายฝากที่ต้องเปรียบเทียบลายมือชื่อกับเอกสารต่างๆ ในคดี ซึ่งเจ้าหน้าที่ที่ดินไม่มีโอกาสพิจารณาแต่อย่างใด คงพิจารณาแต่เพียงเอกสารประกอบการจดทะเบียนขายฝากที่ดินเท่านั้น นอกจากนี้ ผู้ฟ้องคดียังได้ให้ถ้อยคำยืนยันและบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรในหนังสือสัญญาขายฝากว่า **“ได้ติดต่อกับเจ้าของที่ดินโดยตรงและตกปาลงคำสัญญากันแล้วจึงมาทำสัญญาและหากมีความผิดพลาดขอรับผิดชอบเองทั้งสิ้น”** และในชั้นการดำเนินคดีของศาลจังหวัดก็ได้เบิกความยืนยันต่อศาลพร้อมกับได้ชี้ตัวนาย ค. นอกจากนี้ ก็ได้ยืนยันกับเจ้าหน้าที่ว่าได้ติดต่อกับเจ้าของที่ดินโดยตรงและยืนยันต่อคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิดว่า นาย ค. เป็นผู้ขอจดทะเบียนและลงชื่อในสัญญาและเอกสารด้วยตนเองและ**มั่นใจ**ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่

จากข้อเท็จจริงดังกล่าวจึงทำให้เจ้าหน้าที่เชื่อว่าผู้ที่ขอจดทะเบียนคือคู่สัญญาที่แท้จริงและการตรวจสอบลายมือชื่อของเจ้าหน้าที่ก็อยู่บนพื้นฐานของข้อเท็จจริงนี้ จึงเป็นการดำเนินการตามสมควรแก่หน้าที่แล้ว ผู้ฟ้องคดีจึงไม่อาจกล่าวอ้างในภายหลังว่า **ที่ทำไปเพราะเชื่อโดยสุจริตว่าเจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรอบคอบดีแล้ว** อันเป็นการผลักภาระทั้งหมดให้เจ้าหน้าที่ ทั้งที่ผู้ฟ้องคดีรับซื้อฝากที่ดินด้วยเงินจำนวนมากและติดต่อกันมาก่อนตามปกติวิญญูชนจึงน่าจะรู้จักเจ้าของที่ดินตามสมควร ส่วนเจ้าหน้าที่ไม่ได้รู้จักแต่อย่างใด

พิพากษายกฟ้อง (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด
ที่ อ. ๑๔๐/๒๕๕๔)

เรื่องที่เล่ามา... คงทำให้คุณหม่อมเข้าใจมากขึ้น และตัดสินใจได้ว่าฟองศาลหรือไม่ ? เพราะในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ หากต้องมีการตรวจสอบลายมือชื่อของผู้ขอทำนิติกรรมก็เพียงแค่ใช้ความระมัดระวังในระดับปกติที่วิญญูชนพึงกระทำเท่านั้น ส่วนผู้ขอจดทะเบียนนิติกรรมที่มีการซื้อขายก็จำเป็นต้องใช้ความระมัดระวังซึ่งเป็นไปตามหลักกฎหมายทั่วไปที่ว่า “ผู้ซื้อต้องระวัง ผู้ขายต้องระวัง” และที่สุดเมื่อตัวเองยืนยัน เชื่อใจ มั่นใจแล้วว่า ใช... เจ้าหน้าที่ก็ต้องเชื่อครับ !

ครั้งนี้ถือเป็น
บทเรียนสำคัญ
สำหรับหม่อม
เลยค่ะ

เรื่องที่ ๒๔
มีพินัยกรรมรับเงิน (บำเหน็จ)
เหตุใด ? ไม่มีสิทธิ์

ลุงเป็นธรรมครับ !
ถ้าผมทำพินัยกรรม
ให้น้องชายเป็นผู้รับเงิน
บำเหน็จตกทอด ลูกชายผม
ก็ไม่มีสิทธิ์ได้รับใช่มั้ยครับ !

เรื่องผู้มีสิทธิได้รับบำเหน็จตกทอด
ของข้าราชการที่ถึงแก่ความตาย
เคยมีคดีฟ้องร้องต่อศาลปกครอง
และศาลปกครองสูงสุดได้วินิจฉัย
ไว้แล้วอย่างชัดเจน เรื่องมีอยู่ว่า...
ยินดีด้วยนะพ่อสุขกับแม่ศรี
ลูกชายน่ารักเชียว...

มีพินัยกรรมรับเงิน (บำเหน็จ) เหตุใด ? ไม่มีสิทธิ

คดีปกครองที่นำมาเล่าสู่กันฟังในวันนี้ เป็นเรื่องเกี่ยวกับผู้มีสิทธิได้รับ “บำเหน็จตกทอด” ของข้าราชการผู้ถึงแก่ความตาย โดยข้อเท็จจริงมีว่า

ผู้ฟ้องคดีเป็นบุตรของนาย ส. ที่ถึงแก่ความตายขณะเป็นข้าราชการบำนาญในสังกัดของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ (องค์การบริหารส่วนจังหวัด) ได้ยื่นเรื่องขอรับเงินบำเหน็จตกทอด แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ (ผู้ว่าราชการจังหวัด) ได้มีคำสั่งจ่ายเงินดังกล่าวให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ (บุตรอีกคนหนึ่งของนาย ส.) ในฐานะเป็นผู้อุปการะเลี้ยงดูนาย ส. ผู้ฟ้องคดีจึงได้ยื่นอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าว แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ (ปลัดกระทรวงมหาดไทย) และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย) ให้ยกอุทธรณ์ ผู้ฟ้องคดีไม่เห็นด้วยโดยอ้างว่านาย ส. ได้ทำพินัยกรรมให้ผู้ฟ้องคดีรับเงินทั้งหมดและไม่สอบบากคำผู้ฟ้องคดี จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเพิกถอนคำสั่งที่จ่ายเงินบำเหน็จตกทอดให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓

ข้อกฎหมายสำคัญของคดีนี้ก็คือ บทบัญญัติมาตรา ๔๘ และมาตรา ๔๓ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๐ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๐ ซึ่งกำหนดว่ากรณีที่ได้รับบำนาญปกติถึงแก่ความตายให้จ่ายเงินเป็นบำเหน็จตกทอดให้แก่ทายาทเป็นจำนวนสามสิบเท่าของบำนาญรายเดือนที่ได้รับ แต่บุตรซึ่งมีอายุครบยี่สิบปีบริบูรณ์

แล้วในวันที่ข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้นั้นตาย ไม่มีสิทธิได้รับเงินบำเหน็จตกทอด เว้นแต่กำลังศึกษาในชั้นเตรียมอุดมศึกษาหรือชั้นการศึกษาที่ทางราชการรับรองให้เทียบเท่าและมีอายุไม่เกินยี่สิบหกปีบริบูรณ์ หรือเว้นแต่เป็นบุคคลซึ่งพิการถึงทุพพลภาพ และในกรณีที่ไม่มีทายาทผู้มีสิทธิได้รับบำนาญพิเศษ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจที่จะพิจารณาให้บุคคลที่แสดงหลักฐานได้ว่าเป็นผู้อุปการะผู้ตายอยู่หรือเป็นผู้อยู่ในอุปการะของผู้ตายเป็นผู้รับบำนาญพิเศษ

คดีนี้มีประเด็นที่จะต้องพิจารณา คือ คำสั่งจ่ายเงินบำเหน็จตกทอดให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ในฐานะเป็นผู้อุปการะนาย ส. ผู้ตาย ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ? และเงินบำเหน็จตกทอดเป็นมรดกของนาย ส. ผู้ตายหรือไม่ ?

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า เมื่อนาย ส. ผู้ตาย ไม่มีทายาทที่มีสิทธิรับบำเหน็จตกทอดในฐานะบุตรตามกฎหมายกำหนดไว้ (เนื่องจากบิดามารดาและภรรยาของผู้ตายได้ถึงแก่ความตายก่อนแล้ว และบุตรของผู้ตายทั้งห้าคนมีอายุครบยี่สิบปีบริบูรณ์แล้ว และไม่มีบุตรคนใดกำลังศึกษาอยู่หรือพิการถึงทุพพลภาพ) ดังนั้น นาย ส. จึงไม่มีทายาทที่มีสิทธิรับเงินบำเหน็จตกทอดในฐานะบุตร (มาตรา ๔๘) และข้อเท็จจริงปรากฏจากการสอบสวนของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มีหลักฐานแสดงได้ว่าเป็นผู้อุปการะผู้ตาย (โดยเพื่อนบ้านและบุตรของผู้ตายสืบทอดเว้นผู้ฟ้องคดีต่างให้การยืนยันว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เป็นผู้อุปการะเลี้ยงดูนาย ส. ผู้ตายมาตั้งแต่ออกจากราชการโดยนาย ส. มีสุขภาพไม่แข็งแรงและมีเงินเดือนไม่พอใช้จ่าย) ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒

จึงมีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เป็นผู้รับบำนาญพิเศษ
ในฐานะเป็นผู้อุปการะผู้ตาย (มาตรา ๔๓ วรรคห้า)

ดังนั้น คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ที่ให้จ่ายเงินบำเหน็จ
ตกทอดให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ในฐานะเป็นผู้อุปการะนาย ส. ผู้ตาย
จึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว

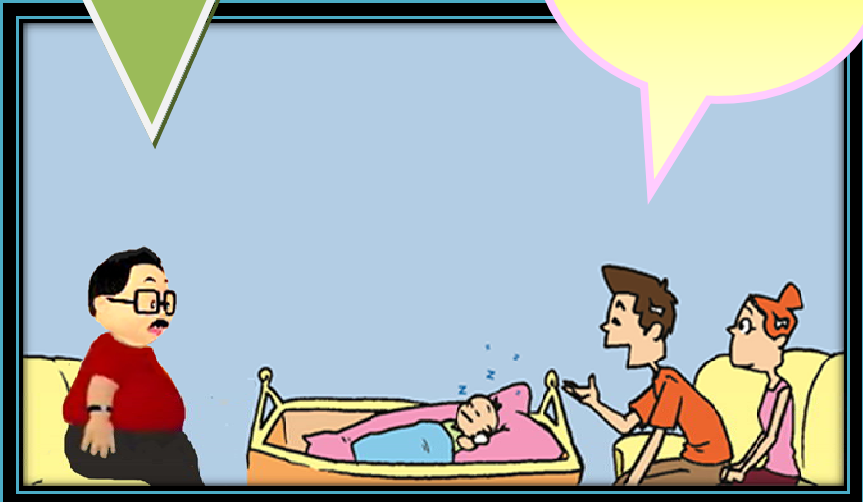
นอกจากนี้ เงินบำเหน็จตกทอดมิใช่ทรัพย์สินที่ผู้ตายมีอยู่
ในขณะที่ถึงแก่ความตาย จึงมิใช่มรดกของผู้ตาย ตามนัยมาตรา ๑๖๐๐
แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เมื่อนาย ส. ผู้ตาย เป็น
ข้าราชการบำนาญในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด การจัดการ
เกี่ยวกับเงินบำเหน็จตกทอดของผู้ตายจึงต้องเป็นไปตามกฎหมาย
ว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งการพิจารณาว่า
บุคคลใดจะมีสิทธิได้รับเงินบำเหน็จตกทอดต้องเป็นไปตามบทบัญญัติ
ของกฎหมายดังกล่าว

ศาลปกครองสูงสุดจึงพิพากษายกฟ้อง (คำพิพากษาศาลปกครอง
สูงสุดที่ อ. ๑๐๗-๑๑๑/๒๕๕๔)

ในการปฏิบัติหน้าที่เจ้าหน้าที่จะต้องมีความละเอียดรอบคอบในการแสวงหาข้อเท็จจริงเพื่อประกอบการวินิจฉัย และการยึดถือกฎหมายเป็นหลักสำคัญในการออกคำสั่งทางปกครอง ส่วนทายาทของข้าราชการส่วนท้องถิ่นที่มีสิทธิได้รับบำเหน็จตกทอด หากผู้ถึงแก่ความตายไม่มีทายาทตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ผู้ว่าราชการจังหวัดก็มีอำนาจพิจารณาจ่ายเงินให้กับผู้อุปการะข้าราชการผู้นั้นก่อนถึงแก่ความตายได้ และ “เงินบำเหน็จตกทอด” ก็ไม่เป็นมรดกที่จะตกทอดแก่ทายาทตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังนั้น ลูกชายของพ่อสุขก็ถือเป็นผู้มีสิทธิตามกฎหมายครับ !

ขอบคุณครับ...
ผมก็ไม่คิดว่าจะมีลูกตอนแก่
ผมคงต้องทำพินัยกรรมใหม่...

เรื่องที่ ๒๕

ต้องพ้นจากตำแหน่ง... เพราะเหตุมีส่วนได้เสีย

ที่บ้านเล็กขายอุปกรณ์ก่อสร้าง
และสามีเล็กดำรงตำแหน่งสมาชิก
สภาเทศบาล เมื่อวานมีคนของ
เทศบาลมาซื้ออุปกรณ์ก่อสร้าง
แต่สามีเล็กไม่ยอมขายให้ เพราะกลัว
จะเป็นผู้มีส่วนได้เสีย แต่เล็กว่า
ไม่น่าจะเกี่ยวนะคะ เราก็คายของ
ตามราคาปกติ ๗๐๐ กว่าบาทเอง
เหมือนขายให้กับคนทั่วไป

แม่เล็ก... กฎหมายห้ามสมาชิก
สภาเทศบาลเข้ามามีส่วนได้เสีย
กับเทศบาล เพื่อให้สมาชิก
สภาเทศบาลทำหน้าที่อย่าง
เที่ยงธรรม โดยไม่คำนึงว่าจะได้
ประโยชน์หรือไม่ ลุงเป็นธรรม
จะเล่าคำพิพากษาของ
ศาลปกครองคดีหนึ่งให้ฟัง
แม่เล็กจะได้คำตอบในประเด็น
ที่สงสัยเลยละ...

ต้องพ้นจากตำแหน่ง... เพราะเหตุมีส่วนได้เสีย

คดีนี้เป็นข้อพิพาทที่พบเห็นกันบ่อยในราชการส่วนท้องถิ่น กรณีเจ้าหน้าที่ถูกร้องเรียนว่าเป็นผู้มีส่วนได้เสียในกิจการที่กระทำให้แก่หน่วยงานที่ตนสังกัด

ข้อเท็จจริงในคดีมีอยู่ว่า ผู้ฟ้องคดีประกอบอาชีพค้าขาย น้ำมันเชื้อเพลิงและขายอุปกรณ์ก่อสร้างในเขตเทศบาลตำบล ซึ่งผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลอยู่ ต่อมาได้มีผู้ร้องเรียนไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดว่าผู้ฟ้องคดีเป็นสมาชิกสภาเทศบาลมีส่วนได้เสียในกิจการที่กระทำให้แก่เทศบาล กรณีขายวัสดุอุปกรณ์ก่อสร้าง ได้แก่ เหล็กกล่อง สีน้า ตะปู น๊อต ไขเลื่อย รวมเป็นเงิน ๗๕๑ บาท ให้แก่เทศบาล โดยปรากฏหลักฐานตามใบส่งของชั่วคราวและหลักฐานการรับเงิน

ผู้ว่าราชการจังหวัดจึงสั่งการให้นายอำเภอสอบสวนข้อเท็จจริง ผลการสอบสวนสรุปว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีส่วนได้เสียกับเทศบาลจริง ในขณะที่ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาล อันเป็นการกระทำ อันต้องห้ามตามมาตรา ๑๘ ทวิ และต้องพ้นจากสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาล ตามมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ผู้ว่าราชการจังหวัดจึงมีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่ง

ต่อมาผู้ฟ้องคดีได้ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรี และได้คะแนนเป็นลำดับที่ ๑ แต่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้แจ้งมติของคณะกรรมการฯ ที่มีมติเป็นเอกฉันท์สั่งถอนชื่อผู้ฟ้องคดีออกจาก

การเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรี และสั่งให้มีการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีใหม่

ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าเหตุที่คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งถอนชื่อผู้ฟ้องคดีนั้น สืบเนื่องมาจากการแจ้งผลการวินิจฉัยของผู้ว่าราชการจังหวัดที่ให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาล อันทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหาย จึงนำเรื่องมาฟ้องต่อศาลปกครองเพื่อขอให้ศาลเพิกถอนคำสั่งของผู้ว่าราชการจังหวัดดังกล่าว

คดีมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยว่า คำสั่งของผู้ว่าราชการจังหวัด (ผู้ถูกฟ้องคดี) ที่ให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลนั้นชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ซึ่งต้องพิจารณาให้ได้ก่อนว่าผู้ฟ้องคดีถือเป็นผู้มีส่วนได้เสียกับเทศบาลหรือไม่

กรณีนี้ ศาลปกครองชั้นต้นพิจารณาว่า ผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจวินิจฉัยและทำคำสั่งได้ตามมาตรา ๑๘ ทวิ ประกอบมาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง (๖) และวรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ เมื่อกรณีมีข้อสงสัยเกี่ยวกับสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลผู้ใดสิ้นสุดลง เนื่องจากเป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาที่เทศบาลนั้นเป็นคู่สัญญาหรือในกิจการที่กระทำให้แก่เทศบาลนั้น และเห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีได้ดำเนินการสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกรณีมีผู้ร้องเรียน โดยได้รวบรวมเอกสารพยานหลักฐานพยานบุคคลที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งได้เปิดโอกาสให้ผู้ฟ้องคดีมีโอกาสดำเนินการขอเท็จจริง และได้มีโอกาสดำเนินการและแสดงพยานหลักฐานตามนัยมาตรา ๓๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ แล้ว กระบวนการในการออกคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีจึงชอบด้วยกฎหมาย

แต่สำหรับประเด็นการใช้ดุลพินิจในการออกคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีนั้น ศาลเห็นว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นสมาชิกสภาเทศบาลตำบลและเป็นเจ้าของกิจการปัมน้ำมันและร้านค้าในเขตเทศบาลตำบลดังกล่าว จากการตรวจสอบใบเสร็จร้านค้าของผู้ฟ้องคดีที่จำหน่ายสินค้าประเภทเหล็กกล่อง สีนํ้า ตะปู น๊อต ใบเลื่อยและสินค้าเบ็ดเตล็ดอื่นๆ ให้กับเทศบาลรวมเป็นเงิน ๗๕๑ บาท นั้น เป็นกรณีการซื้อขายสิ่งของเครื่องใช้ที่จำเป็นในการจัดทำสื่อโฆษณาอันจำเป็นในการใช้สอยในงานของเทศบาลเนื่องจากไม่มีวัสดุคงเหลือ

ประกอบกับการจัดซื้อดังกล่าวเป็นเรื่องที่เจ้าหน้าที่เทศบาลสมควรจะเลือกซื้อสินค้าจากร้านของผู้ฟ้องคดี โดยไม่ปรากฏว่าเป็นเพราะเจ้าหน้าที่มีผลประโยชน์ได้เสียหรือถูกบีบบังคับให้ซื้อสินค้าจากร้านของผู้ฟ้องคดีแต่อย่างใด และในทางกลับกันหากในเขตเทศบาลตำบลไม่มีร้านขายสินค้าวัสดุอุปกรณ์ดังกล่าว คงมีแต่ร้านของผู้ฟ้องคดีเท่านั้นและผู้ฟ้องคดีต้องปฏิเสธไม่ขายสินค้าหากเป็นเช่นนั้นแล้วก็จะเป็นการบังคับให้เทศบาลต้องจัดหาสินค้าจากที่อื่น ซึ่งคงเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางเพิ่มขึ้น อันมิใช่เจตนารมณ์ของมาตรา ๑๘ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาลฯ

ศาลปกครองชั้นต้นจึงเห็นว่าการใช้ดุลพินิจของผู้ถูกฟ้องคดีเป็นไปโดยไม่ชอบตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย จึงพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดี ผู้ถูกฟ้องคดีไม่เห็นด้วยจึงยื่นอุทธรณ์

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้วมีความเห็นว่าตามมาตรา ๑๘ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาลฯ ที่กำหนดว่า สมาชิกสภาเทศบาลต้องไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาที่เทศบาลนั้นเป็นคู่สัญญา หรือในกิจการที่กระทำให้แก่เทศบาลนั้น หรือที่เทศบาลนั้นจะกระทำ

และมาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติฉบับเดียวกันบัญญัติว่า สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลสิ้นสุดลงเมื่อ (๖) กระทำการ อันต้องห้ามตามมาตรา ๑๘ ทวิ

กฎหมายดังกล่าวมีเจตนารมณ์ในการป้องกันมิให้สมาชิกสภาเทศบาลเข้ามามีประโยชน์ได้เสียกับเทศบาลในขณะดำรงตำแหน่งอยู่ เพื่อให้สมาชิกสภาเทศบาลได้ทำหน้าที่โดยเที่ยงธรรม จึงบัญญัติห้ามมิให้สมาชิกเข้ามามีส่วนได้เสียกับเทศบาลไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม และไม่คำนึงว่าจะเป็นการได้ประโยชน์จากการเข้าทำสัญญาหรือเข้าทำกิจการใดกับเทศบาลหรือไม่ บทบัญญัติดังกล่าวมิได้กำหนดข้อยกเว้นและมีได้กำหนดถึงมูลเหตุจูงใจในการเข้าไปมีส่วนได้เสียในการกระทำความดังกล่าวกับเทศบาลที่ตนเป็นสมาชิกอยู่แต่อย่างใด

ดังนั้น หากข้อเท็จจริงเกิดขึ้นตามที่มาตรา ๑๘ ทวิ กำหนดแล้ว ฝ่ายปกครองไม่อาจใช้ดุลพินิจเป็นอย่างอื่นได้ ต้องผูกพันตามลักษณะแห่งข้อเท็จจริงที่ต้องตามบทบัญญัติดังกล่าว และผลแห่งการเข้าไปมีส่วนได้เสียขณะที่เป็นสมาชิกสภาเทศบาล สมาชิกผู้นั้นจะต้องพ้นจากสมาชิกภาพตามมาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง (๖) แห่งพระราชบัญญัติฉบับเดียวกัน

กรณีนี้ถือได้ว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงตามสัญญาซื้อขายที่เทศบาลเป็นคู่สัญญา อันต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๑๘ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาลฯ อันเป็นเหตุให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลของผู้ฟ้องคดีต้องสิ้นสุดลง

ฉะนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีวินิจฉัยว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีส่วน
ได้เสียกับเทศบาลตำบลและต้องพ้นจากสมาชิกภาพการเป็น
สมาชิกสภาเทศบาล จึงเป็นการออกคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว
(คดีหมายเลขแดงที่ อ. ๒๙๘/๒๕๕๑)

การที่มาตรา ๑๘ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติ
เทศบาลฯ ห้ามสมาชิกสภาเทศบาลมี
พฤติกรรมเป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรง
หรือทางอ้อมในสัญญาที่เทศบาลเป็นคู่สัญญา
หรือในกิจการที่กระทำกับเทศบาล
เพื่อป้องกันมิให้สมาชิกเข้าไปมีประโยชน์
ได้เสียกับเทศบาลขณะดำรงตำแหน่ง
จึงไม่ควรเข้าทำสัญญาหรือกิจการใดๆ
กับเทศบาลไม่ว่าจะได้รับประโยชน์หรือไม่
หรือมากน้อยเพียงใดก็ตาม !

เฮ้อ... โล่งอก
ดินะที่สามีเล็ก
ไม่ยอมขายให้

เรื่องที่ ๒๖

การระบุวิธีการและระยะเวลาการฟ้องคดี
ใน “คำสั่งทางปกครอง” สำคัญ... ไฉน ?

ลุงเป็นธรรมครับ ! ตอนนี้
ผมเตรียมตัวอ่านหนังสือล่วงหน้า
เพราะผมอยากเป็นพนักงานคดีปกครองครับ !
ผมสงสัยว่าคำสั่งทางปกครองที่อาจฟ้องคดี
ต่อศาลปกครองได้ ถ้าผู้ออกคำสั่งไม่ได้ระบุวิธีการ
และระยะเวลาในการยื่นฟ้องคดีไว้ ตามมาตรา ๕๐
แห่ง พ.ร.บ.จัดตั้งศาลปกครองฯ ถ้าพ้น ๑ ปี ไปแล้ว
ผู้รับคำสั่งได้ขอให้ผู้ออกคำสั่งระบุวิธีการและ
ระยะเวลาการฟ้องคดีใหม่ จะทำให้ผู้รับคำสั่ง
มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลไหมครับ !

มีเป้าหมายชัดเจนดีนะหนูจุก
ขอให้ได้เป็นพนักงานคดีปกครอง
สมใจนะ

เรื่องที่หนูถามนี้มีประโยชน์มาก
ลุงจะเล่าตัวอย่างคดีให้ฟัง
ฟังให้ดีๆ !

ลงมากุยกั๊กดีกว่า ระวังตกนะ !

การระบุวิธีการและระยะเวลาการฟ้องคดี
ใน “คำสั่งทางปกครอง” สำคัญ... ไฉน ?

หน้าที่... ที่สำคัญประการหนึ่งของฝ่ายปกครองในการออก “คำสั่งทางปกครอง” ก็คือ คำสั่งทางปกครองซึ่งกระทบต่อสิทธิของบุคคล ผู้ออกคำสั่งจะต้องระบุวิธีการและระยะเวลาในการยื่นคำอุทธรณ์หรือคำโต้แย้งตามมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และคำสั่งทางปกครองใดที่อาจฟ้องต่อศาลปกครองได้ ผู้ออกคำสั่งจะต้องระบุวิธีการและระยะเวลาในการยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองไว้ในคำสั่งด้วยตามมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

ซึ่งกำหนดว่า คำสั่งใดที่อาจฟ้องต่อศาลปกครองได้ ให้ผู้ออกคำสั่งระบุวิธีการยื่นคำฟ้องและระยะเวลาย่อยสำหรับยื่นคำฟ้องไว้ในคำสั่งด้วย ในกรณีที่ปรากฏต่อผู้ออกคำสั่งในภายหลังว่าตนมิได้ระบุข้อความดังกล่าว ให้ผู้นั้นดำเนินการแจ้งข้อความซึ่งพึงระบุดังกล่าวให้ผู้รับคำสั่งทราบโดยไม่ชักช้า ในกรณีนี้ให้ระยะเวลาสำหรับยื่นคำฟ้องเริ่มนับใหม่ นับแต่วันที่ผู้รับคำสั่งได้รับแจ้งข้อความดังกล่าว แต่ถ้าไม่มีการแจ้งใหม่และระยะเวลาสำหรับยื่นคำฟ้องมีกำหนดน้อยกว่า ๑ ปี ให้ขยายเวลาสำหรับยื่นคำฟ้องเป็น ๑ ปี นับแต่วันที่ผู้รับคำสั่ง

ดังเช่นกรณีพิพาทตามคำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๕๔๖/๒๕๕๐ ซึ่งเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการที่อธิการบดีมหาวิทยาลัยโม่งนุมติ ปริญญาเกียรตินิยมอันดับสองให้แก่ผู้ฟ้องคดี เนื่องจากผู้ฟ้องคดี ลงทะเบียนเข้าซึ่งขัดต่อข้อบังคับมหาวิทยาลัย โดยผู้ฟ้องคดีต้อง ฟ้องคดีต่อศาลปกครองภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึง เหตุแห่งการฟ้องคดีตามมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้ง ศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่อธิการบดีฯ (ผู้ถูกฟ้องคดี) ไม่ได้แจ้งสิทธิในการฟ้องคดีโดยระบุวิธีการยื่นคำฟ้อง และระยะเวลาในการฟ้องคดีต่อศาลปกครอง และไม่ปรากฏว่า มีการแจ้งสิทธิดังกล่าวในภายหลัง ผลตามกฎหมายมาตรา ๕๐ ก็คือ ระยะเวลาในการยื่นคำฟ้องขยายเป็น ๑ ปี นับแต่วันที่ผู้ฟ้องคดี ได้รับคำสั่ง ดังนั้น เมื่อผู้ฟ้องคดีได้รับแจ้งคำสั่งในวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๔๙ ผู้ฟ้องคดีจึงมีสิทธินำคดีมาฟ้องต่อศาลได้ถึงวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๕๐ การที่ผู้ฟ้องคดีนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองในวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๔๙ จึงเป็นการยื่นฟ้องภายในกำหนดเวลาการฟ้องคดี

ดังนั้น หากผู้ออกคำสั่งไม่ได้ระบุวิธีการและระยะเวลา ในการยื่นฟ้องคดีไว้ในคำสั่ง ก็ควรที่จะมีการแจ้งให้ผู้รับคำสั่งทราบ ในภายหลัง ซึ่งระยะเวลาการฟ้องคดีจะมีกำหนด ๙๐ วัน นับแต่ วันที่ผู้รับคำสั่งได้รับแจ้งข้อความดังกล่าว

แต่... มีประเด็นปัญหาว่า หากพ้นกำหนดระยะเวลา การฟ้องคดีตามมาตรา ๕๐ แล้ว (๑ ปี นับแต่วันที่รับคำสั่ง) ผู้ฟ้องคดีได้ทำหนังสือถึงผู้ออกคำสั่งขอให้ระบุวิธีการและระยะเวลา ในการฟ้องคดีให้ถูกต้อง และผู้ออกคำสั่งได้ดำเนินการแจ้ง ข้อความตามที่ผู้ฟ้องคดีร้องขอ กรณีเช่นนี้ระยะเวลาในการฟ้องคดี

จะสามารถเริ่มนับใหม่ตั้งแต่วันที่ผู้ฟ้องคดีได้รับแจ้งคำสั่งที่ระบุ
ข้อความดังกล่าวหรือไม่

มีคำตอบในคดีนี้

ผู้ว่าราชการจังหวัด (ผู้ถูกฟ้องคดี) มีคำสั่งลงโทษปลด
ผู้ฟ้องคดีออกจากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านและกำนันตำบลเนื่องจาก
ถูกกล่าวหาว่ามีพฤติการณ์กระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง กรณี
มีอาวุธปืนและเครื่องกระสุนที่ใช้ในราชการสงครามซึ่งนายทะเบียน
ไม่อนุญาตให้ใช้หรือมีไว้ในครอบครอง อีกทั้งมีพฤติกรรมเกี่ยวข้อง
กับการค้ารถตามแนวชายแดนและการลักพาตัวราษฎรลาว

แต่ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าคำสั่งลงโทษดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมาย
และไม่เป็นธรรมต่อตน เนื่องจากการกล่าวหาเท็จโดยปราศจาก
พยานหลักฐานมาสนับสนุนข้อกล่าวหา ผู้ร้องเรียนต้องการกลั่นแกล้ง
ให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านและกำนันตำบล และกรณี
ที่กล่าวหาว่าผู้ฟ้องคดีมีอาวุธปืนและเครื่องกระสุนซึ่งนายทะเบียน
ไม่อนุญาตไว้ในครอบครองนั้น พนักงานอัยการได้มีคำสั่งเด็ดขาด
ไม่ฟ้องผู้ฟ้องคดีก่อนที่ผู้ถูกฟ้องคดีจะมีคำสั่งปลดผู้ฟ้องคดีออกจาก
ตำแหน่ง ผู้ฟ้องคดีจึงยื่นหนังสืออุทธรณ์ร้องทุกข์ต่อกระทรวงมหาดไทย

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วมีคำสั่งให้ยกอุทธรณ์ของ
ผู้ฟ้องคดี แต่ได้แก้ไขคำสั่งลงโทษบางส่วนโดยให้ตัดข้อความ
ที่ว่า “มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับการค้ารถตามแนวชายแดนและ
การลักพาตัวราษฎรลาว” ออก นอกนั้นให้คงเดิม ผู้ว่าราชการจังหวัด
จึงได้มีคำสั่งแก้ไขคำสั่งเดิม รวมทั้งแจ้งคำสั่งยกอุทธรณ์ของ
กระทรวงมหาดไทยให้ผู้ฟ้องคดีทราบโดยไม่ได้รับวิธีการยื่นคำฟ้อง
และระยะเวลาสำหรับยื่นคำฟ้องไว้ในคำสั่ง

คดีนี้เป็นกรณีที่ผู้ฟ้องคดีสามารถนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองเพื่อให้มีคำพิพากษาหรือมีคำสั่งเพิกถอนคำสั่งปลดออกจากตำแหน่งได้ภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับทราบคำสั่งยกอุทธรณ์ตามมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีไม่ได้ระบุวิธีการยื่นคำฟ้องและระยะเวลาสำหรับยื่นคำฟ้องไว้ระยะเวลาในการฟ้องคดีจึงต้องขยายจาก ๙๐ วัน ออกเป็น ๑ ปี นับแต่วันที่ผู้ฟ้องคดีได้รับแจ้งคำสั่งยกอุทธรณ์ตามมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่ผู้ฟ้องคดีก็มีได้นำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองภายใน ๑ ปี

แต่หลังจากหนึ่งปีผ่านไป ผู้ฟ้องคดีได้ทำหนังสือถึงผู้ถูกฟ้องคดีขอให้ระบุวิธีการและระยะเวลาในการยื่นฟ้องคดีในคำสั่งเสียใหม่ให้ถูกต้องครบถ้วน และผู้ถูกฟ้องคดีก็ได้แจ้งคำสั่งใหม่โดยได้ระบุวิธีการและระยะเวลาการฟ้องคดีต่อศาลปกครองให้ผู้ฟ้องคดีทราบด้วย ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งใหม่ดังกล่าว

ศาลท่านจะรับคำฟ้องไว้พิจารณาหรือไม่ ? มาดูกันต่อไปครับ ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า โดยที่ผู้ถูกฟ้องคดีมิได้ระบุวิธีการยื่นคำฟ้องและระยะเวลาสำหรับยื่นคำฟ้องไว้ในคำสั่งลงโทษปลดผู้ฟ้องคดี จึงมีผลทำให้ระยะเวลาสำหรับยื่นคำฟ้องขยายจาก ๙๐ วัน เป็น ๑ ปี เมื่อผู้ฟ้องคดีได้รับแจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์อย่างช้าประมาณเดือนสิงหาคม ๒๕๔๔ จึงครบกำหนดระยะเวลา

การฟ้องคดีที่ขยายออกไปเป็นเดือนสิงหาคม ๒๕๔๕ แต่ผู้ฟ้องคดีก็มิได้นำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองแต่อย่างใด จึงพ้นระยะเวลาที่จะนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองแล้ว

การที่ผู้ฟ้องคดีมีหนังสือขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีระบุวิธีการยื่นคำฟ้องและระยะเวลาในการยื่นคำฟ้องหลังจากที่พ้นกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีต่อศาลปกครองไปแล้ว และแม้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีจะได้แจ้งวิธีการดังกล่าวตามคำขอนั้น ก็ย่อมไม่มีผลทำให้กำหนดระยะเวลาสำหรับการฟ้องคดีที่สิ้นสุดไปแล้วกลับมาเริ่มต้นนับใหม่ได้อีก

ศาลปกครองชั้นต้นและศาลปกครองสูงสุดเห็นพ้องกัน จึงมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณาและให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความ (คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๕๓๕/๒๕๔๗)

กำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีตามมาตรา ๔๙ และมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นเงื่อนไขสำคัญสำหรับการฟ้องคดีที่หากยื่นคำฟ้องเมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าว ศาลปกครองมีอำนาจสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณาและจำหน่ายคดีออกจากสารบบความได้

การกำหนดหน้าที่ให้ผู้ออกคำสั่งทางปกครองระบุวิธีการยื่นคำฟ้องและระยะเวลาสำหรับยื่นคำฟ้องไว้ในคำสั่งด้วย ก็เพื่อให้ผู้รับคำสั่งได้ทราบ เพื่อจะได้ใช้สิทธิฟ้องคดีได้ถูกต้องตามกำหนดเวลาและหากฝ่าฝืนไม่แจ้ง กฎหมายก็ได้คุ้มครองสิทธิดังกล่าว โดยผู้ฟ้องคดีสามารถยื่นฟ้องได้ภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่

ได้รับคำสั่ง แต่เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว ก็ต้องถือว่า
กำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีสิ้นสุดลง ซึ่งทั้งผู้ฟ้องคดีและผู้ออก
คำสั่งก็ต้องยอมรับผลของคำสั่งทางปกครองนั้นต่อไป...

คดีนี้... เป็นอุทาหรณ์เตือนใจ
ทั้งผู้ออกคำสั่งและผู้รับคำสั่ง
ได้เป็นอย่างดีว่า “ระยะเวลาการฟ้องคดี”
เป็นเรื่องที่สำคัญ ดังนั้น ผู้ออกคำสั่งควร
ดำเนินการให้ถูกต้องตามที่กฎหมาย
กำหนด ส่วนผู้รับคำสั่งก็ควรศึกษา
ข้อกฎหมายหรือปรึกษาผู้รู้
หากประสงค์จะใช้สิทธิทางศาล

หากอ่านหนังสือแล้ว
มีข้อสงสัยก็มาปรึกษาลุง
ได้ตลอดนะพ่อพนักงาน
คดีปกครองน้อยๆ

ขอบคุณครับ...
ถ้าผมสอบได้ ผมจะเป็น
พนักงานคดีปกครองที่ดี
และมีคุณธรรมครับ !

เรื่องที่ ๒๗

สิทธิฟ้องคดีต่อศาล : หากหน่วยงานมีข้อขัดข้อง ในการบังคับทางปกครอง

ผมกำลังจะไปปรึกษาเจ้าหน้าที่
ของศาลปกครองพอดี ไปกับผมนะครับ
เดี่ยวแวะส่งลุงเป็นธรรมก่อน ผมเป็นนิติกร
ของหน่วยงาน พอมีกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำ
ละเมิดต่อหน่วยงาน และมีคำสั่งให้ชดเชยค่าสินไหม
ทดแทน แต่ต่อมาเจ้าหน้าที่ผู้นั้นได้ถึงแก่ความตาย
หน่วยงานจึงได้มีหนังสือแจ้งให้ทายาท
ชำระเงินแทนแต่ทายาทก็เพิกเฉย อย่างนี้
จะอย่างไรต่อไปครับ ?

อ้อ ! เรื่องนี้
ศาลปกครองสูงสุด
ได้วางบรรทัดฐาน
เอาไว้แล้ว เราไปคุย
กันต่อในรถนะ...

สวัสดีครับ ลุงเป็นธรรม
กำลังจะไปไหน
หรือครับ ?

ลุงไปศาลปกครองมา
และกำลังจะกลับบ้าน

**สิทธิฟ้องคดีต่อศาล : หากหน่วยงานมีข้อขัดข้อง
ในการบังคับทางปกครอง**

ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๙๙
วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า เมื่อบุคคลใดตาย มรดกของบุคคลนั้นตกทอด
แก่ทายาท และกองมรดกของผู้ตาย ได้แก่ ทรัพย์สินทุกชนิดของ
ผู้ตายตลอดทั้งสิทธิ หน้าที่และความรับผิดชอบต่างๆ เว้นแต่ตาม
กฎหมายหรือโดยสภาพแล้วเป็นการเฉพาะตัวของผู้ตายโดยแท้
(มาตรา ๑๖๐๐) และในกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อ
หน่วยงานของรัฐอันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ หน่วยงานของรัฐ
มีสิทธิเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิดชดเชยค่าสินไหมทดแทนแก่
หน่วยงานของรัฐได้ ถ้าเจ้าหน้าที่นั้นได้กระทำไปด้วยความจงใจหรือ
ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง (มาตรา ๑๐ ประกอบมาตรา ๘ แห่ง
พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙)
โดยหน่วยงานของรัฐที่เสียหายมีอำนาจออกคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่
ผู้นั้นชำระเงินภายในเวลาที่กำหนด (มาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติ
ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙)

กรณีที่เจ้าหน้าที่ไม่ชดเชยค่าสินไหมทดแทน โดยหลักตาม
กฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ในการบังคับทางปกครอง
เจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองมีอำนาจที่จะพิจารณาใช้มาตรการ
บังคับทางปกครองเพื่อให้เป็นไปตามคำสั่งนั้นได้อยู่แล้ว โดยกรณีที่
เป็นคำสั่งให้ผู้ใดชำระเงิน ถ้าถึงกำหนดไม่มีการชำระให้ครบถ้วนและ

เจ้าหน้าที่ได้มีหนังสือเตือนแล้ว เจ้าหน้าที่อาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้นั้นและขายทอดตลาดเพื่อชำระเงินให้ครบถ้วนได้ (มาตรา ๕๖ และมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙)

อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ซึ่งต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนถึงแก่ความตาย หน่วยงานของรัฐมีสิทธิที่จะสั่งให้ทายาทโดยธรรมชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแทนผู้ตาย ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๙๙ ประกอบมาตรา ๑๖๐๐ ข้างต้น ได้หรือไม่ และหากทายาทโดยธรรมไม่ยอมชดใช้ค่าสินไหมทดแทน หน่วยงานของรัฐมีสิทธิที่จะฟ้องต่อศาลปกครองเพื่อขอให้มีการบังคับให้ทายาทโดยธรรมของผู้ตายชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่หน่วยงานของรัฐได้หรือไม่ ?

ปัญหาดังกล่าว ศาลปกครองสูงสุดได้วินิจฉัยวางหลักการสำคัญไว้ในคำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๑๒๗/๒๕๕๔ และคำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๑๒๘/๒๕๕๔

เรื่องนี้สืบเนื่องมาจาก... มีราษฎรกลุ่มหนึ่งได้ยื่นหนังสือร้องเรียนเพื่อขอให้มีการตรวจสอบ กรณีมีบริษัทผู้ส่งออกร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ศุลกากรกระทำการทุจริตในการส่งออกสินค้าและการขอรับเงินชดเชยค่าภาษีอากร และจากการสอบสวนข้อเท็จจริงพบว่า นาย ผ. ข้าราชการสังกัดกรมศุลกากร มีได้ทำการร่ำรวยดวงตราตะกั่วและประทับตรา กศก. อันเป็นการไม่ปฏิบัติตามระเบียบและคำสั่งของกรมศุลกากร เป็นช่องทางให้ผู้ส่งออกกระทำการทุจริตในการขอรับเงินชดเชยค่าภาษีอากร ความเสียหายที่เกิดขึ้นจึงเกิดจาก

ความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงของเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่ในการส่งออกสินค้า

ผู้ฟ้องคดี (กรมศุลกากร) จึงมีคำสั่ง ลงวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๘ (ตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙) ให้นาย ผ. และพวกรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนความเสียหายตามจำนวนเงินของบัตรภาษีที่นำไปใช้ประโยชน์แล้ว แต่ต่อมาวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๔๙ นาย ผ. ได้ถึงแก่ความตาย ผู้ฟ้องคดีจึงได้มีหนังสือลงวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๔๙ แจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นทายาทโดยธรรมของนาย ผ. ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนดังกล่าว แต่ผู้ถูกฟ้องคดีเพิกเฉย

ผู้ฟ้องคดีจึงได้นำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองเมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๔๙ ขอให้พิพากษาหรือมีคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้ฟ้องคดี

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า ผู้ฟ้องคดีฟ้องขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทนกรณีนาย ผ. ผู้ตายปฏิบัติหน้าที่ด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงโดยไม่ปฏิบัติตามระเบียบและคำสั่ง เป็นเหตุให้ห้างหุ้นส่วนจำกัด อ. กระทำการทุจริตในการขอรับเงินชดเชยค่าภาษีอากร ทำให้ทางราชการได้รับความเสียหาย จึงเป็นกรณีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

เมื่อผู้ฟ้องคดีได้มีการออกบัตรภาษีให้กับห้างหุ้นส่วนจำกัด อ. และได้มีการวางฎีกาเบิกเงินตามมูลค่าบัตรภาษีที่นำไปใช้ ทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหายตามจำนวนเงินของบัตรภาษีดังกล่าว **วันวางฎีกา** (ได้มีการวางฎีกาหลายฉบับในช่วงระหว่างวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๓๘ ถึงวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๓๙) จึงเป็นวันกระทำละเมิด การที่ผู้ฟ้องคดีออกคำสั่งลงวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๘ ให้นาย ผ. รับผิดคดีใช้ค่าสินไหมทดแทน จึงเป็นกรณีที่ผู้ฟ้องคดีได้ออกคำสั่งให้นาย ผ. ชดใช้เงินหรือใช้สิทธิเรียกร้องภายในระยะเวลา ๑๐ ปี นับแต่วันที่ที่มีการทำละเมิด (มาตรา ๔๔๘ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์)

ซึ่งหากนาย ผ. ไม่ยอมชำระค่าสินไหมทดแทนตามคำสั่งผู้ฟ้องคดีก็ชอบที่จะใช้มาตรการบังคับทางปกครอง โดยยึดหรืออายัดทรัพย์สินของนาย ผ. และขายทอดตลาดได้ (มาตรา ๕๖ และมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙) อันเป็นการกำหนดมาตรการหนึ่งเพื่อให้ได้ชำระเงินโดยครบถ้วน แต่ถ้าผู้ฟ้องคดีเห็นว่า ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นหน่วยงานทางปกครองหรือหน่วยงานอื่นที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง ยังมีข้อขัดข้องในการบังคับใช้กฎหมายในส่วนที่เกี่ยวกับการบังคับทางปกครองก็ไม่ตัดสิทธิที่จะใช้สิทธิทางศาล กล่าวคือ ผู้ฟ้องคดีชอบที่จะเสนอข้อพิพาทให้ศาลซึ่งเป็นองค์กรตุลาการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายสัมฤทธิ์ผลได้ ทั้งยังเป็นประโยชน์ต่อคุณกรณีในอันที่จะได้รับการรับรองและคุ้มครองสิทธิโดยศาล

ดังนั้น เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีไม่ยอมชำระค่าสินไหมทดแทนแทนนาย ผ. ผู้ตาย ผู้ฟ้องคดีในฐานะเจ้าหนี้ในมูลละเมิด จึงจำต้องใช้สิทธิทางศาลเพื่อบังคับตามสิทธิเรียกร้องอันมีต่อนาย ผ. ผู้ตาย เจ้ามรดก โดยขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดี ในฐานะทายาท

โดยธรรมของผู้ตายใช้เงินหรือส่งมอบทรัพย์สินมรดกให้แก่ผู้ฟ้องคดี (มาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง และวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒) ผู้ฟ้องคดีจึงเป็นผู้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง (มาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒)

และโดยที่คดีนี้เป็นกรณี queผู้ฟ้องคดีในฐานะเจ้าหนี้ในมูลละเมิดขอบังคับตามสิทธิเรียกร้องอันมีต่อนาย ผ. ผู้ตาย จึงอยู่ในบังคับต้องห้ามมิให้ผู้ฟ้องคดีเมื่อพ้นกำหนด ๑ ปี นับแต่เมื่อผู้ฟ้องคดีได้รู้หรือควรรู้ถึงความตายของเจ้ามรดก (มาตรา ๑๗๕๔ วรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์) และเมื่อผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ขอให้กรมบัญชีกลางจ่ายบำเหน็จตกทอดแก่ทายาทของ นาย ผ. จึงถือว่าวันดังกล่าวเป็นวันที่ผู้ฟ้องคดีรู้ถึงการที่นาย ผ. ถึงแก่ความตาย ดังนั้น การที่ผู้ฟ้องคดีนำคดีมายื่นฟ้องต่อศาลในวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๙ จึงเป็นการยื่นฟ้องคดีภายในกำหนดเวลาการฟ้องคดี

ศาลปกครองสูงสุดจึงมีคำสั่งให้รับคำฟ้องคดีนี้ไว้พิจารณา

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดได้วางหลักการสำคัญในเรื่องการเรียกค่าสินไหมทดแทนจากทายาทโดยธรรมของเจ้าหน้าที่กรณีเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดถึงแก่ความตายก่อนที่จะชดใช้ค่าสินไหมทดแทน (ซึ่งทายาทไม่จำเป็นต้องรับผิดชอบกรณีมรดกที่ตกทอดได้แก่ตนตามมาตรา ๑๖๐๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์) และเป็นการวางหลักในเรื่องวิธีการเรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนว่า หากหน่วยงานทางปกครองมีข้อขัดข้องในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการบังคับทางปกครองโดยการยึดอายัดทรัพย์สินและขายทอดตลาดทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิดตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ ก็สามารถฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้

ผมคงไม่ต้องไป
ศาลปกครองแล้ว
ขอบคุณครับ
ผมลากลับก่อน
นะครับ...

เรื่องที่ ๒๘

“ระยะเวลา” ความสำคัญที่ไม่อาจมองข้าม

สวัสดิ์น้องเป็นธรรม...
มาทำบุญเหมือนกันเหรออ
ขอปรึกษาคดีสักเรื่องเถอะ

พอดีลูกชายที่สมัครรับเลือกตั้งเป็น
ผู้ใหญ่บ้าน และเห็นว่าคนที่ได้รับการเลือกตั้ง
เขาทุจริตเลือกตั้ง กรณีอย่างนี้ลูกชายพี่ต้อง
ดำเนินการอย่างไรบ้าง พี่เป็นห่วงเรื่อง
ระยะเวลาการฟ้องคดี ?

สวัสดิ์พี่เขี้ยว... เรื่องอะไรครับ
เรื่องการโต้แย้งผลการเลือกตั้ง
ผมมีคดีตัวอย่างนะ
เราไปหาที่นั่งคุยกันดีกว่า...

“ระยะเวลา” ความสำคัญที่ไม่อาจมองข้าม

หน่วยงานทางปกครองไม่ว่าจะเป็นราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาคหรือราชการส่วนท้องถิ่น ล้วนมีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำบริการสาธารณะเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่สังคมโดยรวม ซึ่งในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่อาจมีการกระทำทางปกครองในหลายๆ ลักษณะ เช่น การออกกฎ คำสั่งทางปกครอง หรือคำสั่งใดๆ ซึ่งถือเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะทำให้การดำเนินงานบรรลุผล และด้วยเหตุที่การกระทำทางปกครองเป็นการใช้อำนาจฝ่ายเดียวบังคับกับเอกชน จึงอาจเป็นสาเหตุให้เกิดข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกับเอกชนที่เกี่ยวข้องและนำไปสู่การฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้

ในการฟ้องคดีต่อศาลปกครอง พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้กำหนดเงื่อนไขการฟ้องคดีที่สำคัญประการหนึ่ง คือ “ระยะเวลาการฟ้องคดี” ซึ่งจะต้องฟ้องภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้ เช่น การฟ้องเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายโดยการออกคำสั่งตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๑) จะต้องฟ้องภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี (มาตรา ๔๙) และเพื่อเป็นการคุ้มครองคู่กรณีในการฟ้องคดีดังกล่าว พระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดหลักการสำคัญว่า คำสั่งใดที่อาจฟ้องต่อศาลปกครองได้ ให้ผู้ออกคำสั่ง

ระเบียบวิธีการยื่นคำฟ้องและระยะเวลาสำหรับยื่นคำฟ้องไว้ในคำสั่งดังกล่าวด้วย หากฝ่าฝืนไม่แจ้งและระยะเวลาการฟ้องคดีที่มีกำหนดน้อยกว่าหนึ่งปีให้ขยายเป็นหนึ่งปีนับแต่วันที่รับคำสั่ง (มาตรา ๕๐)

คดีที่จะนำมาเป็นอุทธรณ์ในฉบับนี้ เป็นเรื่องเกี่ยวกับการเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้านและผู้สมัครที่ไม่ได้รับเลือกตั้ง (ผู้ฟ้องคดี) ได้โต้แย้งว่าคำสั่งของนายอำเภอที่แต่งตั้งนาย ส. เป็นผู้ใหญ่บ้านไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะนาย ส. ได้กระทำการทุจริตในการเลือกผู้ใหญ่บ้าน และภายหลังจากที่ผู้ว่าราชการจังหวัดได้มีคำวินิจฉัยข้อโต้แย้งดังกล่าวโดยอาศัยอำนาจตามข้อ ๘๘ วรรคสอง ของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการเลือกผู้ใหญ่บ้าน พ.ศ. ๒๕๕๑ แล้วผู้ถูกฟ้องคดี (นายอำเภอ) ได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบ ว่าผู้ว่าราชการจังหวัด มีคำสั่งให้ยุติเรื่องการร้องคัดค้านการเลือกผู้ใหญ่บ้าน เนื่องจากไม่มีพยานหลักฐานที่สามารถระบุได้ว่านาย ส. ได้กระทำการทุจริตในการเลือกผู้ใหญ่บ้านดังกล่าว

ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองขอให้เพิกถอนผลการเลือกผู้ใหญ่บ้านและคำสั่งแต่งตั้งนาย ส. เป็นผู้ใหญ่บ้าน

คดีนี้ศาลปกครองยังไม่ได้วินิจฉัยเนื้อหาคดีตามคำฟ้องของผู้ฟ้องคดีเพราะมีประเด็นปัญหาในเรื่อง “ระยะเวลาการฟ้องคดี” เข้ามาเกี่ยวข้องว่า ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดหรือไม่ ?

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีหนังสือแจ้งคำสั่งของผู้ว่าราชการจังหวัดให้ยุติเรื่องการร้องคัดค้านการเลือกผู้ใหญ่บ้านแก่ผู้ฟ้องคดี ถือเป็น การแจ้งผลการวินิจฉัยให้ผู้ฟ้องคดีทราบ หากผู้ฟ้องคดีไม่เห็นด้วยกับ

การวินิจฉัยดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีต้องนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับทราบผลการวินิจฉัย และคำวินิจฉัยของผู้ว่าราชการจังหวัดที่มีคำสั่งให้ยุติเรื่องดังกล่าวเป็นการอาศัยอำนาจตามข้อ ๘๘ วรรคสอง ของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการเลือกผู้ใหญ่บ้าน พ.ศ. ๒๕๕๑ มีลักษณะเป็นคำสั่งที่อาจนำมาฟ้องต่อศาลปกครองได้

เมื่อเป็นคำสั่งที่อาจฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้ ผู้ออกคำสั่งจึงต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๕๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ กล่าวคือ จะต้องระบุวิธีการและระยะเวลาสำหรับยื่นคำฟ้องไว้ในหนังสือแจ้งผลการวินิจฉัยดังกล่าวด้วย

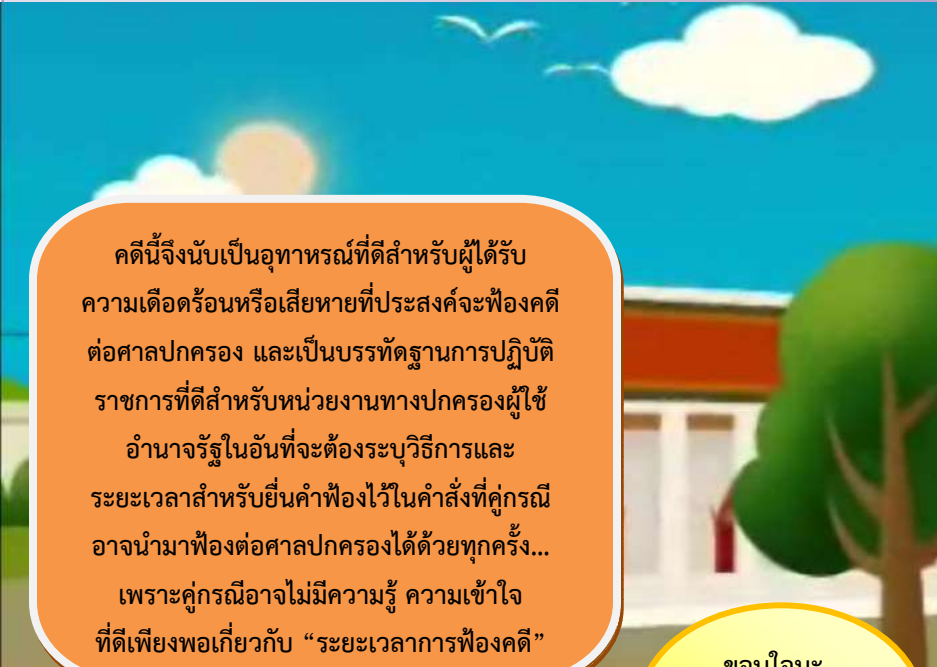
เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีมีได้ระบุวิธีการและระยะเวลาสำหรับยื่นคำฟ้องไว้ในหนังสือดังกล่าว จึงมีผลทำให้ระยะเวลาสำหรับยื่นคำฟ้องขยายจากเก้าสิบวันเป็นหนึ่งปีตามมาตรา ๕๐ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ดังนั้น เมื่อผู้ฟ้องคดีได้รับทราบหนังสือแจ้งผลการวินิจฉัยของผู้ว่าราชการจังหวัดกรณีการทุจริตการเลือกผู้ใหญ่บ้านในวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๕๒ ซึ่งถือเป็นวันที่ผู้ฟ้องคดีรู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี จึงครบกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีที่ขยายออกไปเป็นวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๕๓ ผู้ฟ้องคดีจึงต้องฟ้องคดีต่อศาลปกครองภายในวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๕๓ แต่ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นคำฟ้องโดยส่งทางไปรษณีย์เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๓ จึงเป็นการฟ้องคดีเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี

ศาลจึงมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณาและให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความ (คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๔๕/๒๕๕๔)

ระยะเวลาการฟ้องคดีตามที่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดไว้เป็นเงื่อนไขสำคัญในการฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายที่ประสงค์จะฟ้องคดีต่อศาลปกครองจึงต้องระมัดระวังอย่าปล่อยเวลาให้ล่วงเลยไป เพราะหากยื่นคำฟ้องไม่ทัน ศาลท่านก็มีอำนาจสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณาและให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความได้

นอกจากนี้ ในการฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ผู้ฟ้องคดีก็สามารถยื่นคำฟ้องได้ ๒ วิธี คือ **การยื่นคำฟ้องต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของศาล และการยื่นคำฟ้องโดยส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียน** ดังนั้น หากผู้ที่ประสงค์จะฟ้องคดีต่อศาลปกครองอยู่ห่างไกลมีความยากลำบากในการเดินทาง หรือไม่สะดวกที่จะมาศาลด้วยตนเองก็สามารถยื่นคำฟ้องโดยส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนก็ได้ แต่พึงระวังไว้ด้วยว่าจะต้องส่งคำฟ้องให้แก่เจ้าพนักงานไปรษณีย์ภายในกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีด้วย เพราะพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๖ กำหนดให้ถือว่าวันที่ส่งคำฟ้องแก่เจ้าพนักงานไปรษณีย์เป็นวันที่ยื่นคำฟ้องต่อศาลปกครอง

คดีนี้จึงนับเป็นอุทาหารณ์ที่ดีสำหรับผู้ได้รับ
ความเดือดร้อนหรือเสียหายที่ประสงค์จะฟ้องคดี
ต่อศาลปกครอง และเป็นบรรทัดฐานการปฏิบัติ
ราชการที่ดีสำหรับหน่วยงานทางปกครองผู้ใช้
อำนาจรัฐในอันที่จะต้องระบุนิติการและ
ระยะเวลาสำหรับยื่นคำฟ้องไว้ในคำสั่งที่คู่กรณี
อาจนำมาฟ้องต่อศาลปกครองได้ด้วยทุกครั้ง...
เพราะคู่กรณีอาจไม่มีความรู้ ความเข้าใจ
ที่ดีเพียงพอเกี่ยวกับ “ระยะเวลาการฟ้องคดี”

สวัสดีครับพี่เขี้ยว
ไว้เจอกันนะครับ ตอนนี้
ที่วัดมีสวดมนต์เย็นทุกวัน
ด้วยนะครับ

ขอบใจนะ...
ไว้เจอกันใหม่ เตียวพี่
ไปบอกลูกชายก่อน

เรื่องที่ ๒๙

ยื่นฟ้องคดีพ้นกำหนดเวลา...
ศาลรับได้ถ้าไม่ใช่ประโยชน์ส่วนตน

พวกผมได้รับความเดือดร้อนจาก
การที่ราชการเข้ามาปรับปรุงถนนใหม่ จึงคิดว่า
น่าจะฟ้องศาลปกครอง แต่พวกผมปล่อยเวลา
จนพ้นกำหนดเวลาการฟ้องคดีแล้ว แต่พวกผม
ทราบมาว่าถ้าเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวม
ศาลปกครองอาจรับคำฟ้องไว้พิจารณา
แม้จะพ้นระยะเวลาแล้วครับ

คำว่า “ประโยชน์แก่
ส่วนรวม” มีความหมายกว้าง
และขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริง
แต่ละเรื่อง ลุงจะยกตัวอย่าง
คดีให้ฟังเป็นข้อมูล
เปรียบเทียบว่า กรณีอย่างไร
เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวม

ยื่นฟ้องคดีพ้นกำหนดเวลา...
ศาลรับได้ถ้าไม่ใช่ประโยชน์ส่วนตน

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้กำหนดให้การฟ้องคดีต่อศาลปกครองต้องฟ้องภายในระยะเวลาที่กำหนด ทั้งนี้ โดยแยกตามลักษณะของประเภทคดี แต่อย่างไรก็ตาม การฟ้องคดีปกครองบางประเภทแม้จะเป็นการยื่นฟ้องเมื่อพ้นระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดแล้ว แต่ศาลปกครองก็อาจรับคำฟ้องไว้พิจารณาได้ หากผลของการฟ้องคดีนั้นเป็นไปเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมหรือเป็นกรณีที่ผู้ฟ้องคดีมีเหตุจำเป็นทำให้ไม่สามารถยื่นฟ้องคดีได้ภายในกำหนดเวลา (มาตรา ๔๙ มาตรา ๕๑ และ มาตรา ๕๒)

แต่ข้อเท็จจริงอย่างไรถือว่าเป็น “ประโยชน์ต่อส่วนรวม” หรือ “ประโยชน์ส่วนตน” ที่ศาลปกครองจะรับไว้พิจารณาได้หรือไม่นั้น มักจะเป็นปัญหากับผู้ฟ้องคดีหรือหน่วยงานทางปกครองที่เกี่ยวข้อง ตามสมควร ถึงแม้มาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง และวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ จะกำหนดนิยามคำว่า “ประโยชน์แก่ส่วนรวม” หมายความว่า ประโยชน์ต่อสาธารณะหรือประโยชน์อันเกิดแก่การจัดทำบริการสาธารณะหรือการจัดให้มีสิ่งสาธารณูปโภคหรือประโยชน์อื่นใดที่เกิดจากการดำเนินการ หรือการกระทำที่มีลักษณะเป็นการส่งเสริมหรือสนับสนุนแก่ประชาชนเป็นส่วนรวมหรือประชาชนส่วนรวมจะได้รับประโยชน์จากการดำเนินการหรือการกระทำนั้นไว้ชัดเจนแล้วก็ตาม

เพื่อให้เกิดความชัดเจนในประเด็นดังกล่าวจึงขอยกตัวอย่าง
คำสั่งศาลปกครองที่วินิจฉัยเกี่ยวกับข้อเท็จจริงข้างต้น

กรณีแรก ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ใช้ถนนในเส้นทางที่ผู้ถูกฟ้องคดี
(การทางพิเศษแห่งประเทศไทย) ได้ดำเนินการปรับปรุงถนนในเส้นทาง
รถไฟสายเก่า ระยะทางประมาณ ๕๐๐ เมตร เมื่อเดือนตุลาคม ๒๕๕๐
และเปิดใช้เส้นทางดังกล่าวในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๐ ซึ่งแต่เดิม
ถนนบริเวณดังกล่าวจะมีความกว้าง ๒ ช่องทางการจราจร หรือประมาณ
๙ เมตร แต่การดำเนินการปรับปรุงทำให้เหลือช่องทางการจราจร
เพียง ๑ ช่องครึ่ง หรือประมาณ ๖ เมตร เท่านั้น

ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าการปรับปรุงถนนเป็นเหตุให้การจราจร
ติดขัดและก่อให้เกิดมลภาวะจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง ขอให้
ผู้ถูกฟ้องคดีดำเนินการขยายถนนให้มีความกว้างเท่าเดิม โดยได้มา
ยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองเมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๑

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า คดีนี้เป็นคดีพิพาท
เกี่ยวกับการกระทำละเมิดอันเกิดจากการใช้อำนาจตาม
กฎหมายตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติ
จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒
ซึ่งมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน ได้กำหนดเกี่ยวกับเรื่อง
ระยะเวลาในการฟ้องคดีว่า ผู้ฟ้องคดีจะต้องนำคดีมายื่นฟ้องต่อศาล
ภายในกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้รับหรือควรรู้ถึงการกระทำละเมิด
แต่ไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่มีเหตุแห่งการฟ้องคดี

ดังนั้น เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีได้ดำเนินการปรับปรุงถนนเมื่อเดือน
ตุลาคม ๒๕๕๐ และดำเนินการแล้วเสร็จในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๐
ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ใช้เส้นทางดังกล่าวอยู่เป็นประจำจึงควรรู้ถึงเหตุ
แห่งการฟ้องคดีนี้ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๐ แต่ผู้ฟ้องคดีนำคดี
มาฟ้องต่อศาลในวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๑ จึงเป็นการฟ้องคดีเมื่อ

พันกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีแล้ว อย่างไรก็ตาม หากศาล
รับคำฟ้องคดีนี้ไว้พิจารณาและมีคำสั่งตามคำขอของผู้ฟ้องคดี โดยให้
ผู้ถูกฟ้องคดีดำเนินการขยายถนนจากเดิมซึ่งมีช่องทางการจราจร
๑ ช่องครั้ง หรือ ๖ เมตร เป็น ๒ ช่องทางการจราจร หรือ ๙ เมตรแล้ว
ผู้ฟ้องคดีและประชาชนผู้ใช้นนดังกล่าวก็จะได้รับประโยชน์จาก
การดำเนินการของผู้ถูกฟ้องคดีด้วย **คดีนี้จึงน่าจะเป็นประโยชน์แก่
ส่วนรวมที่ศาลอาจใช้ดุลพินิจรับคำฟ้องไว้พิจารณาได้ แม้จะพัน
กำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีตามมาตรา ๕๒ แล้วก็ตาม (คำสั่ง
ศาลปกครองสูงสุดที่ ๔๕๙/๒๕๕๒)**

กรณีที่สอง ผู้ฟ้องคดีทั้งสามสิบหกคนเป็นชาวบ้านที่ได้รับ
ผลกระทบจากโครงการก่อสร้างฝายราศีไศลของผู้ถูกฟ้องคดี
(กรมชลประทาน) ฟ้องว่าไม่ได้รับเงินค่าชดเชยตามมติคณะรัฐมนตรี
เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๕ จึงได้มีหนังสือถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ขอตรวจสอบรายชื่อราษฎรที่ได้รับผลกระทบจากโครงการก่อสร้าง
ฝายราศีไศล และได้รับแจ้งว่าผู้ฟ้องคดีทั้งสามสิบหกคนไม่ได้เป็นผู้ที่
จังหวัดประกาศไว้ในข้อ ๑.๔ ที่คณะรัฐมนตรีพิจารณาเห็นชอบให้
จ่ายเงินได้ จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองขอให้ผู้ถูกฟ้องคดี
จ่ายเงินค่าชดเชยให้

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า กรณีเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับ
ความรับผิดชอบอื่นของหน่วยงานทางปกครองอันเกิดจาก
การใช้อำนาจตามกฎหมายตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓)
แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง
พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยการฟ้องคดีดังกล่าว มาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติ
เดียวกัน ได้กำหนดให้ผู้ฟ้องคดีต้องยื่นฟ้องภายในหนึ่งปีนับแต่วัน
ที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี แต่ไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่มีเหตุ
แห่งการฟ้องคดี

เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีได้ชี้แจงตามหนังสือที่ กษ ๐๓๑๗.๐๕/๗๒ ลงวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๔๙ ให้ผู้ฟ้องคดีทั้งสามสืบหาค้นทราบแล้วว่า เป็นผู้ที่ไม่มีความผิดได้รับเงินค่าชดเชยตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๕ และผู้ฟ้องคดีทั้งสามสืบหาค้นทราบหนังสือฉบับดังกล่าวแล้ว ดังนั้น ผู้ฟ้องคดีทั้งสามสืบหาค้นพบหรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดีนั้นแล้วตั้งแต่วันที่ได้รับทราบหนังสือฉบับดังกล่าว การที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสามสืบหาค้นมาขึ้นฟ้องคดีต่อศาลปกครองโดยส่งทางไปรษณีย์ ลงวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๒ จึงเป็นการยื่นฟ้องคดีเมื่อพ้นกำหนดเวลาการฟ้องคดีตามมาตรา ๕๑ และคำขอให้ศาลมีคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีจ่ายเงินค่าชดเชยเป็นประโยชน์แก่ผู้ฟ้องคดีทั้งสามสืบหาค้นให้ได้รับค่าชดเชยเท่านั้นหาใช่เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมไม่ อีกทั้งไม่ปรากฏว่ามีเหตุจำเป็นใดที่ทำให้ผู้ฟ้องคดีทั้งสามสืบหาค้นไม่อาจยื่นฟ้องคดีนี้ภายในระยะเวลาการฟ้องคดีที่กฎหมายกำหนดไว้ ศาลปกครองจึงไม่อาจใช้ดุลพินิจรับคำฟ้องที่ยื่นฟ้องเมื่อพ้นระยะเวลาการฟ้องคดีที่กฎหมายกำหนดไว้ได้ตามมาตรา ๕๒ (คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๑๙๖/๒๕๕๓)

มีความหวัง

๙๙

โดยหลัก... การฟ้องคดีปกครองจะต้องยื่นคำฟ้องภายในกำหนดเวลาตามที่กฎหมายกำหนดไว้ แต่หากมีการยื่นคำฟ้องคดีเมื่อพ้นกำหนดเวลา ศาลปกครองจะพิจารณาข้อเท็จจริงว่า คดีที่ฟ้องนั้นเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมหรือประโยชน์แต่เฉพาะผู้ฟ้องคดี หรือมีเหตุจำเป็นอื่นหรือไม่ “ถ้าศาลปกครองเห็นว่าคดีที่ยื่นฟ้องนั้นจะเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมหรือมีเหตุจำเป็นอื่น โดยศาลเห็นเองหรือคู่กรณีมีคำขอ ศาลปกครองจะรับไว้พิจารณาก็ได้” โดยพิจารณาจากผลที่จะเกิดขึ้นจากคำพิพากษาคดีนั้นว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวมโดยตรงและอย่างแท้จริงหรือไม่เป็นสำคัญ ส่วนเหตุจำเป็นอื่น แม้มิใช่เหตุสุดวิสัยตามมาตรา ๘ และมาตรา ๑๙๓/๑๙ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ก็ย่อมหมายถึงเหตุที่เป็นอุปสรรคขัดขวางมิให้สามารถยื่นคำฟ้องภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดได้เป็นสำคัญ

ดังนั้น การฟ้องคดีต่อศาลปกครองจึงไม่ใช่ว่าในทุกคดีที่ยื่นฟ้องเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลา ศาลปกครองจะไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา เพราะหากคำฟ้องและคำขอนั้นก่อให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวมโดยตรงเป็นสำคัญ หรือมีเหตุจำเป็นที่สำคัญทำให้ไม่อาจยื่นฟ้องได้ทันตามกำหนดเวลา ศาลปกครองก็มีอำนาจสั่งรับคำฟ้องไว้พิจารณาได้ แต่หากคำฟ้องและคำขอนั้นเป็นประโยชน์แต่เฉพาะผู้ฟ้องคดี ศาลก็จะมิอำนาจสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา

เรื่องที่ ๓๐

ราษฎรฟ้องขอให้ไล่นายก อบต. ออกจากตำแหน่ง
ศาลปกครองจะรับคดีไว้พิจารณา... ได้หรือไม่ ?

แม่แล้วครับ... ผมพบว่ามีการทุจริต
เกิดขึ้นในองค์การบริหารส่วนตำบล
ผมเป็นราษฎรที่อยู่ในอบต. นี้
จะฟ้องคดีต่อศาลปกครองขอให้
ไล่นายก อบต. ออกจากตำแหน่ง
และให้ชดใช้ค่าเสียหายให้กับ
ประชาชนในตำบลได้ไหมครับ ?

ใจเย็นๆ พ่อหนุ่ม
จังหวะดีเลย ลองฟังอ่าน
บทความกรณีทำนองนี้
ลุงจะเล่าให้ฟัง...

ราษฎรฟ้องขอให้ไล่นายก อบต. ออกจากตำแหน่ง
ศาลปกครองจะรับคดีไว้พิจารณา... ได้หรือไม่ ?

ในการฟ้องคดีต่อศาลปกครองนั้นนอกจากเรื่องที่นำมาฟ้องจะต้องเป็นเรื่องที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลปกครองแล้ว **ผู้ฟ้องคดีจะต้องเป็นผู้ที่มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง** แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งมีองค์ประกอบของการเป็นผู้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ๓ ประการ คือ **ประการที่หนึ่ง** ผู้ฟ้องคดีจะต้องเป็นผู้ซึ่งได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้ในเรื่องนั้น **ประการที่สอง** ความเดือดร้อนหรือเสียหายนั้นเกิดจากการกระทำหรืองดเว้นการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน และ**ประการที่สาม** การแก้ไขหรือบรรเทาความเดือดร้อนหรือความเสียหายที่ผู้ฟ้องคดีได้รับนั้น ต้องมีคำบังคับตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๗๒ แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว

ดังเช่นคดีนี้เป็นเรื่องของผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นราษฎรที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ได้รับการร้องเรียนจากชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในเขตตำบลเดียวกันว่ามีการทุจริตในองค์การบริหารส่วนตำบล จึงยื่นคำขอให้ผู้ถูกฟ้องคดี (นายกองค์การบริหารส่วนตำบล) เปิดเผยข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีได้จัดส่งเอกสารที่ขอให้บางส่วนแต่บางส่วนไม่จัดส่งให้ โดยเห็นว่าขอจำนวนมากและเกินความจำเป็น

หลังจากที่ผู้ฟ้องคดีได้ตรวจสอบเอกสารแล้วก็พบว่า การจัดซื้อจัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีความโปร่งใส โดยเฉพาะโครงการเสียงตามสายกระจายข่าว ซึ่งดำเนินการ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ เป็นเงิน ๘๐๐,๐๐๐ บาท มีการตรวจรับงานแล้ว แต่ใช้การไม่ได้ ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของ นาย ป. ขณะดำรง ตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๔๗ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๕๑ และดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ถูกฟ้องคดี ตั้งแต่วันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๑ ถึงปัจจุบัน

นอกจากนั้น ผู้ถูกฟ้องคดียังได้ใช้ชื่อบริษัทอื่นที่เป็นบริษัท ที่อยู่ในเครือของตนเข้าเสนอราคาและมีการสมยอมกันในการเสนอ ราคา เพื่อให้บริษัทดังกล่าวได้เป็นคู่สัญญากับองค์การบริหาร ส่วนตำบล ทำให้ผู้ฟ้องคดีในฐานะประชาชนได้รับความเดือดร้อน เสียหาย เนื่องจากได้รับบริการตามโครงการสาธารณะต่างๆ ที่ไม่มี คุณภาพ

ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องเพื่อขอให้ศาลปกครองมีคำพิพากษา หรือคำสั่งไล่ผู้ถูกฟ้องคดีออกจากตำแหน่ง และให้คืนเงินจำนวน ๘๐๐,๐๐๐ บาท ให้แก่ประชาชนในตำบล

คดีนี้ศาลปกครองจะรับคำฟ้องไว้พิจารณาพิพากษาต่อไป หรือไม่ ?

ในส่วนคำขอให้ไล่ผู้ถูกฟ้องคดีออกจากตำแหน่งนั้น ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า ผู้ฟ้องคดีประสงค์จะฟ้อง ผู้ถูกฟ้องคดีว่าใช้อำนาจหน้าที่ในการบริหารองค์การบริหาร ส่วนตำบลโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย อันเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการที่ เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา ๙ ววรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณา

คดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งศาลอาจกำหนดค่าบังคับให้ได้ตาม
มาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน โดยสั่งให้
เพิกถอนกฎหรือคำสั่งหรือสั่งห้ามกระทำการทั้งหมดหรือบางส่วน

แต่คำขอให้ศาลไล่ออกผู้ถูกฟ้องคดีออกจากตำแหน่ง เป็นคำขอ
ที่ไม่อยู่ในอำนาจของศาลปกครองที่จะออกคำสั่งได้ตามมาตรา ๗๒
วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดี
ปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และการดำเนินการตามคำขอก็ไม่มีผล
เป็นการเยียวยาความเดือดร้อนหรือเสียหายให้แก่ผู้ฟ้องคดี

**ผู้ฟ้องคดีจึงไม่ใช่ผู้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง
(มาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง)**

ส่วนคำขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีคืนเงินจำนวน ๘๐๐,๐๐๐ บาท
ให้แก่ประชาชนในตำบล ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า เป็นกรณี
ที่ฟ้องว่าผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการควบคุมและรับผิดชอบ
ในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล ปฏิบัติหน้าที่
โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ทำให้เกิดความเสียหายต่อโครงการ
ละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่ต่อหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานของรัฐ
สามารถใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ของรัฐได้
ตามมาตรา ๑๐ ประกอบมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิด
ทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการ
กระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓)
แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง
พ.ศ. ๒๕๔๒

โดยผู้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองในกรณีนี้ คือ องค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งได้รับผลกระทบโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้จากการกระทำละเมิดของผู้ถูกฟ้องคดี

การที่ผู้ฟ้องคดีเป็นเพียงราษฎรที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้รับการร้องเรียนจากชาวบ้านและได้ตรวจสอบการบริหารงานตามอำนาจหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดี โดยไม่ได้เป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรง จึงไม่สามารถใช้สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายจากการกระทำละเมิดของผู้ถูกฟ้องคดี ประกอบกับคำขอของผู้ฟ้องคดีดังกล่าวก็ไม่มีผลเป็นการเยียวยาความเดือดร้อนหรือเสียหายแก่ผู้ฟ้องคดีโดยตรงแต่อย่างใด

ผู้ฟ้องคดีจึงไม่มีสิทธิฟ้องคดี (มาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง)
(คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๒๑๓/๒๕๕๔)

โดยสรุปก็คือผู้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองนอกจากจะเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายโดยตรงจากการกระทำหรือการละเว้นการกระทำของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐแล้ว คำขอตามคำฟ้องจะต้องเป็นคำขอที่ศาลสามารถออกคำสั่งได้ซึ่งต้องส่งผลเป็นการแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายให้แก่ผู้ฟ้องคดีโดยตรง เช่น กรณีที่ราษฎรในตำบลได้ร้องเรียนต่อนายอำเภอและผู้ว่าราชการจังหวัดว่ากำนันมีพฤติกรรมส่อไปในทางทุจริตเกี่ยวกับเงินงบประมาณและการบริหารงานไม่เหมาะสมแต่นายอำเภอและผู้ว่าราชการจังหวัดกลับเพิกเฉย จึงฟ้องศาลปกครองขอให้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้นายอำเภอและผู้ว่าราชการจังหวัดติดตามตรวจสอบเรื่องร้องเรียนซึ่งเป็นคดีพิพาทตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๒) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒

ราษฎรที่เป็นผู้ร้องเรียนเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้ อันเนื่องจากการกระทำหรือการละเว้นการกระทำของนายอำเภอและผู้ว่าราชการจังหวัด และการแก้ไขหรือบรรเทาความเดือดร้อนหรือเสียหายนั้น ศาลมีอำนาจกำหนดคำสั่งได้โดยสั่งให้นายอำเภอและผู้ว่าราชการจังหวัดตรวจสอบเรื่องร้องเรียนภายในเวลาที่ศาลกำหนดตามมาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง (๒) แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน (คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๑๙๘/๒๕๕๒) เป็นต้น

เข้าใจแล้วครับ
ผมจะลองไปปรึกษาและ
ให้ข้อมูลกับผู้ที่มีสิทธิ
ฟ้องคดีนี้ครับ

เรื่องที่ ๓๑

วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ในการออกคำสั่งทางปกครอง

สวัสดีครับ มาตรวจสอบสุขภาพ
ประจำปีเหอะครับ...
ผมขออนุญาตปรึกษากฎหมายที่เพื่อนรุ่นพี่ผม
ถูกร้องเรียนว่ารักษาคนไข้ไม่เป็นไปตาม
มาตรฐาน และตอนนี้ถูกพักใช้ใบอนุญาต
ประกอบวิชาชีพแล้ว แต่ผมว่า
การสอบสวนน่าจะไม่ต้อง
เพราะกรรมการคนหนึ่ง
เป็นผู้ร้องเรียนและยังให้สัมภาษณ์
กับสื่อมวลชนในลักษณะเป็นปรปักษ์
กับเพื่อนผม กรณีอย่างนี้
ขอด้วยกฎหมายมั้ยครับ ?

ปัจจุบันมีพระราชบัญญัติ
วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
พ.ศ. ๒๕๓๙ บัญญัติหลักการ
สำคัญในการพิจารณาทาง
ปกครองเพื่อให้คู่กรณีได้รับ
ความเป็นธรรม ผมจะเล่าคดีนี้
ให้ฟัง น่าจะให้คำตอบ
คุณหมอได้

วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ในการออกคำสั่งทางปกครอง

การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ในการจัดให้มีคำสั่งทางปกครองนั้น อยู่ภายใต้บังคับของ พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งถือเป็นกฎหมายกลางที่วางหลักประกันความเป็นธรรมให้กับ คู่กรณีในกระบวนการพิจารณาทางปกครอง โดยมาตรา ๓ ของ กฎหมายดังกล่าว กำหนดว่า วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองตามกฎหมายต่างๆ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ ในกรณีที่กฎหมายใดกำหนดวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองเรื่องใดไว้ โดยเฉพาะและมีหลักเกณฑ์ที่ประกันความเป็นธรรมหรือมีมาตรฐาน ในการปฏิบัติราชการไม่ต่ำกว่าหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

คำว่า “วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง” ตามกฎหมายดังกล่าว หมายความว่า การเตรียมการและการดำเนินการของเจ้าหน้าที่เพื่อ จัดให้มีคำสั่งทางปกครองหรือกฎ และรวมถึงการดำเนินการใดๆ ในทางปกครอง และถ้ากฎหมายเฉพาะในเรื่องใดมีมาตรฐานการ ปฏิบัติราชการต่ำกว่าหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายวิธีปฏิบัติ ราชการทางปกครอง ก็จะต้องถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมาย วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองกำหนดไว้

มาดูความสำคัญของ พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ จากคดี (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๒๖๗- ๒๖๙/๒๕๕๓) ที่จะยกมาเป็นอุทาหรณ์ฉบับนี้ ซึ่งเป็นเรื่องของ กระบวนการพิจารณาพักใช้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเวชกรรมของ

คณะกรรมการแพทยสภาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองกำหนดไว้

เรื่องมีอยู่ว่า ผู้ฟ้องคดีทั้ง ๓ ราย ไม่เห็นด้วยกับคำสั่งของแพทยสภา (ผู้ถูกฟ้องคดี) ที่ลงโทษพักใช้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเวชกรรมเป็นเวลา ๓ เดือน สืบเนื่องจากกรณีมีผู้ป่วยซึ่งประสบอุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์อาการสาหัสได้เข้ามารับการรักษาในโรงพยาบาลของผู้ฟ้องคดีที่ ๑ โดยมีแพทย์ที่ทำการรักษา คือ ผู้ฟ้องคดีที่ ๒ และ ผู้ฟ้องคดีที่ ๓

ต่อมาผู้ป่วยได้เสียชีวิตลงและญาติต้องการนำศพไปบำเพ็ญกุศล แต่ไม่สามารถตกลงกับทางโรงพยาบาลได้เนื่องจากความไม่เข้าใจกันในการดำเนินการเกี่ยวกับค่ารักษาพยาบาลของผู้เสียชีวิต เป็นเหตุให้ญาติของผู้เสียชีวิตไปร้องขอความเป็นธรรมต่อผู้สื่อข่าวและเจ้าหน้าที่มูลนิธิเพื่อผู้บริโภค จนที่สุดญาติของผู้เสียชีวิตได้ยินยอมรับสภาพหนี้ส่วนที่เหลือจากประกันสังคม

จากเหตุการณ์ดังกล่าวทำให้มูลนิธิเพื่อผู้บริโภคทำหนังสือร้องเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมของโรงพยาบาลและมาตรฐานการรักษาพยาบาลกับจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ โดยเฉพาะประเด็นการกักศพผู้เสียชีวิตเพื่อต่อรองกับค่ารักษาพยาบาล ซึ่งเลขาธิการแพทยสภาได้ส่งเรื่องร้องเรียนดังกล่าวไปยังคณะอนุกรรมการจริยธรรมแห่งวิชาชีพเวชกรรม ผลการสอบสวนของคณะอนุกรรมการฯ สรุปว่า เห็นควรยกข้อกล่าวหาในประเด็นมาตรฐานการประกอบวิชาชีพเวชกรรม ส่วนประเด็นการกักศพไว้เพื่อชำระหนี้เห็นควรลงโทษว่ากล่าวตักเตือน จึงได้รายงานผลต่อแพทยสภา แต่แพทยสภาพิจารณาแล้วมีความเห็นว่า ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ เป็นผู้ดำเนินการสถานพยาบาลและ

เกี่ยวข้องรับผิดชอบในการกักศพ ผู้ฟ้องคดีที่ ๒ มีส่วนเกี่ยวข้องในการกักศพและมีส่วนร่วมในการรักษาที่มีการผ่าตัดบ่อยครั้งเกินจำเป็น โดยไม่คำนึงถึงความปลอดภัยและความสิ้นเปลืองของผู้ป่วย จึงมีมติลงโทษพักใช้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเวชกรรมของผู้ฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ฟ้องคดีที่ ๒ เป็นเวลา ๓ เดือน ส่วนผู้ฟ้องคดีที่ ๓ ได้ให้การรักษาโดยไม่คำนึงถึงความปลอดภัยและความสิ้นเปลืองของผู้ป่วยจึงมีมติลงโทษภาคทัณฑ์ เป็นเหตุให้ผู้ฟ้องคดีทั้งสามนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง

คดีนี้มีประเด็นหลักที่ศาลต้องวินิจฉัยว่า คำสั่งลงโทษผู้ฟ้องคดีทั้งสามของแพทยสภา (ผู้ถูกฟ้องคดี) นั้นชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ โดยมีประเด็นย่อย ๓ ประเด็น

ประเด็นย่อยที่ ๑ กระบวนการในการประชุมของคณะอนุกรรมการจริยธรรมแห่งวิชาชีพเวชกรรม และคณะกรรมการแพทยสภา มีกรรมกรมูลนิเพื่อผู้บริโภคซึ่งเป็นผู้กล่าวโทษผู้ฟ้องคดีร่วมประชุมเพื่อพิจารณาลงโทษผู้ฟ้องคดีด้วยนั้น เป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

มีข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง คือ มาตรา ๑๓ (๑) แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการทางปกครองฯ ซึ่งกำหนดว่า เจ้าหน้าที่ดังต่อไปนี้ จะทำการพิจารณาทางปกครองไม่ได้

(๑) เป็นคู่กรณีเอง

(๒) เป็นคู่หมั้นหรือคู่สมรสของคู่กรณี

(๓) เป็นญาติของคู่กรณี คือ เป็นบุพการีหรือผู้สืบสันดานไม่ว่าชั้นใดๆ หรือเป็นพี่น้องหรือลูกพี่ลูกน้องนับได้เพียงภายในสามชั้น หรือเป็นญาติเกี่ยวพันทางแต่งงานนับได้เพียงสองชั้น

(๔) เป็นหรือเคยเป็นผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้พิทักษ์หรือผู้แทนหรือตัวแทนของคู่กรณี

(๕) เป็นเจ้าหน้าที่หรือลูกหนี้ หรือเป็นนายจ้างของคู่กรณี

(๖) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

และมาตรา ๑๖ แห่ง พ.ร.บ.เดียวกัน กำหนดว่า ในกรณีมีเหตุอื่นใดนอกจากที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๓ เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่หรือกรรมการในคณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครอง ซึ่งมีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลาง เจ้าหน้าที่หรือกรรมการผู้นั้นจะทำการพิจารณาทางปกครองในเรื่องนั้นไม่ได้

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่มีลักษณะดังกล่าว คู่กรณีสามารถคัดค้านเจ้าหน้าที่และเจ้าหน้าที่ต้องหยุดการพิจารณาเรื่องไว้ก่อน และแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาทราบ หรือกรณีที่คู่กรณีคัดค้านว่า กรรมการในคณะกรรมการมีลักษณะดังกล่าวให้ประธานกรรมการเรียกประชุมคณะกรรมการเพื่อพิจารณาเหตุคัดค้าน (มาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๕)

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า ในการประชุมคณะอนุกรรมการจริยธรรมแห่งวิชาชีพเวชกรรมชุดดังกล่าวและการประชุมของคณะกรรมการแพทยสภา มีบุคคลซึ่งดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการมูลนิธิเพื่อผู้บริโภคร่วมเป็นอนุกรรมการฯ และกรรมการอยู่ด้วย จึงถือเป็นคู่กรณี อันเป็นข้อห้ามตามบทบัญญัติของกฎหมายมาตรา ๑๓ (๑) เพราะข้อพิพาทที่เกิดขึ้นเกิดจากการร้องเรียนของมูลนิธิเพื่อผู้บริโภค และแม้ว่าบุคคลที่เป็นอนุกรรมการและกรรมการดังกล่าวจะมีได้ออกความเห็นและมีได้ลงคะแนนเสียงในการประชุมพิจารณาโทษ แต่ก็อาจมีผลในเรื่องของความเกรงใจหรืออาจชักจูงให้กรรมการอื่นเห็นชอบด้วยได้ นอกจากนี้ ยังปรากฏด้วยว่า

กรรมการท่านดังกล่าวได้แสดงความเห็นต่อสาธารณชนในลักษณะที่พาดพิงและเป็นปรีภัยต่อผู้ฟ้องคดีก่อนที่จะมีการพิจารณาโทษผู้ฟ้องคดีโดยที่ประชุมคณะกรรมการแพทยสภาซึ่งมีกรรมการท่านดังกล่าวเข้าร่วมประชุมด้วย กรณีจึงถือได้ว่ามีเหตุอันมีสภาพร้ายแรงที่ทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลาง การออกคำสั่งทางปกครองโดยเจ้าหน้าที่ซึ่งมีสภาพร้ายแรงจึงไม่ชอบด้วยกฎหมายและถูกเพิกถอนได้

โดยหลักกฎหมายในการพิจารณาทางปกครอง นอกจากจะต้องกระทำโดยเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจ (มาตรา ๑๒) แล้ว เจ้าหน้าที่นั้นจะต้องมีความเป็นกลาง (ไม่มีส่วนได้เสียในเรื่องนั้น) ด้วย ซึ่งมาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๖ แห่ง พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ก็ได้กำหนดลักษณะของเจ้าหน้าที่ที่จะทำการพิจารณาทางปกครองไม่ได้ไว้แล้ว และหากเจ้าหน้าที่ที่มีลักษณะดังกล่าวฝ่าฝืนพิจารณาในเรื่องนั้นๆ ต่อไป ดังเช่นข้อเท็จจริงข้างต้นซึ่งอนุกรรมการคนหนึ่งมีความสัมพันธ์ในฐานะเป็นคู่กรณีเอง และมีพฤติการณ์อันถือว่ามีสภาพร้ายแรง อันอาจทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลางร่วมพิจารณาในการลงโทษผู้ฟ้องคดีด้วย ในที่สุดคำสั่งทางปกครองนั้นก็ไม่ชอบด้วยกฎหมายและถูกเพิกถอนได้

ประเด็นย่อยที่ ๒ ผู้ฟ้องคดีทั้งสามได้กระทำการกักขฬเพื่อต่อรองการรักษาพยาบาล อันเป็นการฝ่าฝืนต่อข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วยการรักษาราชการแห่งวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๒๖ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๓ หรือไม่

มีข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง คือ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ แห่ง พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งกำหนดไว้ว่า

มาตรา ๒๙ เจ้าหน้าที่ต้องพิจารณาพยานหลักฐานที่ตนเห็นว่าจำเป็นแก่การพิสูจน์ข้อเท็จจริง ในการนี้ให้รวมถึงการดำเนินการดังต่อไปนี้

- (๑) แสวงหาพยานหลักฐานทุกอย่างที่เกี่ยวข้อง
- (๒) รับฟังพยานหลักฐาน คำชี้แจง หรือความเห็นของ คู่กรณีหรือของพยานบุคคล หรือพยานผู้เชี่ยวชาญที่คู่กรณีกล่าวอ้าง เว้นแต่เจ้าหน้าที่เห็นว่าเป็นการกล่าวอ้างที่ไม่จำเป็น ฟุ่มเฟือย หรือเพื่อประวิงเวลา
- (๓) ขอข้อเท็จจริงหรือความเห็นจากคู่กรณี พยานบุคคล หรือพยานผู้เชี่ยวชาญ
- (๔) ขอให้ผู้ครอบครองเอกสารส่งเอกสารที่เกี่ยวข้อง
- (๕) ออกไปตรวจสอบสถานที่

มาตรา ๓๐ กำหนดว่า ในกรณีที่คำสั่งทางปกครอง อาจกระทบถึงสิทธิของคู่กรณี เจ้าหน้าที่ต้องให้คู่กรณีมีโอกาสที่จะได้รับทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอ และมีโอกาสโต้แย้ง และแสดงพยานหลักฐานของตน...

ศาลปกครองวินิจฉัยว่า เมื่อโรงพยาบาลที่พิพาททราบว่า ผู้ป่วยเป็นผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ กับโรงพยาบาล พ. ซึ่งเป็นโรงพยาบาลตามพระราชบัญญัติประกันสังคมฯ โดยมีสิทธิได้รับค่ารักษาพยาบาลจากกองทุนประกันสังคม โรงพยาบาลดังกล่าวก็มีได้ละเลยที่จะติดต่อกับโรงพยาบาล พ. ในวันเกิดเหตุเพื่อให้ทราบเรื่อง อีกทั้งในวันดังกล่าว พี่สาวของผู้ป่วยก็ได้ลงนามรับรองการชำระค่ารักษาพยาบาลไว้ให้แก่ทางโรงพยาบาลด้วย และตามข้อเท็จจริงโรงพยาบาลที่พิพาทก็สามารถใช้สิทธิเรียกร้องค่ารักษาพยาบาลส่วนมากในส่วนที่

นอกเหนือจากความรับผิดชอบของญาติผู้เสียชีวิตจากโรงพยาบาล พ. ซึ่งเป็นโรงพยาบาลตามกฎหมายประกันสังคมได้อยู่แล้ว จึงไม่มีเหตุที่ทางโรงพยาบาลจะกักศพไว้เพื่อต่อรองเรื่องค่ารักษาพยาบาล ประกอบกับในการสอบสวนของคณะอนุกรรมการสอบสวนฯ ก็มีได้ดำเนินการให้ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ฟ้องคดีที่ ๒ มีโอกาสชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาตามมาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ แห่ง พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ก่อนที่จะรับฟังเป็นที่ยุติว่าผู้ฟ้องคดีกักศพไว้เพื่อต่อรองค่ารักษาพยาบาล กรณีจึงเป็นการพิจารณาโดยผู้ถูกฟ้องคดีฝ่ายเดียว

และในคดีแพ่ง ศาลแพ่งก็ได้มีคำพิพากษาให้พี่สาวของผู้เสียชีวิตรับผิดชอบละเมิดกรณีที่มีการกล่าวข้อความอันฝ่าฝืนต่อความจริงต่อหนังสือพิมพ์กรณีโรงพยาบาลกักศพไว้ จึงยังฟังไม่ได้ว่าผู้ฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ฟ้องคดีที่ ๒ กักศพผู้เสียชีวิตเพื่อต่อรองค่ารักษาพยาบาลอันถือได้ว่าเป็นการเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพเวชกรรมซึ่งต้องห้ามตามข้อบังคับแพทยสภา ว่าด้วยการรักษาจริยธรรมแห่งวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๒๖ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๓

ประเด็นย่อยที่ ๓ ผู้ฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ฟ้องคดีที่ ๓ ได้ทำการรักษาผู้ป่วยเหมาะสมตามมาตรฐานแห่งวิชาชีพเวชกรรมหรือไม่ มีข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง คือ มาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ซึ่งกำหนดว่า คำสั่งทางปกครองที่ทำเป็นหนังสือและการยืนยันคำสั่งทางปกครองเป็นหนังสือต้องจัดให้มีเหตุผลไว้ด้วย และเหตุผลนั้นอย่างน้อยต้องประกอบด้วย (๑) ข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ (๒) ข้อกฎหมายที่อ้างอิง (๓) ข้อพิจารณาและข้อสนับสนุนในการใช้ดุลพินิจ

ในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการสอบสวนฯ ได้มีการขอความเห็นเกี่ยวกับมาตรฐานการรักษาพยาบาลผู้ป่วยไปยังราชวิทยาลัยแพทยออร์โธปิดิกส์แห่งประเทศไทย และราชวิทยาลัยศัลยแพทย์แห่งประเทศไทยซึ่งได้ให้ข้อคิดเห็นโดยพิจารณาจากหลักฐานการดูแลรักษาผู้ป่วยและมีเหตุผลประกอบการพิจารณาในทุกขั้นตอนของการรักษาและสอดคล้องกันว่าแพทย์ผู้รักษาได้ดำเนินการรักษาที่ถูกต้องทั้งลำดับขั้นตอนและวิธีการรักษาแล้ว โดยคณะกรรมการสอบสวนฯ ได้พิจารณาข้อคิดเห็นของราชวิทยาลัยแพทยทั้งสองแห่งแล้วมีมติว่า การดูแลรักษาผู้ป่วยของผู้ฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ฟ้องคดีที่ ๓ ถูกต้องตามมาตรฐานการรักษาพยาบาลแล้ว จึงเห็นควรยกข้อกล่าวโทษ

แต่คณะกรรมการแพทยสภาพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ฟ้องคดีประกอบวิชาชีพเวชกรรมโดยไม่คำนึงถึงความปลอดภัยและความสิ้นเปลืองของผู้ป่วย และเห็นว่าข้อคิดเห็นขององค์กรผู้เชี่ยวชาญทั้งสองแห่งเป็นความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางเท่านั้น ส่วนคณะกรรมการแพทยสภาจะมีผู้เชี่ยวชาญที่มีความหลากหลายซึ่งจะมองอย่างรอบด้าน

ศาลปกครองวินิจฉัยว่า ตามรายงานการประชุมของคณะกรรมการแพทยสภา ไม่มีเหตุผลทางวิชาการประกอบการใช้ดุลพินิจว่า ผู้ฟ้องคดีผ่าตัดบ่อยครั้งและนานเกินจำเป็นอย่างไร การทำ CT Scan หลายครั้ง ที่ถูกต้องควรทำกี่ครั้ง ครั้งใดไม่จำเป็น การผ่าตัดกระดูกสามารถทำได้ง่ายและรวดเร็วโดยวิธีใด แม้ว่าคณะกรรมการแพทยสภาจะมีผู้เชี่ยวชาญที่มีความหลากหลาย ซึ่งการวินิจฉัยจะมองเหตุการณ์ต่างๆ อย่างรอบด้านก็ตาม

แต่การวินิจฉัยเกี่ยวกับมาตรฐานการรักษาจำเป็นต้องรับฟังความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางเป็นสำคัญ ซึ่งการจะหากล้างข้อคิดเห็นของราชวิทยาลัยแพทย์ทั้งสองแห่งได้นั้น จำเป็นต้องมีเหตุผลและรายละเอียดที่ชัดเจนทั้งในทางวิชาการและเหตุผลอื่น รวมทั้งเหตุผลดังกล่าวต้องปรากฏเป็นลายลักษณ์อักษรทั้งในรายงานการประชุมและคำสั่งลงโทษด้วย ทั้งนี้ ตามบทบัญญัติมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง แต่จากข้อเท็จจริง เหตุผลของผู้ถูกฟ้องคดีในประเด็นเกี่ยวกับมาตรฐานการรักษาพยาบาลที่ปรากฏในคำสั่งลงโทษนั้น ไม่ได้มีลักษณะเป็นการโต้แย้งหรือหากล้างเหตุผลของราชวิทยาลัยแพทย์ทั้งสองแห่งแต่อย่างใด อีกทั้งไม่ปรากฏเหตุผลในรายงานการประชุมที่แสดงหรือยืนยันว่ามีความเห็นแตกต่างจากความเห็นของราชวิทยาลัยแพทย์ทั้งสองแห่งอย่างไร

ความเห็นของคณะกรรมการสอบสวนฯ จึงเป็นความเห็นที่มีเหตุผลในทางวิชาการและมีน้ำหนักควรรับฟังมากกว่าความเห็นของคณะกรรมการแพทยสภา

จากเหตุผลดังที่ศาลปกครองได้วินิจฉัยแล้วทั้ง ๓ ประเด็น คำสั่งลงโทษผู้ฟ้องคดีทั้งสามจึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ศาลปกครองจึงพิพากษาให้เพิกถอน และให้ดำเนินการแจ้งคำพิพากษาไปยังบุคคลและหน่วยงานที่กำหนดไว้ในข้อ ๔๐ ของข้อบังคับแพทยสภา ว่าด้วยกระบวนวิธีพิจารณาด้านจริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๔๐ โดยให้ตีพิมพ์คำพิพากษาในแพทยสภาสารด้วย (คดีหมายเลขแดงที่ อ. ๒๖๗-๒๖๙/๒๕๕๓)

จะเห็นได้ว่า คำสั่งลงโทษทางวินัยถือเป็นคำสั่งทางปกครอง
ที่กระทบต่อสิทธิของผู้รับคำสั่งหรือผู้ถูกลงโทษโดยตรง
ดังนั้น ผู้มีหน้าที่ในการจัดทำคำสั่งจึงต้องพิจารณาข้อกฎหมาย
อันเป็นสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องให้ครบถ้วน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
กฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ซึ่งมีเจตนารมณ์ที่จะให้
การดำเนินการทางปกครองเป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมาย
มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และอำนวยความสะดวกให้กับ
คู่กรณีนั้น ฝ่ายปกครองหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะต้อง
ถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย
นอกจากจะทำให้คำสั่งทางปกครองไม่ชอบด้วยกฎหมายและ
ถูกเพิกถอนแล้ว คู่กรณีที่ได้รับผลกระทบกระเทือนจาก
คำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายอาจได้รับความเสียหาย
จนยากที่จะแก้ไขเยียวยาได้อีกด้วย

ขอบคุณมากครับ
สัปดาห์หน้าคุณลุง
ต้องมาวัดความดัน
อีกครั้งนะครับ

ที่ปรึกษา

นายดิเรกฤทธิ์	เจนครองธรรม	เลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง
นายไกรรัช	งยศวิจิตร	รองเลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง
นายสุรพันธ์	บุรานนท์	รองเลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง

คณะทำงาน

นายยงยุทธ	อนุกุล	ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและวิชาการ
นางสาวปราณี	สุขศรี	ผู้อำนวยการกลุ่มเผยแพร่ข้อมูลทางวิชาการและวารสาร
นางสาวธัญธร	ปังประเสริฐ	เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ
นายณัฐพล	ลือสิงหนาท	พนักงานคดีปกครองชำนาญการ
นางสาวจารุณี	กิจตระกูล	พนักงานคดีปกครองชำนาญการ
นายนิรัญ	อินดร	พนักงานคดีปกครองชำนาญการ
นางสาวเบญญาภา	ไชยคำมี	พนักงานคดีปกครองชำนาญการ
นางสาวปารวี	พิสิฐเสนากุล	พนักงานคดีปกครองชำนาญการ
นางสาวชราภรณ์	คงกัลป์	พนักงานคดีปกครองปฏิบัติการ
นางสาววรรณพร	เตือนวีระเดช	พนักงานคดีปกครองปฏิบัติการ
นางสาวดวงแก้ว	เกิดจันทร์	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงานผู้พิมพ์

